

Strategia Rozwoju GMINY ŻUKOWO d o 2 0 2 0 r o k u

(z perspektywą do 2022 roku)

Żukowo, maj 2014

Spis treści

0 Wstęp	4
1 Metodologia	5
2 Diagnoza sytuacji społeczno - gospodarczej Gminy Żukowo.....	7
2.1 Położenie gminy	7
2.2 Demografia	9
2.3 Gospodarka i infrastruktura techniczna.....	13
2.4 Rynek pracy i bezrobocie	20
2.5 Mieszkalnictwo	22
2.6 Ochrona środowiska przyrodniczego	24
2.7 Obiekty zabytkowe	33
2.8 Turystyka i baza turystyczna	41
2.9 Oświata	49
2.10 Kultura i sport	50
2.11 Ochrona zdrowia.....	54
2.12 Instytucje publiczne w Gminie oraz jednostki organizacyjne Gminy	55
2.13 Sfera społeczna	56
2.14 Finanse.....	59
2.15 Zagospodarowanie przestrzenne i dostępność terenów inwestycyjnych.....	68
2.16 Polityka inwestycyjna gminy Żukowo	70
2.17 Współpraca z innymi samorządami.....	76
2.18 Gmina w liczbach	79
3 Analiza obszarów problemowych gminy Żukowo	81
4 Wyniki badania ankietowego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
5 Analiza SWOT	104
6 Wizja.....	110
7 Misja	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

8 Cele strategiczne..... **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

9 Wdrażanie i monitorowanie strategii **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik 1 Zgodność celów strategicznych z krajowymi, wojewódzkimi, powiatowymi oraz gminnymi dokumentami o charakterze strategicznym..... **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik 2 Programy operacyjne **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik 3 Inwestycje flagowe w ramach JESSICA..... **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

Załącznik 4 Formularz badania ankietowego mieszkańców **Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.**

0 Wstęp

Potrzeba posiadania strategii rozwoju przez gminę Żukowo wynika z ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, w której określono, że politykę rozwoju w skali lokalnej prowadzi samorząd powiatowy i gminny na podstawie strategii rozwoju.

Niniejsza Strategia jest najważniejszym, podstawowym oraz nadrzędnym dokumentem polityki rozwoju gminy Żukowo. Jest elementem wyjściowym przygotowywania planistycznych dokumentów gminy. Jest także dokumentem wyrażającym wspólną wizję rozwoju oraz wyznacza drogę do osiągnięcia celów strategicznych.

Najistotniejszym motywem przygotowania aktualizacji dokumentu strategicznego było umożliwienie realizacji inwestycji samorządowych i prywatnych ze środków inicjatywy JESSICA i środków finansowych w nowej perspektywie unijnej 2014-2020.

Ponadto, istotnym czynnikiem decyzji o przygotowaniu dokumentu była konieczność dostosowania zapisów strategii do założeń zaktualizowanego w 2012 roku dokumentu strategicznego wyznaczającego cele i zadania rozwojowe na poziomie wojewódzkim – Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020.

Strategia Rozwoju Gminy Żukowo jest dokumentem długookresowym toteż założono jej realizację do 2020 roku z perspektywą do 2022 roku. Przyjęty okres wdrażania jest zgodny ze stosowanymi praktykami planistycznymi oraz umożliwi stosowanie Strategii w horyzoncie czasowym spójnym z perspektywą finansową Unii Europejskiej (2014-2020) przy jednoczesnym uwzględnieniu reguły zarządzania finansowego funduszami pomocowymi UE (n+2).

1 Metodologia

Rozpoczynając planowanie procedury związanej z opracowaniem „Strategii Rozwoju Gminy Żukowo do 2020 roku” uznano, że jej budowa powinna być przede wszystkim procesem społecznym. Dotychczasowe doświadczenie władz samorządowych potwierdziło fakt, iż warunkiem opracowania skutecznej strategii jest zaangażowanie lokalnych liderów społeczności w ramach planowania strategicznego rozwoju.

Przygotowanie aktualizacji Strategii rozpoczęto od analizy istniejących uwarunkowań rozwoju społeczno – gospodarczego gminy Żukowo. Bazując na tych kluczowych kwestiach sformułowano diagnozę stanu gminy, a następnie wyznaczono wizję i misję gminy Żukowo oraz określono priorytety oraz cele i kierunki działania.

Wyboru celów i priorytetów oraz określenia programów operacyjnych dokonano w sposób szczególny pod kątem spójności z następującymi dokumentami:

- Wytycznymi Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013 skierowanych do miast uprawnionych do wsparcia w ramach Działania 3.3 (w ramach Inicjatywy JESSICA),
- „Strategię Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020” stanowiąca Załącznik nr 1 do Uchwały nr 458/XXII/12 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 24 września 2012 roku,
- Dokumentem „Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020 - Założenia Umowy Partnerstwa” – projekt z dnia 16.11.2012r., Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.

W Strategii Rozwoju Gminy Żukowo wyznaczono cele, których horyzont czasowy sięga roku 2020 z perspektywą do 2022 roku. Należy jednak pamiętać, że jest to dokument żywy i podlegać będzie modyfikacjom uzależnionym od postępów w jej realizacji, a także tendencji globalnych i krajowych oraz od zmian zachodzących w bezpośrednim otoczeniu. Monitorowanie i okresowa ewaluacja wdrażania Strategii dokonywane będą na podstawie wskaźników realizacji celów oraz ogólnych wskaźników charakteryzujących rozwój miasta i gminy w sferach:

gospodarczej, społecznej oraz przestrzennej. Konkluzje po dokonaniu analizy oraz oceny eksperckiej będą dla samorządu podstawą do wprowadzania ewentualnych zmian i nowelizacji Strategii.

W celu wykorzystania narzędzi strategicznych dokonano podziału terenu gminy Żukowo na obszary problemowe, których identyfikacja dokonana została w drodze konsultacji z pracownikami Urzędu Gminy, w oparciu o zapisy Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Wyodrębniono główne obszary problemowe, które obok diagnozy stanu społeczno – gospodarczego, stanowiły punkt wyjścia do zidentyfikowania celów strategicznych.

Niniejsza Strategia Rozwoju Gminy Żukowo dokonuje wyboru tych obszarów gminnej polityki rozwoju w sferze przestrzennej i społeczno-gospodarczej, których wsparcie, w ramach istniejących uwarunkowań budżetowych, przyczyni się do najbardziej efektywnego rozwoju społeczno-gospodarczego gminy w horyzoncie czasowym do 2020 roku. Warto podkreślić jest jednak fakt, że wybór ten nie ogranicza możliwości kreowania konkretnych wizji rozwojowych i przedsięwzięć inwestycyjnych przez szerokie grono interesariuszy rozwoju gminy Żukowo, w tym zewnętrznych względem samorządu terytorialnego tj. mieszkańców, przedsiębiorców, instytucji i organizacji społecznych, itp.

2 Diagnoza sytuacji społeczno - gospodarczej Gminy Żukowo

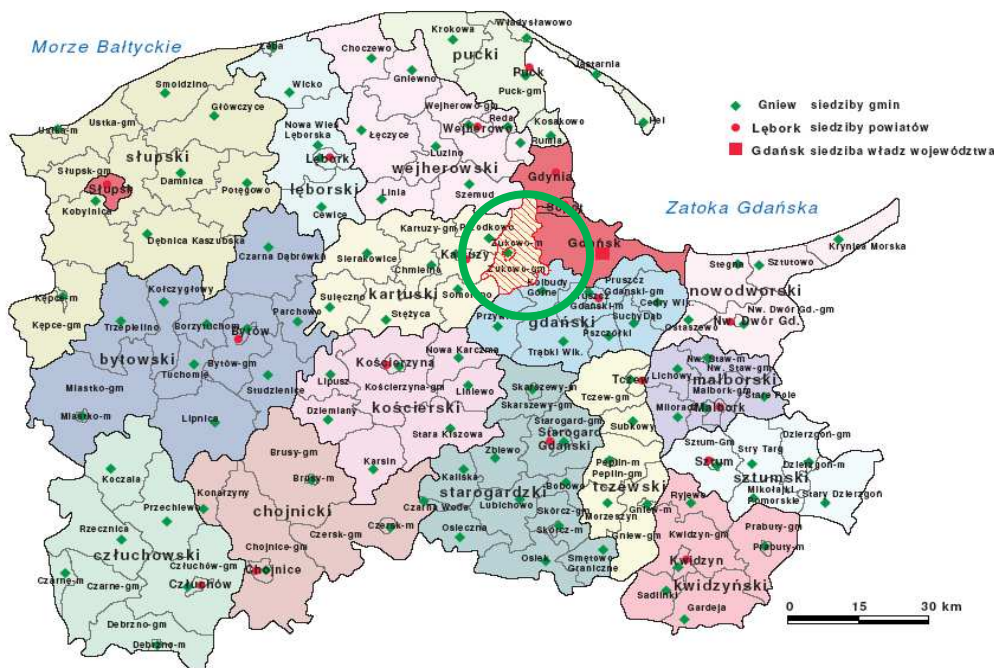
2.1 Położenie gminy

Gmina Żukowo leży w centralnej części województwa pomorskiego, w południowo zachodniej części aglomeracji gdańskiej, we wschodniej części Pojezierza Kaszubskiego. Administracyjnie gmina Żukowo leży w granicach powiatu kartuskiego. Gmina zlokalizowana jest na wysokości do 190 m n.p.m., co czyni ją jednym z niżej położonych partii „Szwajcarii Kaszubskiej”.

Miasto Żukowo wchodzi w skład aglomeracji trójmiejskiej. Oddalone jest o 19 km od centrum Gdańska, o 27 km od centrum Gdyni i o 12 km od stolicy powiatu – Kartuz. Miasto posiada powierzchnię 4,73 km², a obszar wiejski 164 km², co stanowi 0,9% powierzchni województwa (18 310 km²).

Najważniejsze szlaki komunikacyjne przebiegające przez Żukowo to droga wojewódzka nr 211 oraz drogi krajowe nr 7 i 20. Miasto posiada również komunikację kolejową - przystanek na linii Gdynia - Kościerzyna, na którym pociągi kursują średnio osiem razy dziennie.

Rysunek. Położenie gminy Żukowo na tle województwa pomorskiego

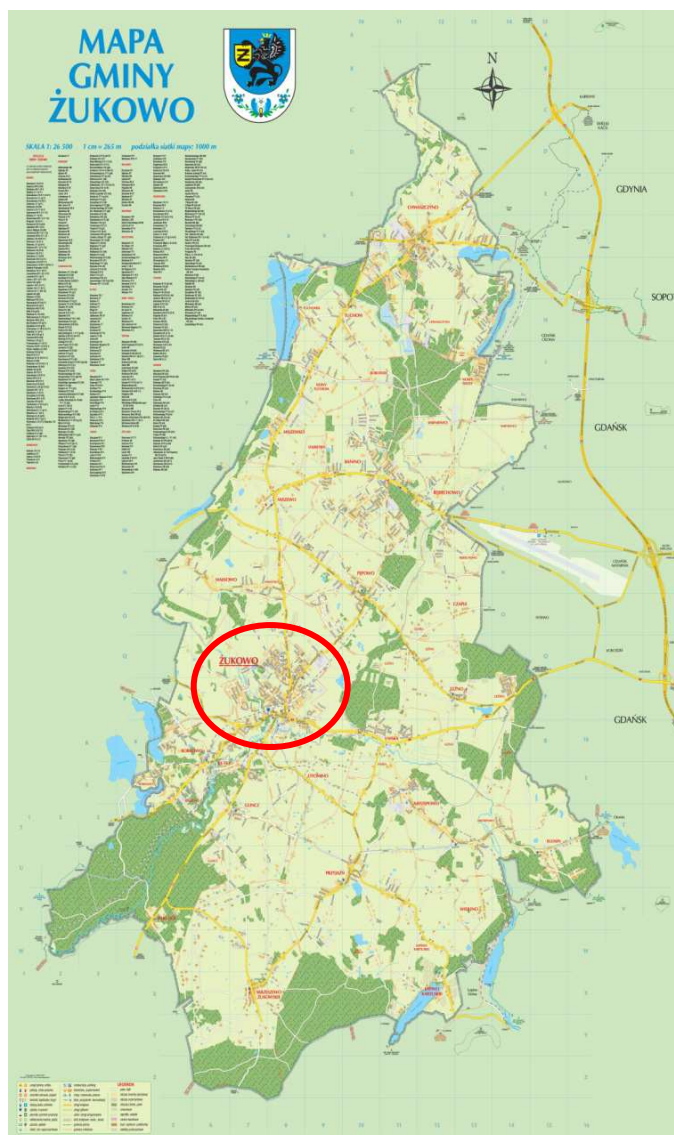

Źródło: Opracowanie własne

Żukowo jest gminą miejsko-wiejską. Graniczy z gminami wiejskimi: Szemud, Przodkowo, Somonino, Przywidz, Kolbudy, gminą miejsko-wiejską Kartuzy i gminami miejskimi: Gdańskiem i Gdynią. Administracyjnie gmina podzielona jest na 21 sołectw (Babi Dół, Banino, Borkowo, Chwaszczyno, Glinicz, Leżno, Łapino, Małkowo, Miszewo, Niestępowo, Nowy Świat, Otomino, Pępowo, Przyjaźń, Rębiechowo, Rutki, Skrzyszewo, Sulmin, Tuchom, Widlino, Żukowo). W jej skład wchodzi również miasto Żukowo, będące stolicą gminy oraz głównym ośrodkiem administracyjnym. Miasto Żukowo zlokalizowane jest w centralnej części gminy.

Poniżej przedstawiono mapę gminy Żukowo wraz z wyszczególnionym obszarem miejskim.

Rysunek. Mapa gminy Żukowo

Źródło: Strona internetowa zukowo.pl

2.2 Demografia

Liczba mieszkańców gminy Żukowo od wielu lat systematycznie zwiększa się. W ciągu ostatniego dziesięciolecia populacja gminy zwiększyła się o około 10% i prognozuje się utrzymanie trendu wzrostowego przez następne 20 lat.

Długookresowa prognoza ludności dla Polski na lata 2008-2035, zakłada systematyczny spadek liczby ludności - tempo tego zjawiska będzie wzrastać z upływem czasu. Natomiast prognoza dla powiatu kartuskiego oraz województwa pomorskiego przewiduje wzrost liczby ludności. Wspomniane tendencje obrazują poniższe tabele oraz wykres.

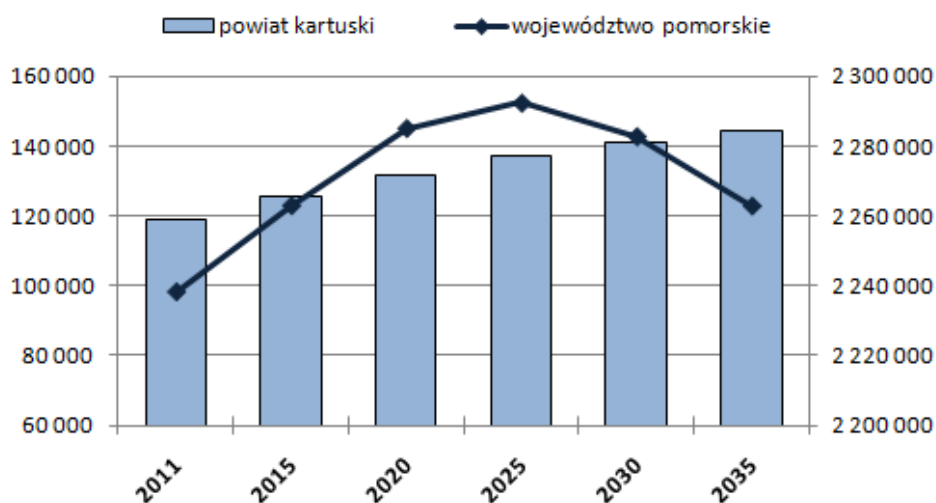
Tabela. Liczba mieszkańców gminy Żukowo (faktycznie zamieszkujących) w latach 1995-2012. Stan na 31 XII 2012

Liczba mieszkańców	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Miasto	5 192	5 273	5 452	5 514	5 802	5 861	5 945	6 086
Wieś	13 751	14 056	14 417	14 771	15 857	16 156	16 455	16 949
OGÓŁEM	18 943	19 329	19 869	20 285	21 659	22 017	22 400	23 035

2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
6 106	6 236	6 294	6 317	6 432	6 494	6 481	6 432	6 463	6 500
17 536	18 052	18 708	19 454	20 462	21 337	22 232	23 237	24 038	24 914
23 642	24 288	25 002	25 771	26 894	27 831	28 713	29 669	30 501	31 414

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres. Prognoza ludności powiatu kartuskiego na tle województwa pomorskiego

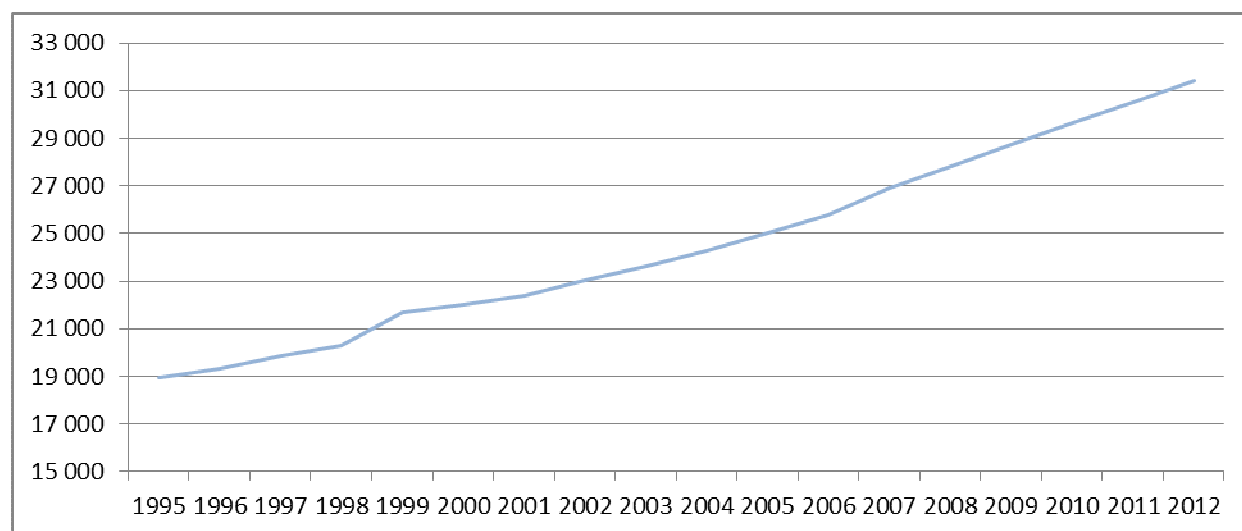
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela. Prognoza ludności dla powiatu kartuskiego na tle województwa pomorskiego w latach 2011-2035

Prognoza ludności	2011	2015	2020	2025	2030	2035
Województwo pomorskie	2 238 079	2 262 912	2 285 122	2 292 403	2 282 765	2 262 786
Powiat kartuski	119 042	125 332	131 799	136 923	140 972	144 308

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres. Wzrost liczby ludności w gminie Żukowo w latach 1995-2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W latach 2006-2012 zaobserwowano także korzystne tendencje w aspekcie przyrostu naturalnego oraz migracji w granicach gminy Żukowo. Przyrost naturalny utrzymuje się na równym, wysokim poziomie. Wartość salda migracji w ruchu wewnętrznym, za wyjątkiem wyraźnej aberracji w roku 2007, również nie ulega większym odchyleniom, a jej dość znaczna wysokość spowodowana jest w dużej mierze procesem suburbanizacji na tereny wokół granic administracyjnych Trójmiasta. Migracja zagraniczna ulega stałemu zmniejszeniu.

Szczegółowe dane odnośnie przyrostu naturalnego i salda migracji w omawianych jednostkach terytorialnych obrazuje tabela na kolejnej stronie.

Tabela. Ruch naturalny i wędrownikowy w gminie Żukowo w latach 2006-2012

Ruch naturalny i wędrownikowy	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Przyrost naturalny	167	221	227	210	216	215	245
Saldo migracji w ruchu wewnętrznym	679	872	660	671	708	618	665
Saldo migracji zagranicznych	-33	-10	-10	3	6	-1	7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gęstość zaludnienia w gminie Żukowo wynosiła w 2011 roku 1373 osób/km², zaś na obszarze wiejskim gminy 160,3 osób/km². Zaludnienie na jednostkę powierzchni utrzymuje się na terenie miejskim od lat na stabilnym poziomie, natomiast na obszarze wiejskim systematycznie wzrasta.

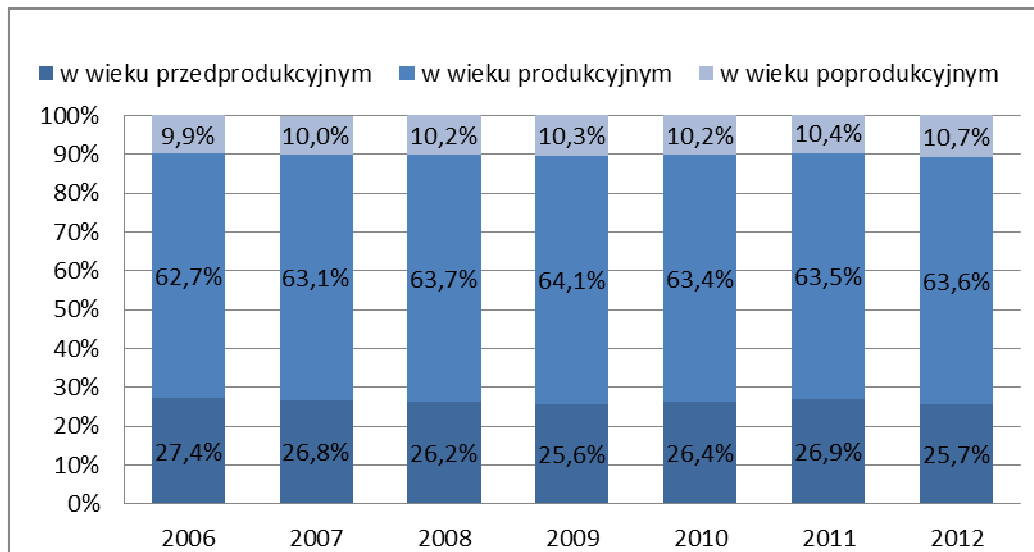
Struktura ekonomicznych grup wieku dla Żukowa w latach 2006-2012 wykazywała zwiększający się udział ludności w wieku produkcyjnym i zmniejszający się wskaźnik obciążenia demograficznego. W związku ze zwiększaniem się liczby osób wchodzących na rynek pracy udział ludności w wieku produkcyjnym uległ zwiększeniu. Powyższe spostrzeżenia ilustrują tabele oraz wykres.

Tabela. Ludność w wieku przedprodukcyjnym (17 lat i mniej), produkcyjnym i poprodukcyjnym w gminie Żukowo w latach 2006-2012

Liczba mieszkańców	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
w wieku przedprodukcyjnym	7 071	7 219	7 284	7 362	7 828	7 939	8076
w wieku produkcyjnym	16 153	16 978	17 718	18 397	18 819	19 381	19967
w wieku poprodukcyjnym	2 547	2 697	2 829	2 954	3 022	3 181	3371

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogóle mieszkańców Żukowa w latach 2006-2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela. Współczynnik obciążenia demograficznego

Liczba osób	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	59,5	58,4	57,1	56,1	57,7	57,4	57,3
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	36,0	37,4	38,8	40,1	38,6	40,1	41,7
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	15,8	15,9	16,0	16,1	16,1	16,4	16,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Współczynnik obciążenia demograficznego dla gminy Żukowo jest korzystny, wskazuje na pożądaną sytuację, w której liczba ludzi w wieku produkcyjnym znacznie przewyższa ludność w wieku nieprodukcyjnym. Dodatkowym atutem jest fakt, że patrząc na zestawienie z liczbą ludności w wieku przedprodukcyjnym możemy oczekiwać, że ta korzystna sytuacja będzie się utrzymywać na przestrzeni najbliższych lat.

Podsumowując, w gminie Żukowo zaobserwować można stałą tendencję wzrostową w zakresie liczby ludności, która utrzymywać się będzie w okresie najbliższej dekady. Liczba mieszkańców w wieku produkcyjnym potwierdza fakt osiedlania się w gminie ludzi młodych, którzy wybrali Żukowo, jako sprzyjające

miejsce do zamieszkania. Powyższa tendencja jest niewątpliwą szansą dla gminy. Jednak, aby tę szansę w pełni wykorzystać należy skupić się w odpowiednim stopniu na inwestycjach infrastrukturalnych tj. na stwarzaniu dogodnych warunków pod zabudowę jedno- i wielorodzinną oraz odpowiednim zapleczu rozrywkowo - usługowym. Obserwując wzrost liczby mieszkańców widoczny jest także relatywnie niewielki wzrost liczby nowych mieszkań. Sytuacja ta może spowolnić dalszy rozwój gminy i powinna być traktowana jako priorytetowy problem.

2.3 Gospodarka i infrastruktura techniczna

Gmina Żukowo charakteryzuje się dużą aktywnością gospodarczą inwestorów prywatnych, zwłaszcza w sferze usług rynkowych. Aktualnie na terenie gminy zarejestrowanych jest ok. 3530 podmiotów gospodarczych działających w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw, głównie w takich branżach jak: handel detaliczny i hurtowy artykułami wielobranżowymi, usługi budowlane, stolarskie, hydrauliczne, mechanika pojazdowa, usługi transportowe oraz prawnicze i specjalistyczne.

Poniższa tabela ilustruje podmioty gospodarki narodowej w gminie Żukowo wpisane do rejestru REGON.

Tabela. Podmioty gospodarki narodowej w gminie Żukowo wpisane do rejestru REGON. Stan na 31 XII 2012

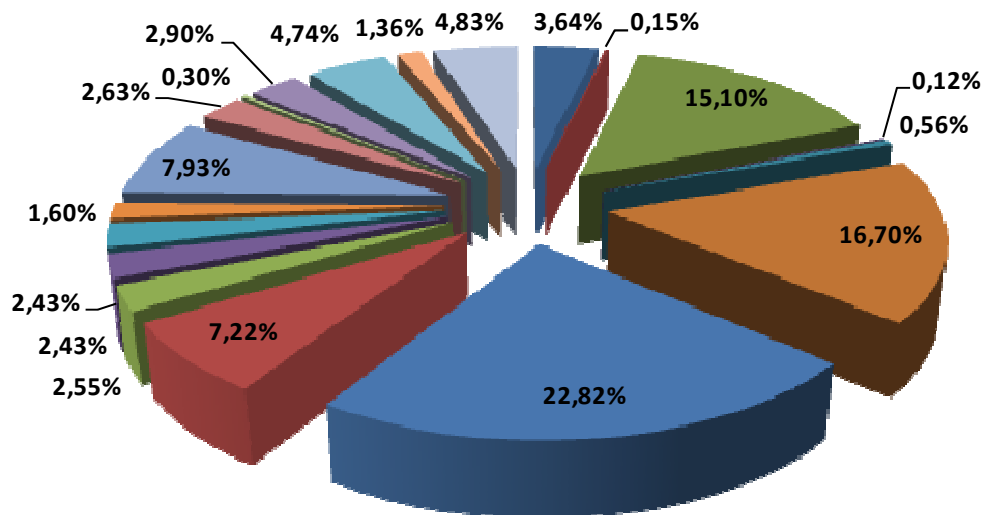
Podmioty gospodarki narodowej	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Sektor publiczny	37	37	37	39	39	39	39
Sektor prywatny	2242	2 433	2 609	2 836	3 162	3 339	3530
Ogółem	2279	2 470	2 646	2 875	3 201	3 378	3569

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Dokonując podziału ze względu na sekcje PKD w gminie Żukowo możemy wyróżnić wiodące branże gospodarki. W 2011 roku, prawie 23% podmiotów w gminie należało do sekcji *handel hurtowy i detaliczny* - niewiele mniej zgromadziła sekcja *budownictwo* - niespełna 17%. Znaczny udział ma także *przetwórstwo przemysłowe*, w tym *produkcja metalowych produktów gotowych* oraz *naprawa i konserwacja metalowych wyrobów gotowych*. Dynamicznie rosnąca liczba podmiotów gospodarczych świadczy o rozwijającej się gospodarce, co czyni gminę istotnym ośrodkiem handlowym w subregionie. W sektorze publicznym dominującą dziedziną

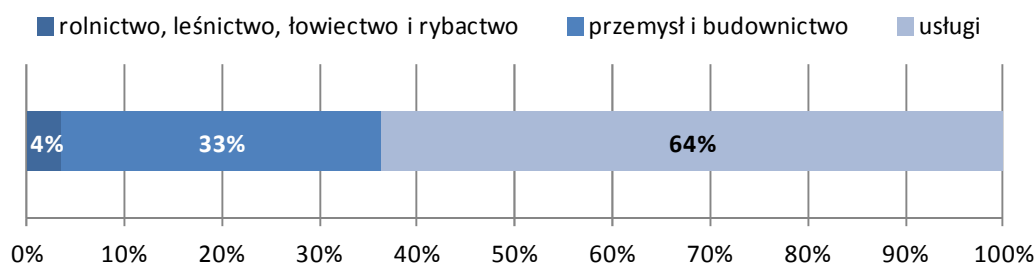
jest edukacja. Dane dotyczące podmiotów gospodarki narodowej w poszczególnych sekcjach PKD prezentuje poniższy wykres.

Wykres. Udział procentowy podmiotów gospodarki narodowej wg sekcji w gminie Żukowo zarejestrowanych w rejestrze REGON w 2011 roku. Stan na 31 XII 2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres. Podmioty gospodarki narodowej wg zatrudnienia w 2011 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Kapituła konkursu „Gmina Fair Play” przyznała Gminie Żukowo tytuł i certyfikat „Gmina Fair Play” (w 2007, 2008 i 2009 roku) jako gminie, która dbając o interesy społeczności lokalnych, stwarza na tym terenie możliwie najlepsze warunki dla rozwoju gospodarczego i inwestycyjnego.

Tabela. Podmioty gospodarki narodowej wg sekcji zarejestrowane w rejestrze REGON w gminie Żukowo w 2012 roku. Stan na 31 XII 2012

Sekcja PKD	Wyszczególnienie	2009		2011		2012	
		liczba podmiotów	udział %	liczba podmiotów	udział %	liczba podmiotów	udział %
A	Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo	115	4,00%	123	3,64%	113	3,17
B	Górnictwo i wydobywanie	2	0,07%	5	0,15%	5	0,14
C	Przetwórstwo przemysłowe	454	15,79%	510	15,10%	535	14,99
D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	5	0,17%	4	0,12%	4	0,11
E	Dostawa wody: gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	11	0,38%	19	0,56%	21	0,59
F	Budownictwo	503	17,50%	564	16,70%	584	16,36
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli	676	23,51%	771	22,82%	807	22,61
H	Transport, gospodarka magazynowa i łączność	246	8,56%	244	7,22%	257	7,20
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	54	1,88%	86	2,55%	89	2,49
J	Informacja i komunikacja	47	1,63%	82	2,43%	81	2,27

K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	73	2,54%	82	2,43%	82	2,30
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	39	1,36%	54	1,60%	61	1,71
M	Działalność profesjonalna naukowa i techniczna	193	6,71%	268	7,93%	301	8,43
N	Działalność związana z usługą administrowania i działalność wspierająca	64	2,23%	89	2,63%	90	2,52
O	Administracja publiczna i ochrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	11	0,38%	10	0,30%	10	0,28
P	Edukacja	87	3,03%	98	2,90%	127	3,56
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	107	3,72%	160	4,74%	175	4,90
R	Działalność związana z kulturą rozrywką i rekreacją	40	1,39%	46	1,36%	56	1,57
S	Pozostała działalność usługowa	148	5,15%	163	4,83%	171	4,79
Ogółem		2 875	100%	3 378	100%	3 569	100%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Infrastruktura techniczna

W gminie Żukowo do sieci wodociągowej podłączonych jest około 84,7% ludności. W samym Żukowie odsetek ten jest większy i wynosi 94,4% mieszkańców. Gmina zaopatrywana jest w wodę z dziesięciu ujęć podziemnych trzeciorzędowych i czwartorzędowych. Każde z ujęć posiada własną stację uzdatniania wody. Oprócz stacji w Pępowie, utworzonej w 2008 roku, obiekty tego typu na terenie gminy nie są w zadowalającym stanie technicznym. W okresie letnim występują niedobory wody na terenie gminy i w okolicach miasta, co przekłada się na obniżenie atrakcyjności inwestycyjnej Żukowa.

Stan infrastruktury technicznej związanej z gospodarką ściekową uzależniony jest w dużej mierze od struktury osadniczej i rozproszenia zabudowy. W 2011 roku długość sieci kanalizacyjnej wynosiła 86,7 km. Szczegółowe dane dotyczące infrastruktury komunalnej przedstawiono w tabeli.

Tabela. Długość sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w gminie Żukowo w latach 2006-2011

Infrastruktura komunalna	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Długość czynnej sieci wodociągowej rozdzielczej (km)	307,4	321,7	336,0	351,6	365,5	378,4
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej (km)	69,0	70,7	76,0	78,9	79,2	86,7
Długość czynnej sieci gazowej ogółem (m)	202 147	217 649	245 267	263 095	280 106	316 663

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W gminie Żukowo z racji niewielkiej odległości od Gdańska ścieki z terenu miasta i gminy odprowadzane są do Gdańskiego Systemu Kanalizacyjnego, a następnie do oczyszczalni „Wschód”. Zastosowane rozwiązanie zaspokaja jedynie częściowo potrzeby miasta - w Żukowie do sieci kanalizacyjnej podłączonych jest około 74% posesji, natomiast na terenach wiejskich niewiele ponad 20%.

Posesje niepodłączone do zbiorowej sieci kanalizacyjnej zaopatrzone są w zbiorniki bezodpływowe do gromadzenia nieczystości ciekłych bądź w przydomowe oczyszczalnie ścieków. Planuje się dalszy rozwój sieci kanalizacyjno-ściekowej, gdyż jej istnienie warunkuje dalszy rozwój miasta i gminy. W spektrum planowania znalazły się kwestie modernizacji, budowy i rozbudowy nowych

elementów sieci kanalizacyjnej. Istotnym czynnikiem przyspieszającym inwestycje w sieć kanalizacyjną jest „boom” budowlany. Co roku do gminy Żukowo wprowadza się około 1000 nowych mieszkańców. Obsługa komunalna nowych siedlisk jest dla gminy wyzwaniem i koniecznością.

Połączenia komunikacyjne

Dostępność komunikacyjna miasta jest bardzo dobra. Przez Żukowo przebiegają ważne szlaki komunikacyjne. Swoją początek bierze tu droga krajowa nr 7, która biegnie z Żukowa, przez Warszawę do granicy ze Słowacją w Chyżnem. Ponadto przez Żukowo biegnie droga krajowa nr 20 z Gdyni w okolice Szczecina przez Kościerzynę, Bytów, Miastko, Drawsko Pomorskie, Stargard Szczeciński. Przebiega tu także droga wojewódzka nr 211 z Żukowa przez Kartuzy czy Dzierżążno, aż na tereny gminy Potęgowo w powiecie słupskim.

Miasto posiada połączenia autobusowe z większością dużych miast w okolicy, m. in. z Gdańskiem, Gdynią czy Kartuzami. Poprzez stację kolejową Żukowo Wschodnie miasto posiada łączność kolejową z Gdynią i Kościerzyną. Znajdujący się w odległości około 15 km od Żukowa Port Lotniczy im. Lecha Wałęsy gwarantuje szybkie połączenie z krajami Europy. Dojazd samochodem z Żukowa na lotnisko możliwy jest w czasie około 20 minut.

Obsługę komunikacyjną miasta zapewnia system dróg o znaczeniu regionalnym, powiatowym i lokalnym. Infrastruktura drogowa w powiecie jest dobrze rozwinięta. Otoczenie komunikacyjne Żukowa prezentuje mapa na następnej stronie.

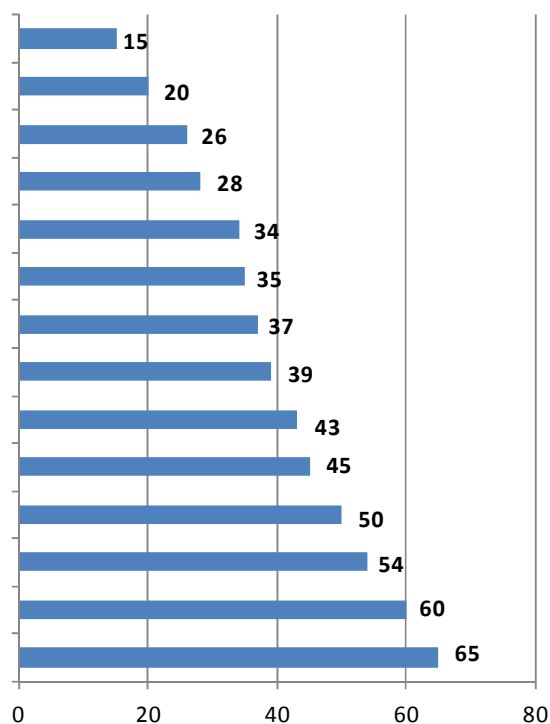
Rysunek. Otoczenie komunikacyjne Żukowa

Źródło: Opracowanie własne na podstawie mapy z serwisu Emapi

Tabela. Zestawienie średnich czasów dojazdu z Żukowa do innych pomorskich miejscowości

Miejscowości	Czas dojazdu (minuty)
Kartuzy	15
Somonino	20
Gdańsk	26
Pruszcz Gd.	28
Gdynia	34
Kościerzyna	35
Sopot	37
Rumia	39
Reda	43
Tczew	45
Wejherowo	50
Starogard Gdański	54
Puck	60
Stegna	65

Źródło: Opracowanie własne

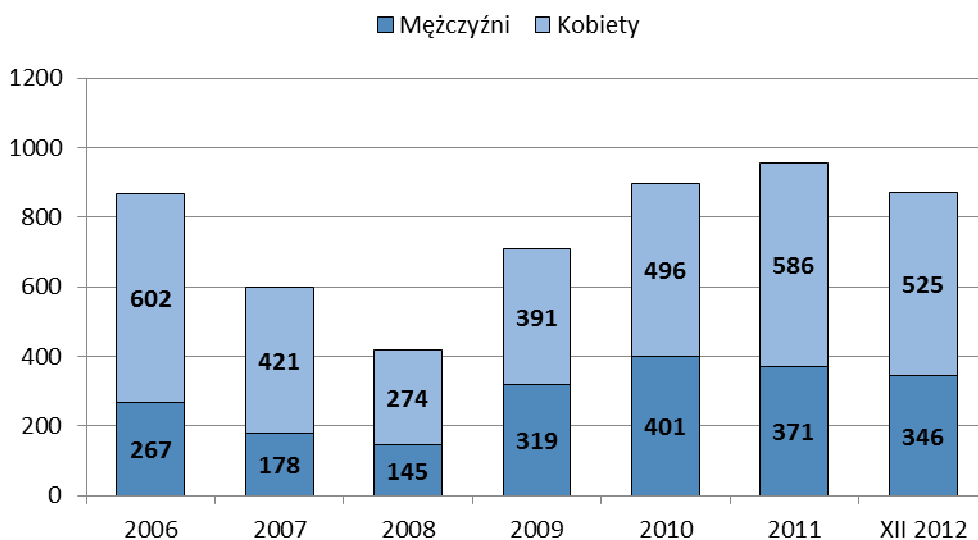

2.4 Rynek pracy i bezrobocie

W ostatnich latach można było zaobserwować w Polsce sukcesywny, choć powolny spadek bezrobocia. Na tę sytuację wpływ miało niewątpliwie kilka zjawisk, do których zaliczyć można przystąpienie Polski do Unii Europejskiej, zwiększoną dynamikę eksportu, przyspieszenie tempa wzrostu gospodarczego oraz wzrost liczby miejsc pracy. Wspomniane procesy w mikroskali przekładały się na zjawiska zachodzące na regionalnych czy lokalnych rynkach pracy. Wraz z początkiem kryzysu gospodarczego, którego skutki zaczęły być odczuwalne na przestrzeni 2008 i 2009 roku, zmianie uległa sytuacja na rynku pracy. Specyfikę tego okresu odnotowano także w gminie Żukowo.

Poniższe dane zamieszczone w tabeli przedstawiają sytuację na rynku pracy w gminie w latach 2006-2012 roku.

Wykres. Liczba bezrobotnych w gminie Żukowo w latach 2006-2012. Stan na 31 XII 2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP Kartuzy

Tabela. Charakterystyka bezrobocia w gminie Żukowo i w powiecie kartuskim. Stan na 30 XII 2012

Bezrobocie	2006	2007	2008	2009	2010	2011	XII 2012
powiat kartuski							
Liczba bezrobotnych	4 992	3 334	2 349	3 735	4 545	4 614	4 681
Stopa bezrobocia (%)	19	10,5	6,6	7	10,3	10,5	10,5
gmina Żukowo							
Liczba bezrobotnych	869	599	419	710	897	957	871
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (%)	5,4	3,5	2,4	3,9	4,8	4,9	5,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych PUP Kartuzy

W latach 2009-2012 w gminie Żukowo liczba bezrobotnych nieznacznie się zwiększyła. Pomimo niewielkiego wzrostu, sytuacja ta niewątpliwie spowolniła możliwe do uzyskania tempo wzrostu gospodarczego, ale przyczyniła się także do większej innowacyjności przedsiębiorców i poszukiwania nowych rozwiązań. Lokalny rynek pracy wykazywał pozytywne zmiany w postaci korekty zanotowanej pod koniec 2012 roku, kiedy w porównaniu do roku poprzedniego liczba bezrobotnych spadła o 86 osób. Na koniec 2013 roku stopa bezrobocia w gminie Żukowo wynosiła 5%. Podkreślić należy także, że liczba podmiotów gospodarczych w sektorze prywatnym systematycznie i znacząco się zwiększa.

Dokonując podziału ze względu na zatrudnienie w poszczególnych sekcjach PKD w gminie Żukowo możemy wyróżnić wiodące branże gospodarki pod względem zatrudnienia. W budownictwie pracuje około 17% ogółu pracujących - jest to drugi wynik pod względem żukowskiego PKD. Natomiast pracujący w sektorze handlu, stanowią prawie 23% ogółu pracujących. Trzecią, co do wielkości, grupę stanowią zatrudnieni w przetwórstwie przemysłowym. Stosunkowo duża część ogółu pracujących zatrudniona jest w instytucjach związanych z sekcją działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej – ok. 8%. Świadczy to o znacznych

możliwościach na rynku usług doradczych, a także potencjale i wysokiemu poziomowi wiedzy mieszkańców.

Wśród największych pracodawców w gminie Żukowo można wyróżnić takie zakłady przemysłowe, jak: Unilever Polska SA, Ashland Poland Sp. z o.o., Swed – Polexi, Berendsen Textile Service Sp. z o.o., Tekosom Poland Sp. z o.o., Marcopol, Rockfinn, Creon, KostBet, Lonza-Nata.

2.5 Mieszkalnictwo

Liczba mieszkań w gminie Żukowo systematycznie rośnie. W latach 2006-2011 zarejestrowano dynamiczny wzrost liczby mieszkań. Nie został on wyraźnie zachwiany nawet pomimo spowolnienia na rynku nieruchomości obserwowanym od 2009 roku.

Tabela. Mieszkalnictwo w gminie Żukowo w latach 2006-2011. Stan na XII 2012

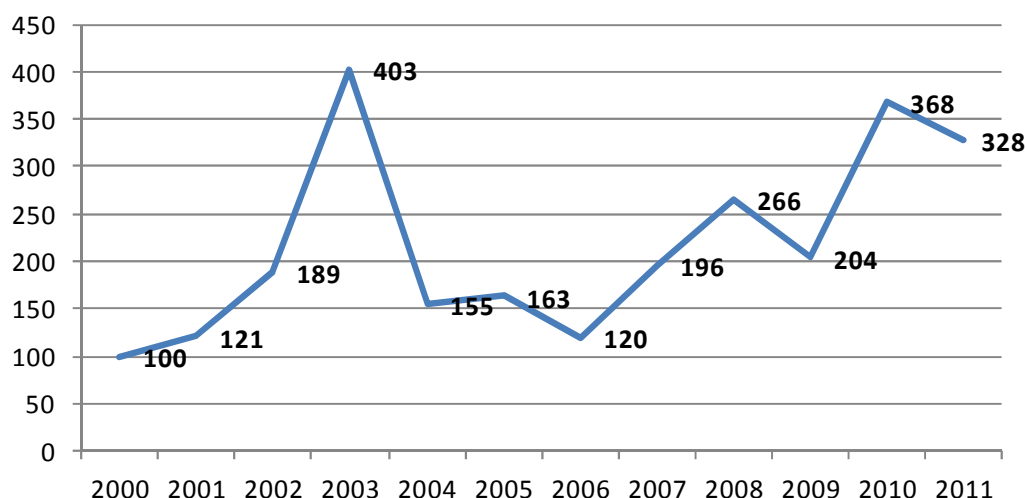
Mieszkalnictwo	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Mieszkania	6 745	6 894	7 122	7 301	7 652	b.d.
Izby	31 682	32 520	33 830	34 889	36 588	b.d.
Powierzchnia użytkowa mieszkań (m2)	716 682	740 833	778 803	808 666	864 142	b.d.
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania	2006	2007	2008	2009	2010	2011
1 mieszkania	106,3	107,5	109,4	110,8	112,9	b.d.
na 1 osobę	27,8	27,5	28	28,2	29,1	b.d.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na jedną osobę wynosi 29,2 m². Jest to bardzo dobry wynik, świadczący o wyróżniającej sytuacji mieszkaniowej Żukowa - przeciętna powierzchnia mieszkaniowa w powiecie kartuskim wynosi 24,1 m² na osobę, w mieście Kartuzy tylko 23,7 m², a w Gdańsku 24,2 m². Podobnie korzystna sytuacja zachodzi w przypadku średniej powierzchni mieszkania/domu – w gminie jest to prawie 113 m², podczas gdy w gminie Kartuzy około 83,5 m², natomiast w Gdańsku jedynie 59 m². Dane wskazują na wyższy standard mieszkaniowy w gminie i dobre warunki do życia dla małżeństw z dziećmi.

Wykres. Mieszkania oddane do użytkowania w gminie Żukowo w latach 2000-2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela. Mieszkania oddane do użytkowania w gminie Żukowo w latach 2006-2011. Stan na XII 2012

Mieszkania oddane do użytkowania	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Mieszkania oddane do użytkowania	120	196	266	204	368	328
Izby	732	1 114	1 535	1 199	1 785	1 638
Powierzchnia użytkowa (m2)	19 607	32 605	43 955	33 696	58 393	51 475

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Analiza danych z lat 2006-2011 wskazuje na utrzymywanie się trendu wzrostowego w zakresie nowych budynków oddanych do użytkowania, w szczególności budynków mieszkalnych, mimo niewielkiego spadku w 2011 roku. Spośród budynków mieszkalnych oddanych do użytkowania w 2011 roku aż 84% stanowiły inwestycje prywatne inwestorów indywidualnych. Tak więc podstawowym motorem rozwoju przestrzennego i urbanistycznego w gminie jest budownictwo jednorodzinne w systemie gospodarczym.

Tabela na kolejnej stronie ilustruje zachodzące zmiany w ostatnich latach w tym zakresie.

Tabela. Nowe budynki oddane do użytkowania w gminie Żukowo w latach 2006-2011. Stan na XII 2012

Budynki nowe oddane do użytkowania	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Budownictwo ogółem						
Ogółem (bud.)	138	227	293	224	359	345
Mieszkalne (bud.)	118	195	263	205	326	324
Niemieszkalne (bud.)	20	32	30	19	33	21
Powierzchnia użytkowa mieszkań w nowych budynkach mieszkalnych (m2)	19 478	32 026	43 627	32 989	58 117	51 145
Powierzchnia użytkowa nowych budynków niemieszkalnych (m2)	21 062	18 967	20 368	15 351	19 291	10 511
Kubatura nowych budynków ogółem (m3)	203 681	251 834	299 972	244 102	379 450	276 899
Kubatura nowych budynków mieszkalnych (m3)	85 585	140 691	188 660	155 557	263 388	230 033
Budownictwo indywidualne						
Ogółem (bud.)	138	224	277	207	315	290
Mieszkalne (bud.)	118	193	247	195	288	275
kubatura nowych budynków ogółem (m3)	203 681	240 176	289 474	168 312	278 892	219 647
kubatura nowych budynków mieszkalnych (m3)	85 585	139 271	178 162	147 591	231 386	199 798

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Stan techniczny mieszkań w gminie Żukowo jest zróżnicowany. Najczęstsze potrzeby remontowe i modernizacyjne dotyczą wymiany instalacji, remontu dachu oraz wymiany stolarki budowlanej.

Mieszkaniowy zasób Gminy Żukowo tworzą również lokale położone w budynkach stanowiących własności gminy, lokale niewykupione położone w budynkach stanowiących współwłasność gminy oraz lokale znajdujące się przy szkołach i ośrodkach zdrowia mające charakter służbowy. Aktualnie gminny zasób mieszkaniowy tworzy:

a) 70 lokali w budynkach komunalnych,

- 12 lokali w Bloku Nauczycielskim w Żukowie, przy ul. Gdyńskiej 7a,
- 28 lokali w budynku mieszkalnym w Babim Dole 1,

- 4 lokale w budynku mieszkalnym w Baninie przy ul. Lotniczej 23,
- 5 lokali w budynku mieszkalnym w Niestępowie przy ul. Raduńskiej 85,
- 6 lokali w budynku mieszkalnym w Skrzeszewie 9,
- 4 lokale w budynku mieszkalno-użytkowym położonym w Łapinie 18,
- 3 lokale w budynku mieszkalnym położonym w Rębiechowie przy ul. Gdańskiej 5,
- 3 lokale w budynku mieszkalnym w Żukowie, przy ul. Gdańskiej 6,
- 1 lokal w budynku mieszkalnym położony w Baninie, przy ul. Świerkowej 5,
- 1 lokal w budynku mieszkalnym w Żukowie, przy ul. Gdańskiej 62,
- 2 lokale w budynku mieszkalnym w Widlinie nr 8,
- 1 lokal w budynku mieszkalnym w Przyjaźni przy ul. Jeziornej 72.

b) 3 lokale w budynkach częściowo wykupionych przez najemców:

- 1 lokal w budynku mieszkalnym położonym w Żukowie przy ul. Armii Krajowej 8
- 2 lokale w budynku mieszkalnym położonym w Żukowie przy ul. 3-go Maja 19

c) 4 lokale przy ośrodkach zdrowia na terenie gminy Żukowo:

- 2 lokale znajdujące się w ośrodku zdrowia w Żukowie
- 2 lokale znajdujące się w ośrodku zdrowia w Chwaszczynie

d) 8 lokali przy szkołach na terenie gminy Żukowo:

- 1 lokal przy szkole podstawowej w Miszewie,
- 2 lokale przy szkole podstawowej w Niestępowie,
- 1 lokal przy szkole podstawowej w Żukowie,
- 1 lokal przy szkole podstawowej w Głinczu,
- 2 lokale przy szkole podstawowej w Skrzeszewie,
- 1 lokal przy szkole podstawowej w Sulminie.

Nie wyróżnia się w gminnym zasobie mieszkaniowym lokali socjalnych, lokale mają charakter mieszkań komunalnych oraz związany z obecnym lub byłym wykonywaniem pracy zawodowej w opiece zdrowotnej lub w oświacie. Większość

lokali wyposażona jest w podstawowe media, wszystkie mają bieżącą wodę i dostęp do kanalizacji lokalnej lub do sieci kanalizacyjnej.

Patrząc na sytuację mieszkaniową gminy Żukowo można wyciągnąć wnioski o jej dobrej kondycji z perspektywą rozwoju na przyszłość. Duży metraż i ilość oddawanych corocznie mieszkań pozytywnie wpływa na kształtowanie atrakcyjności osiedleńczej na terenie miasta i gminy. Trendy na rynku mieszkaniowym, które są zauważalne w ostatnim czasie dobrze rokują na przyszłość tego rynku. Warunkiem sukcesu w tej dziedzinie będzie szybka poprawa infrastruktury około mieszkaniowej.

2.6 Ochrona środowiska przyrodniczego

Gmina Żukowo stanowi jeden z najpiękniejszych zakątków malowniczego krajobrazu Pojezierza Kaszubskiego. Rzeźba terenu ukształtowała się głównie przez masy lodowcowe, które przemieszczając się tysiące lat temu, tworzyły charakterystyczne cechy krajobrazu.

Obok wymienionych czynników duży wpływ na rzeźbę terenu miały również wody deszczowe, powierzchniowe, wiatry i różnice temperatur. Tutejsze gleby nie są zbyt urodzajne. W ich skład wchodzi głównie piaski gliniaste, gliny piaszczyste, gliny i piaski częściowo zmieszane ze żwirem i kamieniami polnymi. Leżą też głazy narzutowe mniejszych rozmiarów.

W okolicy Żukowa znajdują się złoża torfu, w większej mierze już wyeksploatowane oraz złoża żwiru w rejonie Borowca.

Wody powierzchniowe i podziemne gminy

Woda dla mieszkańców gminy Żukowo pozyskiwana jest przede wszystkim z podziemnych ujęć. Źródłem wody jest również rzeka Radunia, wypływająca z jeziora Stężyckiego. Zasilają ją również wody wielu strumieni i jezior wieńca raduńskiego: Raduńskie Górne, Raduńskie Dolne z Łączyńskim i Nierzostowem, Kłodno, Białe z dawniejszym Płesnem, Rekowo, Brodno Małe, Brodno Wielkie, Ostrzyckie z Bukrzymem Małym i Dużym, Patulskim, Dąbrowskie i Lubowisko.

Klimat

Warunki klimatyczne i atmosferyczne gminy Żukowo nie różnią się zasadniczo od istniejących na całym Pojezierzu. Średnia temperatura roczna dla Żukowa jest wyższa od najchłodniejszej części Pojezierza. Z tego też powodu, wegetacja wiosenna oraz żniwa rozpoczynają się tu tydzień wcześniej niż na wyżej leżących ziemiach Kaszub.

Zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego

W Żukowie oraz na terenie gminy występuje relatywnie niewielka liczba źródeł zanieczyszczeń. Istotnym czynnikiem niekorzystnym jest duże natężenie ruchu na drogach wojewódzkich nr 7 i 20 i drodze wojewódzkiej nr 211. Do głównych źródeł emisji zanieczyszczeń do atmosfery zaliczyć należy kotłownię zabudowy produkcyjnej i usługowej w m. Żukowo, Przyjaźń, Babi Dół, Łapino Górne, Borkowo, Glińcz, Miszewo, Miszewko, Tuchom, Niestępowo, Banino, Skrzyszewo, Chwaszczyno, Leżno i Lniska. Do ważnych emiterów zaliczyć należy także część osiedli domków jednorodzinnych (szczególnie w okresie jesień – zima) ze względu na spalanie paliwa stałego oraz odpadów, w tym tworzyw sztucznych. Stan aerosanitarny jest jednak zadowalający.

Tabela. Wybrane dane dotyczące ochrony środowiska w gminie Żukowo w latach 2006-2011. Stan na 31 XII 2012

Ochrona środowiska	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Odpady wytworzone w ciągu roku (t/rok)	4 206	4 406	5 403	4 625	5 005	4 317
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (dm3/rok)	1 120	1 135	1 154	1 233	1 236	1 316
Ścieki odprowadzone oczyszczone (dm3/rok)	1 001	1 091	431	461	503	491

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Dane dotyczące zużycia wody, wielkości ścieków oraz ilości odpadów wskazują na wykluczające się tendencje. Co prawda, w związku z rosnącą liczbą mieszkańców, notowany jest systematyczny wzrost w zakresie zużycia wody oraz

ilości wytworzonych odpadów, jednak zauważyć należy spadek w 2011 roku wielkości oprowadzonych ścieków.

Zasoby środowiska przyrodniczego

Głównym atutem gminy Żukowo jest jej położenie w granicach Pojezierza Kaszubskiego. Atrakcyjne położenie wśród pięknych lasów, licznych jezior i rzek oraz czyste powietrze to niewątpliwe zalety ziemi żukowskiej. Wraz z bliższą okolicą Żukowo położone jest na wysokości do 190 m n.p.m., a więc znacznie niżej od okolic Wieżycy i Kartuz, lecz wyżej od drogi wiodącej do Gdańska. Piękna rzeźba tego terenu została ukształtowana tysiące lat temu w wyniku działalności potężnych mas lodowcowych. Wówczas tworzyły się charakterystyczne cechy krajobrazu, takie jak: łańcuchy wzniesień, pojedyncze pagórki stożkowe i kopulaste, doliny z rozmieszczonymi w nich jeziorami i rzekami.

Do największych jezior na terenie gminy należą jeziora:

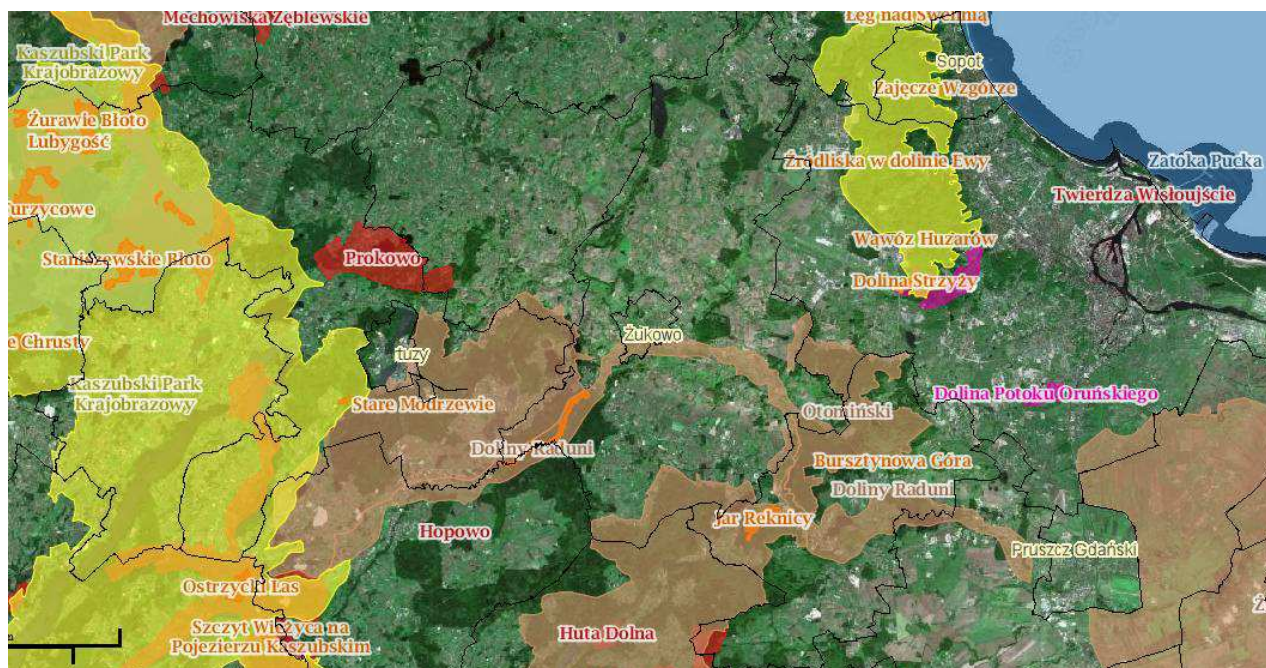
- Głębokie - powierzchnia 51,0 ha,
- Łapińskie - powierzchnia 41,97 ha,
- Osowskie - powierzchnia 29,1 ha,
- Tuchomskie – powierzchnia 141,1 ha,
- Sitno - powierzchnia 66,6 ha.

Na obszarze gminy zlokalizowane są również mniejsze jeziora, takie jak:

- Wysockie – powierzchnia (na terenie gminy Żukowo) 11,99 ha
- Ołomińskie - powierzchnia 40,74 ha,
- Jezioro w Przyjaźni – powierzchnia 6,17 ha,
- Jezioro w Miszewku – powierzchnia 3,93 ha.

Gmina Żukowo znajduje się w zlewni rzeki Raduni, która przepływa przez miasto i południową część gminy. Jej długość na terenie gminy Żukowo wynosi 6 km. Do dopływów Raduni można zaliczyć: Słupinę o łącznej długości 16 km (uchodzącą do Raduni w Żukowie) i Strzelenkę o łącznej długości 16,7 km (wyptywa z Jez. Tuchomskiego i uchodzi do Raduni pod Lniskami).

Rysunek. Położenie Żukowa między ważniejszymi obszarami objętymi ochroną

Źródło: www.geoserwis.gdos.gov.pl

W gminie Żukowo występuje wiele form ochrony przyrody. Składają się na nie:

Pomniki przyrody

Pomniki przyrody są najczęściej spotykaną formą indywidualnej ochrony przyrody ożywionej i nieożywionej. Najczęściej są to pojedyncze stare drzewa, aleje, głazy narzutowe, źródła i inne unikatowe obiekty. Wśród pomnikowych drzew liściastych na terenie gminy przeważają lipy drobnolistne i stare dęby, osiągające obwód pnia ponad 4 m.

Spośród 28 wsi w gminie tylko w 12 znajdują się pomniki przyrody. Największą ich ilość znajduje w miejscowości Leżno (15 stanowisk - 600 drzew):

- lipa drobnolistna – 7 egzemplarzy, wiek ok. 200 lat,
- jesion wyniosły – 1 egzemplarz, wiek ok. 200 lat,
- dąb szypułkowy – 9 egzemplarzy, wiek ok. 200 lat,
- wiąz szypułkowy – 1 egzemplarz,
- buk pospolity – 1 egzemplarz,

- grab pospolity – 1 egzemplarz,
- lipa drobnolistna – aleja drzew, 580 egzemplarzy, wiek ok. 300 lat.

Na terenie Żukowa znajduje się 7 pomników przyrody:

- buk pospolity – grupa drzew, 4 egzemplarze, wiek ok. 200 lat,
- dąb szypułkowy – grupa drzew, 5 egzemplarzy, wiek ok. 200-250 lat,
- buk pospolity – 1 egzemplarz, wiek ok. 200-250 lat.

Kolejną miejscowością w gminie Żukowo, gdzie znajdują się pomniki przyrody jest Pępowo. Są tam 4 drzewa objęte ochroną:

- dąb szypułkowy – 3 egzemplarze, wiek ok. 200-250 lat,
- buk pospolity – 1 egzemplarz, wiek ok. 200-250 lat.

Cztery pomniki przyrody zlokalizowane są w Przyjaźni, są wśród nich 2 głązy narzutowe i 2 drzewa:

- dąb szypułkowy – 1 egzemplarz, wiek ok. 200 lat,
- kasztanowiec biały – 1 egzemplarz, wiek ok. 150 lat,
- głąz narzutowy – 1 egzemplarz, obwód 4,30 m; długość 6,2 m; szerokość 4,5 m,
- głąz narzutowy – 1 egzemplarz, obwód 25 m; wysokość 1,3 m; kształt owalny,

W Borkowie znajdują się dwa pomniki przyrody. Są to:

- dąb szypułkowy – grupa drzew, 3 egzemplarze, wiek ok. 150 lat,
- sosna pospolita – grupa drzew, 3 egzemplarze, wiek ok. 150 lat.

Na terenie wsi Łapino, Skrzyszewo, Glinicz, Babi Dół, Tuchom, Małkowo i Widlino zlokalizowane są pojedyncze pomniki przyrody:

- dąb szypułkowy – 2 egzemplarze w Łapinie, wiek ok. 250 lat,
- lipa drobnolistna – 2 egzemplarze w Skrzyszewie, wiek ok. 200 lat,
- głąz narzutowy z gnejsu dwumikowego – 1 egzemplarz w Glinczu, obwód 5 m; długość 1,45 m; szerokość 1,00 m; wysokość 0,40 m,
- sosna pospolita – 1 egzemplarz w Babim Dole,

- dąb szypułkowy – 1 egzemplarz w Tuchomiu i 1 egzemplarz w Małkowie, wiek ok. 250 lat,
- głąz narzutowy – 1 egzemplarz w Widlinie, obwód 17 m; długość 6,20 m; szerokość 4,50 m; wysokość 1,10 m.

Rezerваты Przyrody

Na terenie gminy Żukowo znajduje się jeden rezerwat przyrody - Jar Rzeki Raduni – rezerwat krajobrazowy i florystyczny o powierzchni 84,2 ha (w tym w gminie Żukowo 69,28 ha). Celem ochrony jest zachowanie przełomowego odcinka Jaru Rzeki Raduni wraz z występującymi na nim zbiorowiskami roślinnymi, jego wybitnych walorów krajobrazowych i naukowo - przyrodniczych. Głębokość jaru dochodzi do 50 m. Zróżnicowanie siedliskowe sprzyja różnorodności florystycznej terenu. Nad samą rzeką utworzyły się ciekawe zespoły leśne: łęg wiązowy, las grądowy. Obszar rezerwatu cechuje ponadto bogactwo płazów i duży udział gatunków typowych dla zbiorowisk górskich.

Użytki ekologiczne

Użytki ekologiczne to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów, mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej – naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamienice, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania. Na terenie gminy Żukowo znajdują się następujące użytki ekologiczne:

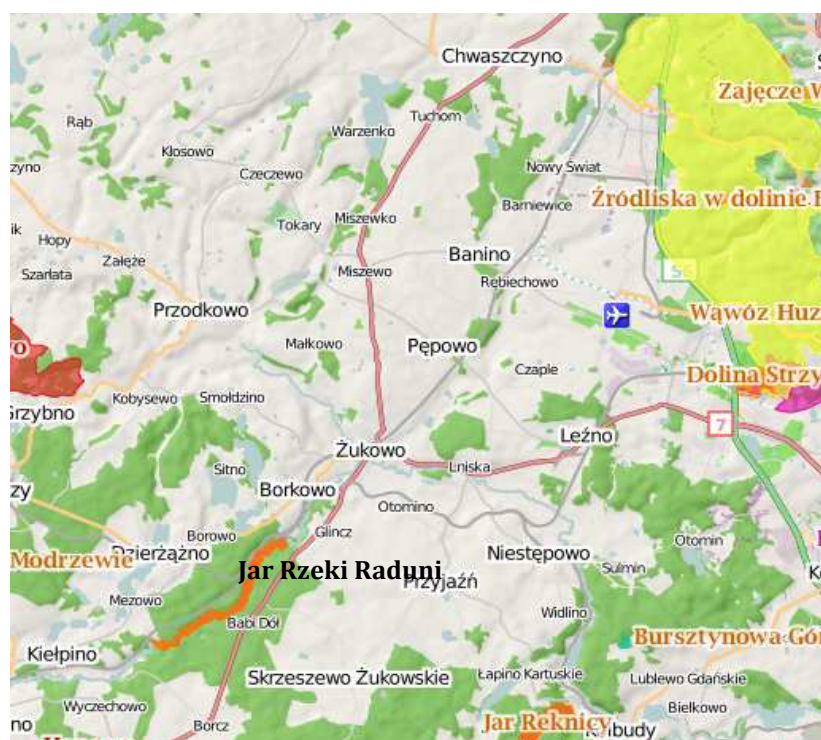
- Tuchmskie Moczary,
- grąd i łąki w dolinie Raduni,
- grąd koło Niestępowa,
- torfowisko przejściowe i szuwary w Leźnie,
- uroczysko w dolinie Strzelenki,
- torfowisko wysokie na północ od Żukowa.

Obszary Natura 2000 i proponowane obszary Natura 2000

Program Natura 2000 to utworzony w krajach Unii Europejskiej wspólny system (sieć) obszarów objętych ochroną przyrody. Podstawą dla tego programu są dwie unijne dyrektywy: Dyrektywa Ptasia i Dyrektywa Siedliskowa. Celem programu jest zachowanie określonych typów siedlisk przyrodniczych oraz gatunków, które uważa się za cenne i zagrożone w skali całej Europy.

Na terenie gminy Żukowo występuje jeden obszar Natura 2000 **Jar Rzeki Raduni (PLH 220011)**. Obszar w całości położony jest na terenie Obszaru Chronionego Krajobrazu Doliny Raduni (3556,7 ha) w granicach rezerwatu przyrody Jar rzeki Raduni (84,24 ha). Obszar obejmuje przetomowy odcinek rzeki Raduni. Rzeka płynie dnem kamienistego jaru, tworząc meandry. Dolina i strome zbocza (do 45 st. nachylenia) o wysokości do 40 m, porośnięte są lasem liściastym (grądy, łęgi); miejscami na dnie wąwozu występują podmokłe łąki. Rośnie tu wiele roślin górskich i innych rzadkich gatunków. Ostoja ma specyficzny mikroklimat, o wysokiej wilgotności i niższych temperaturach w porównaniu z przyległymi terenami. Przełom rzeki rozcina rozległy kompleks leśny, w którym dominują siedliska grądowe.

Rysunek. Mapa obszarów Natura 2000 w okolicy Żukowa

Źródło: <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy>

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Raduni

Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Raduni obejmuje dno i zbocze doliny rzeki Raduni od Goręczyna do Pruszcza Gdańskiego. Walory przyrodnicze obszaru to złożona struktura geomorfologiczna (baseny i przełomy rzeczne) i hydrograficzna oraz zróżnicowanie florystyczne. Obszar ten pełni również istotną rolę jako „korytarz ekologiczny”.

Kartuski Obszar Chronionego Krajobrazu

Położony jest pomiędzy obszarem Kaszubskiego Parku Krajobrazowego, a Obszarem Chronionego Krajobrazu Doliny Raduni. Walory przyrodnicze obszaru to pagórkowata wysoczyzna morenowa w dużym stopniu zalesiona z licznymi jeziorami.

Ołomiński Obszar Chronionego Krajobrazu

Obejmuje kompleksy leśne położone na wschód od miejscowości Leżno. Obszar położony we wschodniej części Pojezierza Kaszubskiego jest w całości zalesiony.

Przywidzki Obszar Chronionego Krajobrazu

Obszar rozciąga się wzdłuż dolin rzecznych Reknicy (dopływ Raduni) i Wietcisy (dopływ Wierzycy). Charakteryzuje się urozmaiconym ukształtowaniem terenu, dużym udziałem lasów i znaczną jeziornością. Na terenie gminy obszar obejmuje kompleks terenów leśnych położonych w południowej części wsi Skrzyszewo.

2.7 Obiekty zabytkowe

Gmina Żukowo jest obszarem bogatym w obiekty zabytkowe. To dzięki nim i dogodnemu położeniu już w końcu XIX stulecia Żukowo było celem licznych wycieczek z Gdańska.

Ochrona konserwatorska w mieście i gminie Żukowo dotyczy:

1. Obiektów urbanistyki, architektury i budownictwa wpisanych do rejestru zabytków:
 - w mieście Żukowo – zespół osadniczo - krajobrazowy, zespół klasztorny norbertanek, kościół, kaplica i zespół papierni,

- w gminie Żukowo – kościoły w miejscowości Chwaszczyno (z cmentarzem grzebalnym), Przyjaźń i Sulmin, zespoły dworsko – parkowe w miejscowościach Leżno i Przyjaźń.
- 2. Obiektów archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków – cmentarzyska z wczesnej epoki żelaza w miejscowościach Banino, Niestępowo i Przyjaźń, cmentarzyska w miejscowościach Glińcz i Przyjaźń, grodzisko w Tuchomiu.
- 3. Obszarów i obiektów proponowanych do wpisania do rejestru zabytków – zespół wiejski w Sulminie, zespoły dworsko-parkowe w Małkowie i Tuchomku, cmentarze i liczne obiekty architektoniczne.
- 4. Pozostałych obszarów i obiektów proponowanych do zachowania i ochrony – historyczne układy wsi, zespoły dworsko-parkowe i folwarki (Banino, Barniewice, Łapino i Pępowo), liczne obiekty architektoniczne i cmentarze, stref ochrony konserwatorskiej.

Spośród wszystkich obiektów zabytkowych zlokalizowanych w gminie, na szczególną uwagę zasługują:

- Zespół poklasztorny Norbertanek - jest najstarszym zabytkiem architektonicznym na Kaszubach, kryjącym wiele cennych dzieł sztuki. Historia jego wiąże się z istnieniem na ziemi żukowskiej klasztoru norbertanek, które pojawiły się tutaj już w XIII w. Staraniem księcia gdańskiego Mściwoja I i jego żony Zwinistawy został wydany akt fundacyjny dla norbertanek, nadający im początkowo cztery wsie. Przypuszczalnie budowę klasztoru w Żukowie rozpoczęto w 1212 roku, niebawem przybyły tu pierwsze zakonnice. Norbertanki żukowskie posiadały przez wieki liczne posiadłości ziemskie (władaty kilkunastoma majątkami i folwarkami), posiadały prawo do połowu ryb na Jeziorach Raduńskich, a w skład ich majątku wchodziły m.in. browar, tartak, cegielnia, młyny.

Rysunek. Zespół poklasztorny Norbertanek

Źródło: Materiały Urzędu Gminy Żukowo

Rysunek. Młyn w dawnym majątku Norbertanek

Źródło: www.dioblina.pl

W skład zespołu poklasztornego wchodzi następujące zabytki:

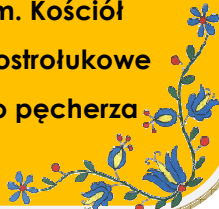
- figura Św. Norberta z około 1800 roku,
- cmentarz przykościelny i otoczenie świątyni,
- Kościół pw. Wniebowzięcia NMP
- Ołtarz Świętej Rodziny,
- Ołtarz Madonny Boczny,
- Gotycki krucyfiks,

- Barokowy ołtarz Św. Norberta,
- Chrzcielnica Barokowa,
- Ołtarz Główny,
- Ołtarz Pasyjny - Tryptyk Antwerpski,
- Obraz upamiętniający zamordowane Norbertanki,
- Ambona i empora zakonnic,
- Tęcza barokowa,
- Zegar kolębnikowy,
- Muzeum parafialne.

Gotycki kościół parafialny pod wezwaniem Wniebowzięcia NMP
zbudowany został jako bryła gotycka orientowana, jedno-nawowa,
siedmioprzęsłowa na planie prostokąta z trójbocznie zamykanym nie
wydzielonym prezbiterium, posiada sklepienie krzyżowe, a pod chórem
kolebnikowo- krzyżowe. Kościół wykonany jest z cegły gotyckiej,
wzmocniony przyporami oraz zakrystią i dawnym skarbcem. Kościół
prezentuje głównie gotycką architekturę podkreśloną przez ostrołukowe
okna z kamiennymi maswerkami w formie trójlścia i rybiego pęcherza
oraz trójstopniowe przypory.

- Kuźnia Laskowskich w Borkowie – obiekt z 1937 r. z tradycjami kowalskimi sięgającymi 1912 r., usytuowana w centrum starej wsi, przy ulicy Żukowo – Kartuzy – własność prywatna.
- Kościół Św. Apostołów Szymona i Judy Tadeusza w Chwaszczynie.
- Kościół Parafialny pw. Najświętszego Serca Jezusowego w Niestępowie, centrum wsi, przy drodze do Sulmina.
- Grobowiec rodzinny potomków Daniela Gralatha (burmistrza Gdańska), wybudowany w 1818 w Sulminie,

- Galeria Sulmin - kościół ewangelicki wybudowany w początkach XIX wieku zaadaptowany obecnie na galerię.
- XIX-wieczny dworek rodziny Hoene w Pępowie z przylegającym parkiem starodrzewi, ul. Gdańska (obecnie budynek szkoły podstawowej) – wzniesione przed 1870 r.
- Neogotyckie zabudowania folwarku w Łapinie, Łapino Górne zjazd z głównej drogi do Kolbud (obecnie budynek handlowy).
- XVIII - wieczny kompleks pałacowo – parkowy, pałac Hoenów z XIX w. - Leżno – rezydencja szlachecka wzniesiona w 1884 r., otoczona parkiem, od kilkunastu lat należy do Uniwersytetu Gdańskiego, który utworzył w nim ośrodek konferencyjny z hotelem, restauracją, kawiarnią i winiarnią.

Rysunek. Pałac w Leźnie

Źródło: Materiały Urzędu Gminy Żukowo

- Zabytkowy Kościółek Św. Jana Ewangelisty wraz z zabytkową amboną, przy głównej drodze w Przyjaźni.
- Kratownicowy most na Raduni w Rutkach, okolice elektrowni wodnej w Rutkach.
- Barokowa kaplica św. Nepomucena z 1754 r., Żukowo - znajduje się na cmentarzu parafialnym, wzniesiona została w miejscu, gdzie wg legendy,

zostały zamordowane żukowskie zakonnice podczas najazdu Prussów w XIII w. W kaplicy znajduje się barokowa figura Św. Nepomucena oraz rytu w kamieniu znak z datą 1736.

- Dawny kościół parafialny św. Jana Chrzciciela, ul. Klasztorna w Żukowie - położony na górze przy wjeździe do miasta od strony Gdańska, widoczny wieżę.

Prawdopodobnie w kościele św. Jana chrzczono pierwszych pogan przechodzących na wiarę katolicką. W 1453 r., gdy przez Pomorze przeszedł najazd spalono kościół, który pozostał w ruinie przez kolejne 200 lat. Dopiero zakonnik A. Wskrzyński w 1604 r. doprowadził do odbudowy kościoła ze zniszczeń, zachowując jego stare fundamenty i część wschodniego szczytu. Od tego czasu kościół był traktowany przez parafian jako kościół grzebalny, a zmarłych chowano także wokół świątyni. Gdy w czasie pierwszego rozbioru Polski w 1834 r. dokonano kasaty zakonu norbertanek, kościół zakonny, który do tej pory służył mniskom zaczął służyć całej ludności, przez co spadło znaczenie „kościółka na górze”, który został filialnym dla dawnego kościoła zakonnego. Podczas II wojny światowej kościół św. Jana został bardzo zniszczony i stał opuszczony przez całe dziesięciolecie. Inicjatywę renowacji zapomnianej świątyni podjął proboszcz ks. Jan Pliszka. Kościół św. Jana zaczął funkcjonować w 1979 r. Jego wnętrze posiada wyposażenie barokowe: barokowy ołtarz z obrazem „Narodziny Najświętszej Marii Panny”, „Chrzest Pana Jezusa”, „Głowa Jana Chrzciciela”. Również dwa późnobarokowe ołtarze boczne oraz ambona, pochodzące z przełomu XVIII i XIX w., rzeźby z XVII w. „Chrystus Ukrzyżowany”, „Najświętsza Maria Panna”, „św. Maria Magdalena”.

Rysunek. Barokowy kościół św. Jana Chrzciciela

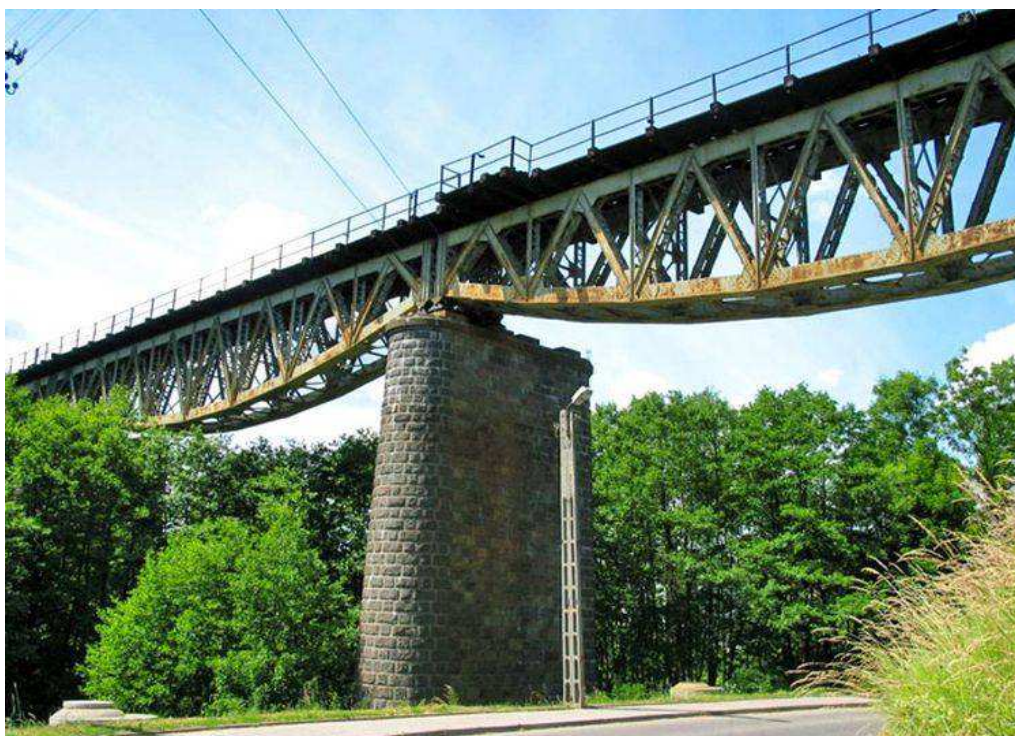

Źródło: www.polskaniezwykla.pl

Źródło: www.skarbykaszub.pl [autor: Piotr Lemański]

- Most kolejowy tzw. magistrali węglowej „Herby- Gdynia”. Wybudowany przez Francuzów w 1927 r. uszkodzony w 1945 r., odbudowany przez Szwedów w 1946 r. (filary z granitu szwedzkiego) - ul. Parkowa, Żukowo.

Rysunek. Most kolejowy w Żukowie

Źródło: www.polskaniezwykla.pl

- Młyn zbożowy nad Słupinką, Żukowo, ul. Parkowa, do niedawna jedyny działający „na okrągło” młyn w okolicy Żukowa. Młyn pracował w ruchu ciągłym, mógł wyprodukować do 18 ton mąki, produkcja odbywa się w tradycyjny sposób. Obecnie młyn jest własnością prywatną.
- Młyn zbożowy nad Radunią, ul. 3 Maja Żukowo, wybudowały go w końcu XIII wieku Norbertanki.
- Elektrownia wodna z 1910 r. – budynki i urządzenia hydrotechniczne; najstarsza (obok straszyńskiej uruchomionej 2 tygodnie wcześniej) z raduńskich elektrowni wodnych, stanowi załęczek elektryfikacji na Kaszubach. Dzisiaj obiekt w Rutkach pełni funkcję lokalnej elektrowni, która w pełni sprawna i czynna stanowi zabytek techniki XX wieku. Z elektrownią sąsiaduje piękny kratownicowy most kolejowy wysadzony pod koniec wojny przez wycofujących się Niemców. Dziś linia kolejowa jest nieczynna, most zaś użytkowany jest przez miłośników wspinaczki skałkowej, którzy na jego filarach wytyczyli trasy wspinaczkowe.

Rysunek. Elektrownia wodna w Rutkach

Źródło: Materiały Urzędu Gminy Żukowo

Oprócz wymienionych wyżej obiektów zabytkowych szczególne znaczenie dla tożsamości kulturowej mieszkańców gminy Żukowo mają zachowane i wciąż kultywowane wartości niematerialne takie, jak: język kaszubski, tradycja, muzyka, stroje, kuchnia i haft kaszubski.

2.8 Turystyka i baza turystyczna

Obiekty turystyczne

Na poziom atrakcyjności gminy wpływają czynniki przyrodnicze i antropogeniczne. Do czynników przyrodniczych zaliczyć należy: walory przyrody, m.in.: rzeki, jeziora, ukształtowanie powierzchni, lasy. Walory antropogeniczne obejmują natomiast muzea, architekturę, obiekty historyczne oraz skanseny. Istotną rolę odgrywa również infrastruktura turystyczna, czyli baza noclegowa, gastronomiczna, komunikacyjna jak i uzupełniająca - szlaki turystyczne, obiekty sportowe czy plaże. Ze względu na turystyczny charakter miasta i gminy obiektów noclegowych systematycznie przybywa. Poniżej w tabeli przedstawiono dane dotyczące turystycznych obiektów zbiorowego zakwaterowania.

Tabela. Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania w gminie Żukowo

Obiekty zbiorowego zakwaterowania	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Obiekty całoroczne	1	1	1	1	2	2	2
Miejsca noclegowe całoroczne	154	154	154	154	176	176	183

Korzystający z noclegów turyści zagraniczni	4972	3389	1444	1339	2152	1478	1665
Wynajęte pokoje w obiektach hotelowych	7 908	7 764	7 900	7 066	6 553	8349	9516
Wynajęte pokoje w obiektach hotelowych turystom zagranicznym	3612	4249	1456	1267	1764	2033	2502
Udzielone noclegi turystom zagranicznym	6920	7131	2755	2115	3415	3245	4277

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Atrakcje turystyczne

Poza licznymi obiektami zabytkowymi Żukowo, jako kolebka haftu kaszubskiego może poszczycić się znaczną kolekcją eksponatów będących świadectwem tradycji i kultury regionalnej. Zabytki ruchome zgromadzone są w Muzeum Haftu Kaszubskiego.

Ciekawą atrakcją dla turystów stanowi również zbiór niezwykłych zabytków motoryzacyjnych zebranych w Galerii Volkswagena w Pępowie.

Rysunek. Eksponaty Muzeum Volkswagena

Źródło: www.vwmuseum.pl

Gmina stanowi miejsce weekendowego i popołudniowego wypoczynku dla mieszkańców Trójmiasta. Zaplecze noclegowe jest atrakcyjne cenowo również dla turystów odwiedzających Trójmiasto. Rozwojowi działalności turystycznej sprzyja rozwinięta infrastruktura turystyczna w postaci parkingów, ścieżek rowerowych, konnych i spacerowych, plaż nad jeziorami z kąpieliskami.

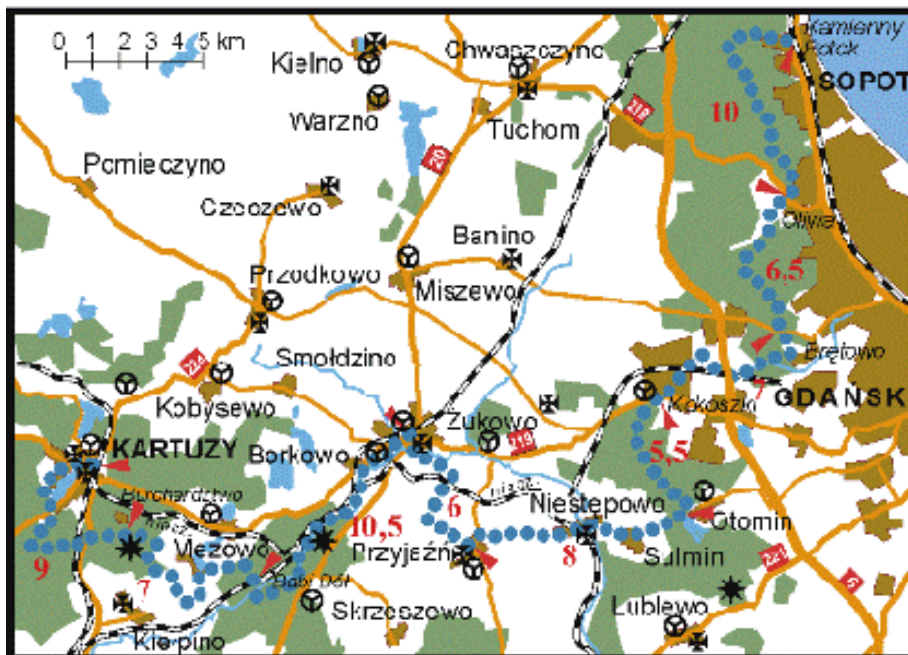
Gmina Żukowo dysponuje dużą ilością szlaków pieszych, pieszo – konnych, tras rowerowych, kajakowych i nordic walking.

Trasy piesze

Na terenie gminy Żukowo turyści lubiący piesze wycieczki mogą wybrać się na wędrówkę korzystając ze **Szlaku Kartuskiego**.

Jest to niebieski szlak pieszy o długości około 69 km prowadzący z Pojezierza Kaszubskiego, jego turystycznego centrum – Kartuz do Trójmiasta. Początek szlaku znajduje się na dworcu PKP w Kartuzach. Stąd prowadzi na północny wschód, przez wybudowania Mezowa do doliny Raduni, nieopodal Babiego Dołu. Tu szlak wkracza na teren gminy Żukowo. Wzdłuż rzeki dochodzi do mostu drogowego przez Radunię w Babim Dole. Dalej biegnie lewym brzegiem rzeki przez rezerwat Jar Raduni do Elektrowni w Rutkach. Omija wieś Rutki i dochodzi do szosy Kartuzy – Gdańsk w Borkowie. Blisko dwukilometrowy odcinek szlaku z Borkowa do ronda w Żukowie biegnie wzdłuż wspomnianej szosy. W Żukowie szlak prowadzi obok kościoła poklasztornego do młyna nad Radunią. Za mostem skręca w lewo, w szutrową drogę do Otomina, mija wieś i przez pola wiedzie do Przyjaźni. Z Przyjaźni szlak biegnie na północny zachód do Niestępowa, gdzie mija kościół i przekracza Radunię. Dalej dochodzi do Sulmina, przechodzi przez wieś i wyprowadza na gruntową drogę do gdańskiego Otomina. Za Sulminem opuszcza teren gminy Żukowo. Z Otomina szlak kartuski wiedzie do Sopotu. Główną atrakcją tego szlaku jest rzeka Radunia, rezerwat przyrody – Jar Raduni, Żukowo z kościołem poklasztornym oraz odrestaurowany Dwór Oliwski.

Mapa. Przebieg Szlaku Kartuskiego: Kartuzy – Sopot Kamienny Potok

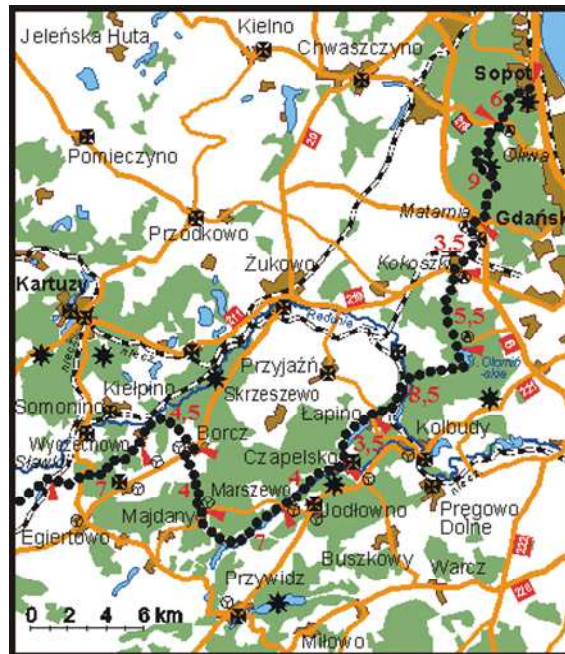
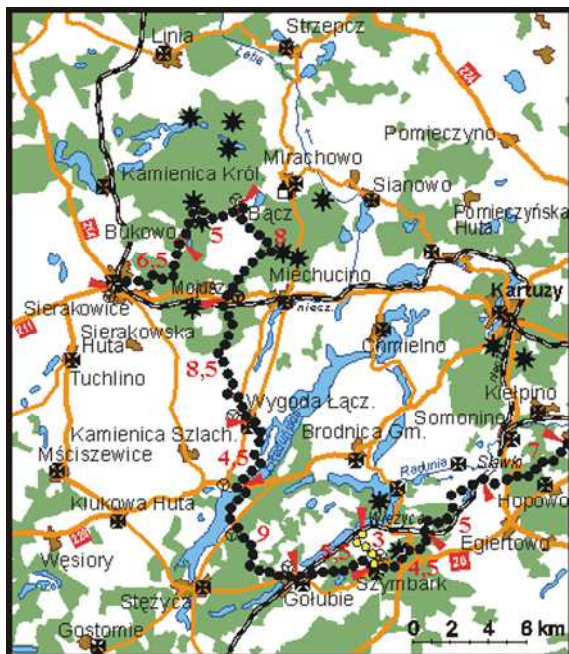
Źródło: www.pomorskie.pttk.pl

Trasy pieszo – konne

Przez gminę Żukowo przebiegają trzy szlaki pieszo – konne. Są to:

- **Szlak Wzgórz Szymbarskich** – czarny szlak o długości 120,9 km – jest najdłuższym szlakiem regionu gdańskiego. Łączy on Sierakowice z Trójmiastem i jest jedną z dłuższych i bardziej atrakcyjnych tras przechodzących przez serce Kaszub – Szwajcarię Kaszubską. Prowadzi on poprzez centralną część wysoczyzny Pojezierza Kaszubskiego, Wzgórz Szymbarskich, które ze swą kulminacją – Wieżycą są najwyższym położonym miejscem na całym Niżu Środkowoeuropejskim. Tylko na dwóch kilkukilometrowych odcinkach szlak ten przechodzi przez teren gminy Żukowo. Poziom trudności jest na nim dość niski.

Mapa. Przebieg szlaku Wzgórz Szymbarskich: Sierakowice – Sopot

Źródło: www.pomorskie.pttk.pl

- **Szlak Źródła Marii** – krótki 10,5 km szlak łączący Gdańsk i Gdynię, ale z wykorzystaniem mniej centralnych dzielnic. Rozpoczyna się w gdańskiej Osowej, a kończy w gdyńskim Wielkim Kacku, ponadto zahacza o gminę Żukowo (w miejscowości Chwaszczyno). Szlak, choć miejski, to ukazuje zróżnicowany krajobraz zarówno, jeśli chodzi o ukształtowanie terenu, jak i o elementy pokrycia. Najbardziej znanym miejscem na szlaku, co uzasadnia jego nazwę, jest ciekawy zakątek Gdyni – Źródło Marii. Natomiast szczególnym elementem szlaku jest znajdujące się w jego pobliżu (krótkie dojście), najwyższe miejsce na terenie Gdańska. Jest to licząca 180 m wysokości npm kulminacja występująca w ciągu moren czołowych zwanych Wzgórzami Chwaszczyńskimi, dla której proponuje się nazwę Góra Studencka. Z Góry Studenckiej roztacza się ładna i rozległa panorama na wzmiankowane jeziora i Osowę oraz dalszą okolicę.

Mapa. Przebieg szlaku Źródła Marii

Źródło: www.pomorskie.pttk.pl

- **Szlak im. Daniela Chodowieckiego** – utworzony przed Fundację Promocji Gmin Polskich w Warszawie. Projekt ten powstał w oparciu o publikację „Daniela Chodowieckiego dziennik z podróży do Gdańska z 1773 roku”. Opisania w niniejszym przewodniku trasa, nazwana imieniem Daniela Chodowieckiego, stanowi pierwszy odcinek drogi turystycznej, która w przyszłości poprowadzi z Gdańska do Berlina. Jest to łatwy szlak, urozmaicony niewielkimi wzniesieniami i wąwozami, które stanowią piękne punkty widokowe. Przez gminę Żukowo częściowo przebiegają dwa pierwsze odcinki traktu.

Mapa. Kaszubsko - pomorski odcinek traktu konnego im. Daniela Chodowieckiego

Źródło: www.stajniapomerania.pl

Trasy rowerowe

Większość przedstawionych wyżej tras pieszych posiada również wyznaczone odcinki, które umożliwiają pokonanie ich na rowerze. Jednak typowy szlak rowerowy przebiegający przez gminę Żukowo jest tylko jeden. Jest to:

- **Błękitny szlak rowerowy** – szlak łączy stację kolejową w Gdańsku – Osowej z Sianowem i liczy 34 km. Przez teren gminy Żukowo przechodzi początkowy odcinek szlaku między wspomnianą już Osową, a Warzenkiem. Dalej trasa wiedzie przez Tokary, Tokarskie Pnie, Kawle, Trzy Rzeki, Rąb, Pomieczyno, Hejtus i Kolonię do Sianowa, gdzie łączy się ze szlakiem czerwonym.

Trasy kajakowe

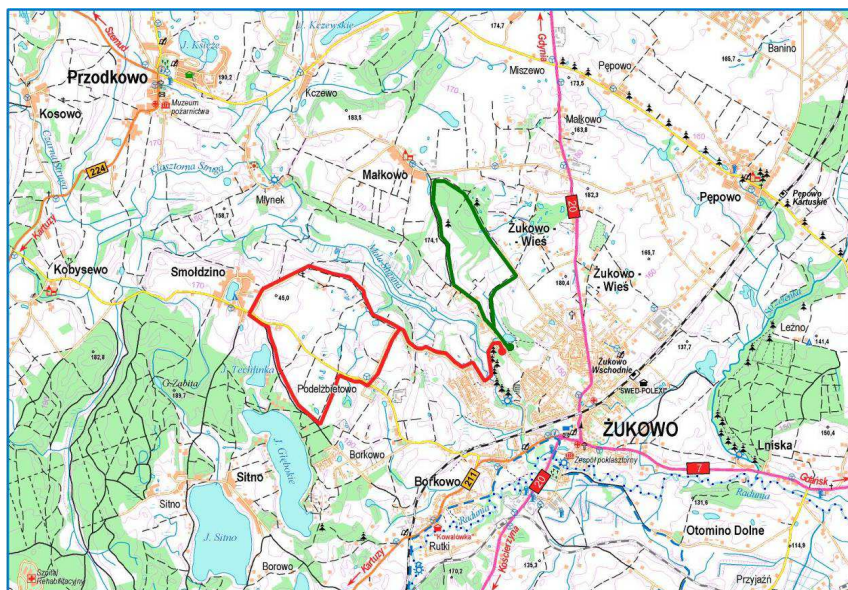
W gminie Żukowo można korzystać z uroków Szlaku Elektrowni Wodnych pozwalającego poznać zespół elektrowni wodnych na rzece Raduni wybudowanych w latach 1910 – 1937. Górski charakter rzeki i różnice wysokości terenu pozwoliły na wybudowanie ośmiu elektrowni. Sześć z nich tworzy unikatowy kompleks „kaskady rzeki Raduni”. Poza walorami przyrodniczymi, elektrownie uważa się za perełki przedwojennej architektury przemysłowej. Elektrownie wodne na Raduni są najstarszymi tego typu obiektami przemysłowymi na Pomorzu. Trasa rozpoczyna się w Rutkach i wiedzie przez Łapino, Kolbudy, Bielkowo, Straszyn, Przędziszyn, Kuźnice, Juszkowo, a kończy w Pruszczu Gdańskim.

Trasy Nordic Walking

Gmina Żukowo posiada dwie trasy do uprawiania Nordic Walking. W obu przypadkach punkt wyjścia stanowi Stadion Gminny przy ul. Księżąt Pomorskich.

- Trasa nr 1 (przez Małkowo 5,6 km):
 - Poziom trudności: łatwa,
 - Długość szlaku: 5,6 km,
 - Rodzaj dróg: 10% drogi asfaltowe, płyty betonowe; 90% drogi leśne,
 - Czas przejścia: ok. 1 godz.
- Trasa nr 2 (przez Smołdzino 10,5 km):
 - Poziom trudności: trudna,
 - Długość szlaku: 10,5 km,
 - Rodzaj dróg: 8 % drogi asfaltowe, płyty betonowe; 92% drogi leśne,
 - Czas przejścia: ok. 2 godz.

Mapa. Trasy nordic walking w gminie Żukowo

Źródło: Materiały Urzędu Gminy Żukowo

Informacja turystyczna

Przy zabytkowym kościele pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Żukowie przez cały okres wakacji (lipiec, sierpień) działa Punkt Informacji Turystycznej. W punkcie IT można uzyskać informacje o atrakcjach turystycznych gminy Żukowo i okolic, nabyć materiały promocyjne, mapy, foldery, a także

pamiątki w postaci haftu kaszubskiego i wyrobów z drewna. Dodatkowo istnieje możliwość wypożyczenia przez turystów indywidualnych urządzeń mp4, na których nagrano informacje ułatwiające zwiedzanie i prezentujące najważniejsze zabytki całego kompleksu ponorbertańskiego.

2.9 Oświata

Na terenie gminy Żukowo funkcjonuje obecnie 16 Niepublicznych Przedszkoli i Domów Przedszkolnych, do których w 2011 roku uczęszczało 64% dzieci objętych edukacją przedszkolną. Są to:

- Niepubliczne Przedszkole w Żukowie, ul. 1 Maja, Żukowo,
- Niepubliczne Przedszkole w Chwaszczynie, ul. Gdyńska 46, Chwaszczyno,
- Niepubliczne Przedszkole w Baninie, Lipowa 4, Banino,
- Niepubliczne Przedszkole „Promyczek” w Żukowie, Witosa 5, Żukowo,
- Punkt Przedszkolny w Niestępowie, ul. Raduńska 46, Niestępowo,
- Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Małe Przedszkole” w Pępowie, ul. Gdańska 117, Pępowo,
- Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Małe Przedszkole” w Skrzyszewie, Skrzyszewo 3,
- Niepubliczne Przedszkole Kreatywne Polsko - Angielskie w Baninie, ul. Ptysia i Balbiny 13, Banino,
- Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Maluszkowo”, ul. Złota 47, Banino,
- Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Małe Przedszkole” w Glinchu, ul. Brzozowa 6, Glinch,
- Domowe Przedszkole „Arka Noego”, ul. Gdyńska 36, Chwaszczyno,
- Niepubliczne Przedszkole „Kogucik”, ul. Książąt Pomorskich 1A, Żukowo,
- Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Świetlica”, ul. Lotnicza 15, Banino,
- Punkt Przedszkolny Edukacyjno-Rozwojowy im. ks. pr. R. Janczaka, ul. Sosnowa 17, Banino,
- Punkt Przedszkolny „Na Wesolej”, ul. Wesola 17, Banino,

- Przedszkole Niepubliczne „Małe Przedszkole”, ul. Szkolna 2, Przyjaźń.

W obrębie gminy znajduje się także 9 Szkół Podstawowych, do których uczęszcza 2555 uczniów (stan na 30.09.2013 r.):

- Parafialna Szkoła Podstawowa w Żukowie, ul. Klasztorna 18, Żukowo,
- Szkoła Podstawowa w Żukowie im. Obrońców Wybrzeża, ul. Gdyńska 7, Żukowo,
- Szkoła Podstawowa w Tuchomiu, ul. Gdyńska 106, Tuchom,
- Szkoła Podstawowa im. ks. dr. Stanisława Sychowskiego w Skrzeszewie, Skrzeszewo 3,
- Szkoła Podstawowa im. ppor. Klemensa Wickiego w Pępowie, ul. Gdańska 117, Pępowo,
- Szkoła Podstawowa im. Więźniów Obozu Stutthof w Niestępowie, ul. Raduńska 46, Niestępowo,
- Szkoła Podstawowa w Miszewie im. Jana Trepczyka, Miszewo 29,
- Szkoła Podstawowa w Glinczu, ul. Brzozowa 6, Glincz,
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Borkowie, ul. Szkolna 1, Borkowo,
- Szkoła Podstawowa im. ks. prałata Józefa Bigusa w Baninie, ul. Lotnicza 15, Banino.

W gminie zlokalizowane są także 3 Zespoły Publicznych Gimnazjów i Szkół Podstawowych oraz Publiczne Gimnazjum. Obecnie do szkół tych uczęszcza 1156 uczniów:

- Publiczne Gimnazjum nr 2 w Żukowie im. Jana Heweliusza, ul. Armii Krajowej 2e, Żukowo,
- Zespół Publicznego Gimnazjum i Szkoły Podstawowej w Przyjaźni im. Jana Pawła II, ul. Szkolna 2, Przyjaźń,
- Zespół Publicznego Gimnazjum i Szkoły Podstawowej w Leźnie im. Jana Pawła II, al. Lipowa 44, Leźno,
- Zespół Publicznego Gimnazjum i Szkoły Podstawowej w Chwaszczynie im. A. Mickiewicza, ul. A. Mickiewicza, Chwaszczyno

Na terenie gminy funkcjonuje również jeden Zespół Szkół Ogólnokształcących i Zawodowych (ul. Gdyńska 5, Żukowo) oraz dwa żłobki: Żłobek Promyczek, Joanna Woźniak w Żukowie i Pomorskie Centrum Edukacji Spółka z o.o. w Baninie.

2.10 Kultura i sport

Najcenniejszym dziedzictwem niematerialnym gminy Żukowo jest zachowany i wciąż żywy **język kaszubski**. Mieszkańcy Kaszub pielęgnują swoją odrębność kulturową. XVII i XVIII w. przyniósł germanizację, co odcisnęło swe piętno na języku kaszubskim. Wiek dwudziesty to oczekiwany powrót tych ziem do Polski i jednocześnie rozczarowanie. Z kaszubskości próbowano bowiem uczynić jedynie folklor, język kaszubski nie miał wstępu do szkół i urzędów. Represje były tak silne, że ludność kaszubska zaczęła używać języka polskiego, wypierając swój własny. Przetrwał on ten trudny czas dzięki wrodzonemu uporowi i pracy organicznej działaczy kaszubskich.

Obecnie istnieją słowniki kaszubsko-polskie, podręczniki do nauki języka oraz kilka przekładów Pisma Świętego. Coraz częściej w kościołach odprawiane są nabożeństwa po kaszubsku. Zatwierdzone zostały przez Ministerstwo Edukacji programy nauczania w szkołach oraz wydane podręczniki w tym języku. Stopniowo zwiększa się liczba dzieci uczących się języka kaszubskiego w szkołach. Prężnie rozwija się literatura, muzyka, rzemiosło artystyczne i amatorski teatr kaszubski.

Jednym z najważniejszych spadkobierców kultury w gminie jest Ośrodek Kultury i Sportu powstały pod koniec 2009 roku. Ośrodek jest miejscem żywym, stymulującym lokalną aktywność. Stanowi centrum integracji różnych grup społecznych. Ośrodek Kultury i Sportu w Żukowie jest organizatorem imprez, które na stałe wpisały się w kalendarz wydarzeń kulturalnych w gminie Żukowo. Są to między innymi Żukowskie Lato Muzyczne, Koncerty Wielkopostne, Obchody 3 Maja, Gminna Nagroda Artystyczna "Sucovia" oraz Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy. Pod skrzydłami Ośrodka Kultury i Sportu w Żukowie działają trzy grupy artystyczne: Grupa Teatralna "Czeremuchy", Zespół Taneczny Rapsodia oraz Gminna Orkiestra Dęta GOK Żukowo.

Instytucją kultury funkcjonującą na terenie miasta jest także Biblioteka Samorządowa w Żukowie, która prowadzi swą działalność od 1948 roku. Siedziba

biblioteki mieści się obok Gimnazjum nr 2 przy ul. Armii Krajowej 2e, której podlegają cztery filie:

- w Baninie,
- w Chwaszczynie,
- w Leźnie,
- w Niestępowie.

Na terenie gminy Żukowo prężnie działają organizacje pożytku publicznego kultywujące tradycję Kaszubską. Wśród nich należy wyróżnić:

- Regionalny Zespół Pieśni i Tańca „Bazuny” im. Aleksandra Tomaczkowskiego – założony 14 lutego 1971 r., pragnący wskrzesić dawne obyczaje kaszubskie za pomocą pieśni i tańca,

Fotografia. Regionalny Zespół Pieśni i Tańca „Bazuny” im. Aleksandra Tomaczkowskiego

Źródło: www.gok.zukowo.pl

- Zespół Instrumentalno-Wokalny „Stolem” z Chwaszczyna - powstał w czerwcu 1999 roku z inicjatywy Leszka Makurata, kontrabasisty,
- Chór „Harmonia” - amatorski chór mieszany istniejący od listopada 1920 r.,
- Zespół „Perełki” - istniejący od kilku lat. Powstał przy Zespole Szkół Publicznego Gimnazjum i Szkoły Podstawowej w Leźnie. Twórcą zespołu i choreografem jest pani Irena Stoppa,
- Zespół „Spiéwné kwiôtczî” - działający od lutego 2005 roku przy Oddziale Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego w Baninie. Nazwa wzięta się od tytułowej piosenki „Spiéwné kwiôtczî”. Do grupy należą głównie uczniowie ze szkół podstawowych w Baninie i Miszewie, którym patronują wybitni Kaszubi ks.

Józef Bigus i Jan Trepczyk. Dzieci prezentują przede wszystkim nowoczesną muzykę kaszubską w ciekawych układach choreograficznych.

W gminie Żukowo działają liczne stowarzyszenia sportowe:

- Gminny Klub Sportowy Żukowo (piłka nożna, tenis stołowy, lekkoatletyka, piłka ręczna, piłka siatkowa, judo, Akademia Piłkarska),
- Klub Sportowy "Chwaszczyno" (piłka nożna),
- Klub Sportowy Sulmin (piłka nożna),
- Klub Sportowy Leżno (piłka nożna),
- Szkolny Związek Sportowy (sport szkolny),
- Amigo Przyjaźń (piłka nożna),
- PZW Koło Wędkarskie „Gryf” (wędkarstwo),
- Uczniowski Klub Sportowy „Trampek” w Przyjaźni (piłka nożna, tenis stołowy),
- Uczniowski Klub Sportowy „Skrzeszewo” w Skrzeszewie (piłka nożna),
- Uczniowski Klub Sportowy „Bryza” w Żukowie (strzelectwo),
- Klub Sportowy Gokken (karate),
- Klub Sportowy „Banino” (piłka nożna, futsal),
- Fundacja „Morena” (zapasy).

Na terenie gminy działają również dwa stowarzyszenia realizujące zadania sportowe – Stowarzyszenie Edukacja Plus Integracja (szachy, karate) i Stowarzyszenie Przyjaciół Pępowa (rekreacja).

Głównymi obiektami sportowymi w gminie są:

- Miejska Hala Sportowa w Żukowie,
- Boisko-Orlik w Żukowie,
- Sala sportowa w Chwaszczynie, Leżnie i Pępowie,
- Teren rekreacyjny „Nad Jeziorkiem” w Żukowie,
- Liczne boiska sportowe.

2.11 Ochrona zdrowia

Opiekę Zdrowotną na terenie gminy Żukowo zapewniają następujące placówki:

- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Żukowie podzielony na 4 oddziały:
 - Przychodnia Rejonowa w Żukowie,
 - Ośrodek Zdrowia w Chwaszczynie,
 - Ośrodek Zdrowia w Baninie,
 - Punkt Lekarski w Leźnie.

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Żukowie prowadzi poradnię zdrowia psychicznego dla dorosłych oraz dla dzieci i młodzieży.

- Stomatologiczny niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Sko-Dent,
- Przychodnia Specjalistyczna Zakład Opieki Zdrowotnej.

Innym podmiotem świadczącym usługi zdrowotne na rzecz mieszkańców miasta i gminy Żukowo jest NZOZ Ośrodek Terapii i Profilaktyki Uzależnienia od Alkoholu i Współuzależnienia współpracujący z lekarzami podstawowej opieki zdrowotnej w zakresie prowadzenia pacjentów z problemem alkoholowym. Ośrodek udziela porad i konsultacji w następującym zakresie:

- dostarczania informacji o chorobie alkoholowej i możliwościach leczenia osób uzależnionych;
- dostarczania informacji o współuzależnieniu i możliwościach leczenia w grupie terapeutycznej;
- informowania o leczeniu i zobowiązaniu do leczenia przez GKRPA oraz udzielania pomocy w pisaniu podań o leczenie przymusowe;
- motywowania osób uzależnionych i współuzależnionych do leczenia;
- udzielania informacji o leczeniu dla rodziców dzieci nadużywających alkoholu i narkotyków;
- informowania o działalności grup samopomocowych AA i Al.-Anon na terenie Żukowa.

Mieszkańcy gminy Żukowo mają również dostęp do usług medycznych świadczonych przez lekarzy prowadzących prywatne praktyki lekarskie.

Tabela. Liczba placówek opieki zdrowotnej na terenie gminy Żukowo w latach 2006-2011

Rodzaj ZOZ	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Publiczne	3	3	3	3	3	4
Niepubliczne	3	2	3	4	4	4
Ogółem	6	5	6	7	7	8

Źródło: opracowanie na podstawie danych GUS

2.12 Instytucje publiczne w Gminie oraz jednostki organizacyjne Gminy

Instytucje publiczne na terenie gminy Żukowo:

- Urząd Gminy Żukowo,
- Ochotnicza Straż Pożarna,
- Urząd Pocztowy.

Jednostki samorządowe gminy Żukowo:

- Urząd Gminy Żukowo,
- Gminny ośrodek pomocy społecznej w Żukowie,
- Publiczne Gimnazjum Nr 2 im. Jana Heweliusza w Żukowie,
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Żukowie,
- Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Borkowie,
- Szkoła Podstawowa im. Jana Trepczyka w Miszewie,
- Szkoła Podstawowa im. ks. dr. Stanisława Sychowskiego w Skrzyszewie,
- Szkoła Podstawowa im. ks. Prałata Józefa Bigusa w Baninie,
- Szkoła Podstawowa im. Obrońców Wybrzeża w Żukowie ,
- Szkoła Podstawowa im. ppor. Klemensa Wickiego w Pępowie,
- Szkoła Podstawowa w Glinchu,
- Szkoła Podstawowa w Niestępowie,
- Szkoła Podstawowa w Tuchomiu,
- Zespół Publicznego Gimnazjum w Chwaszczynie i Szkoły Podstawowej w Chwaszczynie im. Adama Mickiewicza,

- Zespół Publicznego Gimnazjum w Leźnie i Szkoły Podstawowej w Leźnie im. Jana Pawła II,
- Zespół Publicznego Gimnazjum w Przyjaźni i Szkoły Podstawowej w Przyjaźni im. Jana Pawła II.

Instytucje kultury:

- Biblioteka Samorządowa w Żukowie,
- Ośrodek Kultury i Sportu w Żukowie.

2.13 Sfera społeczna

POMOC SPOŁECZNA

Na terenie gminy działa Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żukowie, który udziela mieszkańcom wsparcia w ramach:

1. Świadczeń pieniężnych:

- zasiłek stały,
- zasiłek okresowy,
- zasiłek celowy i specjalny celowy,
- zasiłek i pożyczka na ekonomiczne usamodzielnienie,
- pomoc na usamodzielnienie oraz na kontynuację nauki.

2. Świadczeń niepieniężnych:

- praca socjalna,
- bilet kredytowany,
- składki na ubezpieczenie zdrowotne,
- składki na ubezpieczenie społeczne,
- pomoc rzeczowa, w tym na ekonomiczne usamodzielnienie,
- sprawienie pogrzebu,
- poradnictwo specjalistyczne,
- interwencja kryzysowa,
- schronienie,

- posiłek,
- niezbędne ubranie,
- usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania,
- mieszkanie chronione,
- pobyt i usługi w domu pomocy społecznej i inne realizowane głównie przez PCPR.

Na terenie gminy działa także Dom Seniora "Nestor" zlokalizowany w Żukowie. Dom Seniora zapewnia podopiecznym opiekę i rehabilitację.

W 2010 roku w gminie Żukowo nastąpił spadek liczby rodzin korzystających z pomocy społecznej. Ma to odzwierciedlenie w wysokości nakładów na świadczenia finansowe wypłacane z pomocy społecznej – głównie zasiłki okresowe, zasiłki celowe oraz dodatki mieszkaniowe, które spadły przede wszystkim z powodu mniejszej ilości rodzin kwalifikujących się do tych form pomocy.

Osoby korzystające z pomocy społecznej w roku 2010 stanowiły 7,41 % ogółu mieszkańców gminy, podczas gdy trzy lata wcześniej wskaźnik ten kształtował się na poziomie 8,8 %.

Głównym powodem przyznawania pomocy społecznej w gminie Żukowo, poza ubóstwem, co jest oczywistym w sytuacji korzystania ze wsparcia uwarunkowanego kryterium dochodowym, jest bezrobocie, niepełnosprawność czy długotrwała choroba. Dane te mają odzwierciedlenie w ilości wypłacanych świadczeń w formie zasiłków okresowych czy celowych, bowiem bezrobocie, niepełnosprawność i długotrwała choroba jest jednym z powodów przyznawania tych świadczeń. Na uwagę zasługuje fakt, że prawie na tym samym poziomie utrzymuje się liczba rodzin, w których występują problemy opiekuńczo-wychowawcze. Występują także rodziny, w których panuje alkoholizm, a także przemoc w rodzinie, w ostatnich latach pojawiło się również zjawisko narkomanii.

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE

Na terenie gminy Żukowo znajduje się Komisariat Policji. Do zadań realizowanych przez Policję na terenie gminy należą:

- ochrona życia i zdrowia obywateli przed bezprawnymi zamachami na te dobra;
- ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego, w tym również zapewnienie spokoju w miejscach publicznych, w środkach komunikacji publicznej i w ruchu drogowym;
- inicjowanie i organizowanie działań, mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z instytucjami państwowymi, samorządowymi i społecznymi,
- kontrola przestrzegania przepisów porządkowych i administracyjnych.

Ponadto Komisariat Policji w Żukowie realizuje szereg programów prewencyjnych m. in. „Razem bezpieczniej”, ściśle współpracuje z pomocą społeczną oraz kuratorami sądowymi i społecznym, a także wykorzystuje gminny monitoring.

Tabela. Zestawienie przestępstw popełnionych na terenie gminy Żukowo w latach 2008-2010

Rodzaj popełnionych przestępstw		Przestępstwa stwierdzone			Wskaźnik wykrywalności		
Rok		2008	2009	2010	2008	2009	2010
Ogółem	Ogółem	569	1360	743	68,5	85,1	65,0
	w tym nieletnich	9	26	105	-	-	-
Przeciwko życiu i zdrowiu	ogółem	12	15	67	87,5	78,55	95,5
	W t y m nieletnich	1	2	0	-	-	-
Drogowe	Ogółem	150	156	177	97,3	99,4	97,2
	w tym nieletnich	4	1	3	-	-	-
Kradzież rzeczy	Ogółem	111	139	127	23,0	29,3	22,7
Kradzież z włamaniem	Ogółem	55	118	123	14,0	50,0	15,3
Gospodarcze	Ogółem	34	175	49	91,4	97,1	94,0

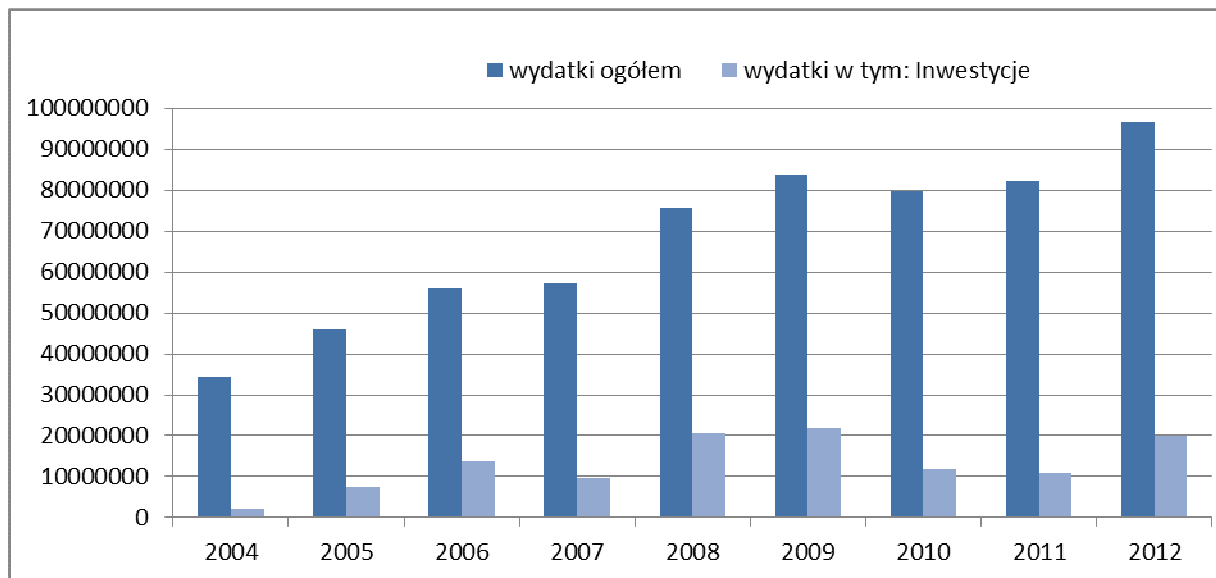
Źródło: Komisariat policji w Żukowie

2.14 Finanse

Kształtowanie rozwoju gminy Żukowo uwarunkowane jest przede wszystkim gospodarnym wydatkowaniem środków własnych gminy. Jednakże dzięki możliwości uzyskania dofinansowania z Unii Europejskiej katalog inwestycji podejmowanych przez gminę znacząco się poszerza. Gmina Żukowo od lat wykorzystuje możliwości, jakie daje finansowanie przedsięwzięć ze źródeł zewnętrznych i posiada już duże doświadczenie w tym zakresie. W związku z tym w ostatnim czasie zrealizowano wiele zadań umożliwiających wykorzystanie potencjału rozwojowego miasta. Zależność między wydatkami ogółem, a wydatkami przeznaczonymi na inwestycje prezentuje poniższy wykres.

Wykres. Wydatki budżetu gminy Żukowo w latach 2004 – 2012. Stan na VI 2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Aktualny Wieloletni Plan Finansowy gminy Żukowo zawiera listę uporządkowanych zadań inwestycyjnych przewidzianych do realizacji. Planowane zadania inwestycyjne na lata 2013 – 2017 przedstawia tabela na kolejnej stronie.

Tabela. Plan inwestycji gminy Żukowo na lata 2013-2017

Nazwa i cel przedsięwzięcia	Okres realizacji	Łączne nakłady finansowe	Limity wydatków					
			2013	2014	2015	2016	2017	limit zobowiązań
Indywidualizacja nauczania i wychowania uczniów klas I-III szkół podstawowych w Gminie Żukowo – wsparcie indywidualnego rozwoju uczniów klas I-III szkół podstawowych Gminy Żukowo	2011-2013	581 088,30	286 998,85	0,00	0,00	0,00	0,00	76 398,85
Wielostronne Projekty Szkół COMENIUS – projekt „Zdrowe dzieci – zdrowa Europa ku zdrowemu życiu” – rozwijanie wiedzy o różnorodności kultur i języków europejskich oraz zrozumienia jej wartości wśród młodzieży i kadry nauczycielskiej	2012-2014	80 083,00	41 065,51	23 898,00	0,00	0,00	0,00	64 963,51
Budowa systemu kanalizacji deszczowej w północnej części Żukowa – uporządkowanie gospodarki wodami opadowymi w mieście	2007-2013	11 277 375,27	3 729 254,48	0,00	0,00	0,00	0,00	3 180 420,09
Rewitalizacja starego centrum Żukowa oraz utworzenie parku w Żukowie - ustanowienie dobrze funkcjonującej przestrzeni wypoczynku i rekreacji dla mieszkańców Żukowa	2011-2013	3 319 230,47	2 792 644,42	0,00	0,00	0,00	0,00	1 199 803,37

Rozbudowa Szkoły Podstawowej w Glinchu o pomieszczenia pełniące funkcje przedszkolne i społeczno-kulturalne – zwiększenie dostępności do infrastruktury edukacyjno-społecznej na terenie Gminy Żukowo	2009-2013	686 235,83	674 903,58	0,00	0,00	0,00	0,00	608 483,58
Uporządkowanie i zagospodarowanie centrów wsi w Gminie Żukowo – stworzenie parków rekreacyjnych w Chwaszczynie, Baninie, Glinchu i Sulminie – zagospodarowanie centrów wsi, zwiększenie dostępności do infrastruktury rekreacyjnej	2009-2013	960 000,00	574 316,74	0,00	0,00	0,00	0,00	574 316,74
Zagospodarowanie parku w Niestępowie – budowa sceny widowiskowej – zwiększenie dostępności do infrastruktury społeczno-rekreacyjnej	2012-2013	70 000,00	70 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	70 000,00
Dzierżawa działki nr 58/12 w Miszewku – zapewnienie miejsca pod plac zabaw	2013-2015	18 000,00	6 000,00	6 000,00	6 000,00	0,00	0,00	18 000,00
Opracowanie i zmiana miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego – możliwość zagospodarowania terenów	2011 – 2013	152 846,00	89 768,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Opracowanie i zmiana miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla części: miasta Żukowo, wsi: Żukowo, Glinicz, Rębiechowo, Niestępowo, Borkowo, Banino, Łapino – możliwość zagospodarowania terenów	2013 - 2014	156 000,00	56 000,00	100 000,00	0,00	0,00	0,00	156 000,00
Opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części Chwaszczyna oraz zmiana trzech miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla części miasta Żukowa oraz części wsi Czaple – możliwość zagospodarowania terenów	2010-2013	91 389,00	45 694,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Opracowanie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części wsi: Miszewko, Tuchom, Małkowo, Miszewo i Pępowo – tzw. Żukowski Korytarz Inwestycyjny – możliwość zagospodarowania terenów	2008-2013	219 600,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Opracowanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla części Miasta Żukowo, części wsi Glinicz i Rębiechowo oraz zmiana miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego dla części Miasta Żukowo oraz części wsi Niestępowo – możliwość zagospodarowania terenów	2013 – 2014	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

Opracowanie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Żukowo – możliwość zagospodarowania terenów	1011 - 2013	88 560,00	26 568,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Budowa drogi Glinch - Przyjaźń - poprawa infrastruktury drogowej na terenie Gminy Żukowo oraz zwiększenie dostępności komunikacyjnej	2007-2013	1 060 022,77	90 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	90 000,00
Budowa kanalizacji sanitarnej dla części miejscowości Rębiechowo, Czaple i Leżno z odprowadzeniem ścieków do kolektora (dokumentacja projektowa) – uporządkowanie gospodarki ściekowej	2012-2013	48 873,80	47 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	47 000,00
Budowa kanalizacji sanitarnej w Borkowie – etap II (zadanie 3) - uporządkowanie gospodarki ściekowej	2011-2014	972 000,00	349 718,98	600 000,00	0,00	0,00	0,00	949 718,98
Budowa kanalizacji sanitarnej w Chwaszczynie – etap 1B (dokończenie – ul. Polna i ul. Gdyńska) - uporządkowanie gospodarki ściekowej	2013-2014	200 000,00	50 000,00	150 000,00	0,00	0,00	0,00	200 000,00
Budowa kanalizacji sanitarnej w Chwaszczynie – etap 1C (zadanie 5) - uporządkowanie gospodarki ściekowej	2013-2014	1 500 000,00	500 000,00	1 000 000,00	0,00	0,00	0,00	1 500 000,00
Budowa kanalizacji sanitarnej w Żukowie i Rułkach (dokumentacja projektowa) - uporządkowanie gospodarki ściekowej	2012-2013	48 000,00	48 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	48 000,00

Budowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego przy ul. Księżąt Pomorskich w Żukowie – poprawa infrastruktury kulturalno-sportowej	2008-2013	211 189,00	130 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	130 000,00
Budowa publicznej szkoły podstawowej, publicznego gimnazjum oraz sali sportowej wraz z boiskami i zagospodarowaniem terenu w Baninie – etap I – poprawa infrastruktury szkolnej	2007-2016	28 237 080,09	8 400 000,00	14 200 000,00	2 300 000,00	100 000,00	0,00	23 382 295,87
Budowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w ul. Prusa w Żukowie – uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w mieście Żukowo	2008-2013	358 805,55	13 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	13 000,00
Budowa sieci wodociągowej w Skrzyszewie – od dz. 26/2 do dz. 635 – zapewnienie dostawy wody dla części mieszkańców Skrzyszewa	2012-2013	520 299,00	380 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	311 525,90
Budowa ul. Kruczkowskiego i Dąbrowskiego w Żukowie – poprawa infrastruktury drogowej	2007-2013	906 445,00	515 061,23	0,00	0,00	0,00	0,00	515 061,23
Budowa ul. Księżycowej i Przemysłowej w Baninie – etap II (dokumentacja projektowa) – poprawa infrastruktury drogowej	2007-2013	243 901,15	9 882,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Budowa ul. Pałacowej w Małkowie (dokumentacja projektowa) – poprawa infrastruktury drogowej	2010-2013	170 582,00	153 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50 172,00
Budowa ul. Prusa w Żukowie – poprawa infrastruktury drogowej	2007-2013	1 261 811,77	80 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	80 000,00

Budowa ul. Tuchomskiej, ul. Borowieckiej i ul. Północnej w Baninie – poprawa infrastruktury komunalnej	2009-2015	4 193 088,00	153 930,05	1 000 000,00	3 000 000,00	0,00	0,00	4 066 600,05
Koncepcja odprowadzenia ścieków sanitarnych ze wsi Tuchom i Miszewko – uporządkowanie gospodarki ściekowej	2012-2013	36 607,55	34 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	34 000,00
Przebudowa układu komunikacyjnego ul. Konopnickiej i ul. Ul. Parkowej w Żukowie (dokumentacja projektowa) – poprawa infrastruktury drogowej, wzmocnienie skarpy	2009-2013	212 259,08	33 472,13	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Przebudowa ul. Armii Krajowej w Żukowie i Pępowie w ramach usprawnienia połączenia drogowego Kaszub ze stacją Pomorskiej Kolei Metropolitalnej i portem lotniczym - poprawa infrastruktury drogowej	2010-2015	5 777 535,75	505 097,00	1 000 000,00	4 000 00,00	0,00	0,00	5 498 332,00
Przebudowa ul. Pożarnej w Żukowie – poprawa infrastruktury drogowej	2011-2013	122 390,00	73 000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	73 000,00
Rozbudowa budynku OSP w Chwaszczynie – etap I – o boks garażowy i magazyn sprzętu przeciwpożarowego, budowę przyłącza wodociągowego na działkach nr 705/I i 706/I oraz rozbiórkę istniejącego przyłącza wodociągowego na działkach nr 707 i 705/I – w Chwaszczynie – poprawa infrastruktury komunalnej	2012-2013	300 000,00	283 149,00	0,00	0,00	0,00	0,00	283 149,00
Rozbudowa o aulę budynku Szkoły Podstawowej w Borkowie – poprawa infrastruktury szkolnej	2011-2014	819 000,00	395 253,85	400 000,00	0,00	0,00	0,00	795 253,85
Wykonanie dokumentacji projektowej dla budowy remizy OSP i centrum zarządzania kryzysowego w Żukowie – zwiększenie	2012-2014	120 401,45	30 000,00	90 000,00	0,00	0,00	0,00	120 000,00

poczucia bezpieczeństwa mieszkańców
Gminy Żukowo poprzez stworzenie spójnego
systemu ratownictwa 2012-2014

Żukowski Park edukacyjno-rekreacyjny „Nad
jeziorkiem” - rozbudowa infrastruktury
edukacyjno-sportowej na terenach wiejskich

2013-2014	315 000,00	150 000,00	165 000,00	0,00	0,00	0,00	315 000,00
-----------	------------	------------	------------	------	------	------	------------

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Uchwały nr XXXVII/370/2013 Rady Miejskiej w Żukowie z dnia 2 sierpnia 2013r. w sprawie zmiany Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Żukowo na lata 2013-2022

Wydatkowanie budżetowe gminy Żukowo dotyczy wielu dziedzin, co jest związane z zakresem zadań gminy miejsko-wiejskiej, jako jednostki samorządu terytorialnego. Gmina Żukowo wydatkuje środki głównie w kierunku oświaty, pomocy społecznej, transportu i łączności oraz administracji publicznej. Wydatki ujęte w budżecie gminy Żukowo na 2013 r. dzielą się na bieżące i majątkowe, a ich wartości kształtują się następująco (stan na 24.10.2013 r.):

- Wydatki bieżące – 83 542 436,18 zł
- Wydatki majątkowe – 24 057 554,81 zł.

Zgodnie z Ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z 13 listopada 2003 r. (Dz. U. z 2010r, Nr 80, poz. 526 z późn. zm.) dochodami gminy są m.in. dochody własne. Dochody podobnie jak wydatki mogą mieć charakter bieżący bądź majątkowy.

Dochody bieżące mogą mieć różne źródło pochodzenia. Należy wyróżnić m.in. dochody stanowiące wpływy z podatków, wpływy z opłat, czy dochody uzyskiwane przez miejskie jednostki budżetowe.

Ponadto źródłem dochodu własnego samorządu mogą być również wpływy z majątku, którego właścicielem jest gmina. Planowane dochody majątkowe gminy Żukowo w 2013 roku:

- Dochody bieżące – 94 517 823,38 zł
- Dochody majątkowe – 5 713 507,02 zł.

2.15 Zagospodarowanie przestrzenne i dostępność terenów inwestycyjnych

Gmina Żukowo zajmuje ok. 16 372 ha powierzchni, z czego funkcjonalną przestrzeń, wg użytkowania gruntów stanowią:

- obszary rolne ok. 65,94% powierzchni gminy,
- tereny leśne oraz zadrzewienia i zakrzaczenia ok. 21,79% obszaru gminy,
- grunty zabudowane i zurbanizowane ok. 8,48% obszaru gminy,
- grunty pod wodami (jeziora, stawy, rzeki oraz rowy) ok. 1,62% obszaru gminy,
- nieużytki ok. 2,15% obszaru gminy,

- tereny różne ok. 0,01% powierzchni gminy.

Na obszarze gminy znajduje się 27 miejscowości, w tym:

- Miasto Żukowo,
- 20 wsi obrębowych: Banino, Barniewice, Borkowo, Czaple, Chwaszczyno, Glinicz, Leżno, Łapino Kartuskie, Małkowo, Miszewo, Miszewko, Niestępowo, Otomino, Pępowo, Przyjaźń, Rębiechowo, Skrzeszewo Żukowskie, Sulmin, Tuchom, Żukowo-wieś,
- Oraz dodatkowo 6 miejscowości: Babi Dół, Borowiec, Lniska, Nowy Świat, Nowy Tuchom, Rułki.

Na terenie gminy Żukowo obowiązują 32 miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, które ogółem obejmują powierzchnię około 2919 ha, co stanowi około 17,83% ogólnej powierzchni gminy. Największą powierzchnię terenów pokrytą obowiązującymi planami posiadają następujące obręby. Są to:

- Banino – ok. 527,44 ha (67,6% pow. obrębu),
- Czaple – ok. 183,25 ha (61,7% pow. obrębu),
- Borkowo – ok. 20,61 ha (47,3% pow. obrębu),
- Pępowo – ok. 276,02 ha (37,8% pow. obrębu),
- Żukowo miasto – ok. 165,56 ha (34,9 % pow. Obrębu).

W obowiązujących planach największą powierzchnię przeznacza się zabudowie mieszkaniowej jednorodzinnej i mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami towarzyszącymi – łącznie około 57% ogólnej powierzchni pokrytej planami. Natomiast tereny przeznaczone dla produkcji i usług rzemiosła zajmują ok. 14,5%.

Duże zasoby terenowe są powodem zainteresowania firm deweloperskich, dotychczas działających poza obszarami gminy. Przykładem mogą być przygotowywane obecnie projekty inwestycyjne w Tuchomiu, Miszewie, Chwaszczynie i Baninie, gdzie powstają osiedla domów jednorodzinnych.

Gmina posiada już nieliczne tereny pod inwestycje mieszkaniowe, dlatego rynek w tym zakresie jest zdominowany przez właścicieli prywatnych nieruchomości.

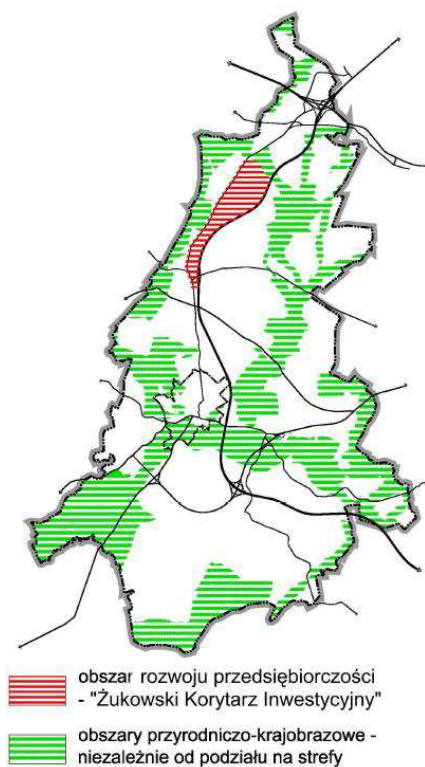
Najwyższe ceny niezmiennie utrzymują się w uznanych już lokalizacjach osiedli mieszkaniowych takich jak Banino, Żukowo, Leżno, Pępowo czy Chwaszczyno.

2.16 Polityka inwestycyjna gminy Żukowo

Władze samorządowe gminy Żukowo od lat prowadzą aktywną politykę inwestycyjną, dzięki której systematycznie zwiększana jest pula wydatków na inwestycje w ramach lokalnego budżetu, co sprawia, że możliwa jest realizacja przedsięwzięć odpowiadających na lokalne potrzeby mieszkańców i pozytywnie podnoszących poziom atrakcyjności gminy w oczach inwestorów.

W ostatnich latach gmina Żukowo przekształca się z rolniczo-przemysłowej w przemysłową, dlatego następuje ciągły wzrost liczby przedsiębiorstw, rozwój gospodarki prywatnej, a także sieci bankowej. Starania o jak najlepsze przygotowanie infrastruktury technicznej, zaowocowały inwestycjami nie tylko przedstawicieli kapitału krajowego, ale również inwestorów zagranicznych, przede wszystkim pochodzących z USA, Danii, Szwecji i Finlandii. Małe i średnie przedsiębiorstwa działające w różnych branżach, dynamicznie rozwijające się usługi, rolnictwo, przetwórstwo rolno-spożywcze, turystyka, to najważniejsze dziedziny gospodarczego rozwoju.

Otwartość gminy na inwestycje ma swoje odzwierciedlenie również w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Żukowo. Określono w nich główne strefy – **obszary inwestycyjne** tzw. „**Żukowski Korytarz Inwestycyjny**”.

ŻUKOWSKI KORYTARZ INWESTYCYJNY myślą o wszechstronnym rozwoju przemysłowo-usługowym w Gminie Żukowo, decyzją Rady Gminy, utworzony został tzw. „Żukowski Korytarz Inwestycyjny”. Korytarz zlokalizowany został na pasie gruntu wzdłuż fragmentu drogi krajowej nr 20, w obrębie miejscowości: Chwaszczyno, Tuchom, Miszewo, Miszewko, Małkowo oraz Żukowo. Rozwinięta tu infrastruktura techniczna ukierunkowana jest na obsługę przedsiębiorczości.

Gmina Żukowo, tak jak pozostałe miasta, gminy i powiaty położone wokół Aglomeracji Trójmiejskiej jest na etapie łączenia swojego terytorium i infrastruktury w jeden spójny terytorialnie i strukturalnie obszar Metropolii

Pomorskiej. Działania te pozwolą na bardziej dynamiczny rozwój stref rynku pracy, usług, edukacji, a także stworzenie nowoczesnych centrów handlu, medycyny, kultury i rozrywki.

W ostatnich latach gmina Żukowo przekształca się z gminy rolniczo-przemysłowej w przemysłową- na jej terenie obserwuje się ciągły wzrost liczby przedsiębiorców, rozwój gospodarki prywatnej, a także sieci bankowej.

Starania w zakresie przygotowania infrastruktury technicznej w gminie zaowocowały inwestycjami przedstawicieli kapitału krajowego oraz inwestorów zagranicznych- przede wszystkim z USA, Danii, Szwecji i Finlandii.

Małe i średnie przedsiębiorstwa działające w różnych branżach, dynamicznie rozwijające się usługi, rolnictwo, przetwórstwo rolno-spożywcze, turystyka stanowią o najważniejszych dziedzinach gospodarczego rozwoju gminy.

Gmina utrzymuje stałą rezerwę uzbrojonych terenów inwestycyjnych przeznaczonych pod rozwój przedsiębiorczości i budownictwo mieszkaniowe, a także stwarza dobre warunki dla inwestorów. Wprowadzone zostały zwolnienia z podatków od terenów i obiektów przeznaczonych pod działalność produkcyjną

i usługową dla inwestorów planujących pierwsze inwestycje na terenie gminy lub rozbudowę lub istniejących inwestycji.

Natomiast w ostatnim czasie uchwalono kolejne miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w których łączna powierzchnia gruntów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową i usługową sięga 200 ha. Określono w nich główne obszary inwestycyjne. Oszacowano, że najbardziej atrakcyjnym inwestycyjnie jest teren położony w pasie głównej arterii komunikacyjnej łączącej Gdynię z Żukowem. W obszarze tym dopuszcza się lokalizację obiektów produkcyjnych i przemysłowych, baz logistycznych oraz składów towarowych. Obecnie zlokalizowanymi podmiotami na tych obszarach są: Ashland, Swed – Polexi, Berendsen Textil Service Sp. z o.o., Rockfinn, Creon, KostBet, itp.

Jednym z największych atutów gminy Żukowo jest bezpośrednie sąsiedztwo Trójmiasta i dobra komunikacja z całą Aglomeracją Trójmiejską. Położenie wzdłuż pasa dróg krajowych, wojewódzkich i powiatowych o charakterze przelotowym oraz niewielka odległość od Autostrady A1 są silnym atutem dającym możliwość dogodnego połączenia z innymi regionami Polski. Lotnisko położone w odległości ok. 30 km stwarza szansę kontaktów na skalę

Realizacja dużej liczby zadań inwestycyjnych, szczególnie na rozbudowę infrastruktury i przygotowanie nowych terenów inwestycyjnych, nie byłaby możliwa bez wsparcia ze środków pozabudżetowych. Najważniejsze projekty współfinansowane ze środków zewnętrznych przedstawiono w tabeli na następnej stronie.

Tabela. Realizacja projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych w gminie Żukowo w latach 2007-2013

Lp.	Nazwa zadania	Termin realizacji projektu	Wartość projektu [zł]	Wartość dofinansowania [zł]	Źródło dofinansowania
1.	Termomodernizacja budynku szkoły podstawowej w Niestępowie	2009-2011	12 496 881,32	457 210,83	Działanie 5.5RPO WP 2007-2013
2.	Rewitalizacja starego centrum Żukowa oraz utworzenie Parku w Żukowie	2010-2012	2 921 204,42	2 921 204,42	Działanie 8.1.2 RPO WP 2007-2013
3.	Budowa boiska wielofunkcyjnego ogólnodostępnego przy Zespole Publicznego Gimnazjum i Szkole Podstawowej w Chwaszczynie	2010	398 511,71	338 734,95	Działanie 9.3 RPO WP 2007-2013
4.	Budowa centrum kulturalno – sportowego w Małkowie	2009-2010	674 399,73	267 816,00	„Odnowa i rozwój wsi” PROW 2007-2013
5.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1901G Miszewo-Banino-Rębiechowo	2009	3 195 400,00 w tym gm. Żukowo 500 000	1 597 700,00	Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011
6.	Budowa systemu kanalizacji deszczowej w północnej części Żukowa	2011-2013	8 546 467,78	6 409 850,82	Działanie 5.2 RPO WP 2007-2013
7.	Przebudowa drogi powiatowej nr 1929G Lniska – Przyjaźń – Łapino	2009-2011	9 947 999,98	3 481 799,99 gm. Żukowo: 1mln	Działanie 8.1.1 RPO WP 2007-2013
8.	Budowa kanalizacji sanitarnej dla Banina ul. Tuchomska i ul. Polna i Miszewska (Etap II)	2011-2012	4 620 201,39	2 163 962,16	Działanie 8.2 RPO WP 2007-2013
9.	Rozbudowa i przebudowa istniejącego Ośrodka Zdrowia w Baninie, gm. Żukowo wraz z zakupem sprzętu medycznego i wyposażenia	2007-2011	3 813 134,68	3 241 64,47	Działanie 9.2 RPO WP 2007-2013
10.	Promocja regionu poprzez organizację cyklu spotkań i projekcji filmów kaszubskich i o Kaszubach	2011	41 106,45	24 656,00	OŚ 4 LEADER PROW 2007-2013
11.	Nowa jakość w Gminie Żukowo	2011-2012	311 594,20	311 594,20	Działanie 9.1PO KL 2007-2013
12.	Indywidualizacja nauczania i wychowania uczniów klas I-III szkół podstawowych w gminie Żukowo	2011-2013	563 199,33	563 199,33	Działanie 9.1 POKL 2007-2013

13.	Budowa przepompowni ścieków Kaszubska Droga w Chwaszczynie	2011-2012	198 600,00	47 400,00	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
14.	Powstanie nowych i doposażenie istniejących ogólnodostępnych placów zabaw w miejscowościach Chwaszczyno, Czaple, Małkowo, Pępowo, Przyjaźń i Sulmin	2011-2012	296 462,16	148 231,08	Działanie 9.3 RPO WP 2007-2013
15.	Uporządkowanie i zagospodarowanie centrów wsi w Gminie Żukowo – stworzenie parków rekreacyjnych w Chwaszczynie, Baninie, Głinczu i Sulminie	2011-2013	946 038,29	500 000,00	Oś 4 LEADER PROW 2007-2013
16.	Powstanie nowych i doposażenie istniejących ogólnodostępnych placów zabaw w miejscowościach: Chwaszczyno, Czaple, Małkowo, Pępowo, Przyjaźń i Sulmin	2011-2012	296 462,16	148 231,08	RPO WP 2007-2013
17.	Uporządkowanie i zagospodarowanie centrów wsi w Gminie Żukowo- stworzenie parków w Leźnie i Pępowie	2011-2013	492 542,02	252 019,00	Oś 4 LEADER PROW 2007-2013
18.	Założenie ogrodu dydaktycznego przy Szkole Podstawowej w Skrzyszewie	2010-2011	107 998,40	39 615,00	„Odnowa i rozwój wsi” PROW 2007-2013
19.	Utworzenie ogrodu „Kraina bożków kaszubskich”	2013-2014	38 713,20	25 000,00	PROW 2007-2013
20.	Rozbudowa szkoły Podstawowej w Głinczu o pomieszczenia pełniące funkcje przedszkolne i społeczno - kulturalne	2011-2013	684 738,88	582 028,04	Działanie 9.1 RPO WP 2007-2013
21.	Budowa kanalizacji sanitarnej w Pępowie	2008-2009	1 382 413,18	250 000,00	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
22.	Poprawa jakości życia mieszkańców w miejscowościach Borkowo i Chwaszczyno w Gminie Żukowo poprzez budowę kanalizacji i wodociągu	2013-2014	1 475 858,15	599 942,00	PROW 2007-2013
23.	"Interaktywne warsztaty edukacyjne w Szkole Podstawowej w Niestępowie"	2013	45 649,20	45 649,20	PO KL 2007-2013
24.	Modernizacja sali gimnastycznej przy Zespole Publicznego Gimnazjum i Szkoły Podstawowej w Leźnie	2013	100 837,74	50 418,87	Ministerstwo Sportu i Turystyki

25.	Budowa Stacji Uzdatniania Wody w Pępowie	2007-2008	4 922 400,33	2 000 000,00	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
26.	Budowa kanalizacji sanitarnej w Borkowie	2007-2008	1 008 761,08	500 000,00	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
27.	Dziś myślę o jutrze	2011-2012	646 893,48	646 893,48	Działanie 9.1 POKL 2007-2013
28.	"Nasze jezioro - nasza sprawa" na realizację projektu pn. "Walory przyrodnicze jeziora Tuchomskiego"	2013-2014	17 122,00	16 000,00	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
29.	Radosna szkoła	2011	60 000,00	60 000,00	Kuratorium oświaty
30.	Active European Partnership	2011	67 607,40	67 607,40	Program Europa dla Obywateli
31.	Budowa kanalizacji sanitarnej w Chwaszczynie – Etap 1.C (zadanie 4)	2009-2010	425 820,00	100 000,00	Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej

Źródło: Opracowanie własne

2.17 Współpraca z innymi samorządami

Gmina Żukowo prowadzi aktywną współpracę z samorządami z regionu Pomorza, całej Polski, a także w ramach partnerstwa z gminami zagranicznymi.

ZWIĄZEK GMIN POMORSKICH

Jest to stowarzyszenie powstałe z inicjatywy 10 przedstawicieli samorządów gminnych, w 1992 roku, jako efekt zapotrzebowania na wspólne działania na rzecz rozwoju obszarów wiejskich województwa pomorskiego. Związek Gmin Pomorskich zrzesza gminy wiejskie i miejsko-wiejskie i miejskie w obrębie województwa. Nadrzędnymi założeniami realizowanymi w ramach statusu przyjętego przez ZGP jest reprezentowanie i obrona wspólnych interesów zrzeszonych gmin oraz wspieranie idei samorządu terytorialnego. Obecnie w stowarzyszeniu zarejestrowane jest 71 gmin, w tym gmina Żukowo, co stanowi ponad połowę wszystkich gmin województwa pomorskiego.

STOWARZYSZENIE „TURYSTYCZNE KASZUBY”

Jest to Stowarzyszenie założone w 1996 r., którego istotą jest podejmowanie wspólnych działań promocyjnych w celu rozwoju turystyki i promocji Ziemi Kaszubskiej. W ramach swojej działalności STK jest uczestnikiem wielu imprez wystawienniczych zarówno krajowych jak i zagranicznych, podczas których prezentuje walory turystyczne i przyrodnicze Kaszub. Wydaje szereg publikacji promocyjnych, organizuje szkolenia i konferencje oraz realizuje projekty służące rozwojowi regionu. Dzięki aktywności mieszkańców Szwejcarii Kaszubskiej i przy ich szerokim udziale opracowana została lokalna Strategia Rozwoju dla 9 gmin: Chmielno, Kartuzy, Przodkowo, Przywidz, Sierakowie, Somonino, Sulęczyń, Stężyca i Żukowo.

GDAŃSKI OBSZAR METROPOLITALNY

Gdański Obszar Metropolitalny to powołane 15 września 2011 roku stowarzyszenie samorządowe mające na celu zacieśnienie współpracy i doprowadzenie do harmonijnego rozwoju całego obszaru metropolitalnego wokół Gdańska, poprzez jak najlepsze wykorzystanie potencjału miast i gmin członkowskich, z poszanowaniem ich odrębności i specyfiki.

Gdański Obszar
Metropolitalny

Obecnie, w ramach GOM działa 58 samorządów, obejmujących łącznie obszar o powierzchni 6 605,62 km², zamieszkały przez 1,28 mln mieszkańców.

METROPOLITALNY ZWIĄZEK KOMUNIKACYJNY ZATOKI GDAŃSKIEJ (MZKMG)

Jest to związek 13 gmin, leżących nad Zatoką Gdańską i w jej pobliżu, powołany 16 marca 2006 przez przedstawicieli samorządów, zarejestrowany w dniu 5 czerwca 2007 przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji. Związek jest wyposażony w osobowość prawną oraz wykonuje zadania publiczne w imieniu własnym i na własną odpowiedzialność. Do realizacji swoich zadań może tworzyć własne jednostki organizacyjne, przystępować do podmiotów już istniejących, zawierać umowy z innymi podmiotami, współpracować ze związkami międzygminnymi, jak również z organizacjami gospodarczymi oraz społecznymi.

Głównym celem funkcjonowania Związku jest wspólne kształtowanie polityki komunikacyjnej oraz zarządzanie lokalnym transportem zbiorowym na terenie członkowskich gmin.

GMINY PARTNERSKIE

W ramach współpracy Województwa Pomorskiego z okręgiem Środkowa Frankonia w Niemczech, w sierpniu 1999 roku doszło do spotkania władz gminy Żukowo z burmistrzem Markt Wendelstein. W konsekwencji tej wizyty 25 września 1999 roku w Wendelstein, a 26 listopada 1999 r. w Żukowie obie gminy podpisały memorandum o partnerstwie, wyrażając w ten sposób gotowość do nawiązania stosunków partnerskich. Już na początku 2000 r. zostało podpisane porozumienie

o partnerstwie. Kolejno we wrześniu 2001 r. do porozumienia dołączyła gmina z Francji, tworząc tym samym pierwsze w Europie Trójporozumienie o partnerstwie.

Współpraca między gminami Żukowo – Markt Wendelstein – Saint-Junien cały czas owocuje wymianą społeczno-kulturalną. Gminy te dążą do wspierania i wzajemnych kontaktów nie tylko w zakresie wymiany młodzieży, sportu, edukacji, kultury i turystyki, ale również gospodarki, technologii, straży pożarnej, służby zdrowia i opieki.

Podczas XXXIX Sesji Rady Miejskiej w dniu 24 października 2013r. podjęto uchwałę w sprawie nawiązania współpracy partnerskiej pomiędzy Gminą Żukowo a społecznością lokalną gminy Balvi (Republika Łotewska).

Ideą partnerstwa jest stworzenie warunków do efektywnej współpracy mieszkańców obu gmin. Istnieje wiele płaszczyzn dających możliwość aktywnego realizowania takiej współpracy: oświata, kultura, sport, działalność organizacji pozarządowych, a także bardzo rozległa płaszczyzna administracji samorządowej. Taka współpraca może odbywać się m.in. poprzez promocję, wspólne wydarzenia kulturalne i sportowe, wystawy, targi, wzajemną promocję walorów turystycznych, wymianę doświadczeń instytucji, organizowanie wymiany młodzieży i innych grup społecznych oraz wspólną realizację projektów unijnych w powyższych obszarach.

Kontakt, jaki Gmina Żukowo utrzymuje z Gminą Balvi został nawiązany za pośrednictwem Ambasady Rzeczypospolitej Polskiej w Rydze (Republika Łotewska). Pierwsze spotkanie przedstawicieli społeczności Balvi i Żukowa odbyło się w lipcu 2013 roku, podczas którego zaproponowano współpracę obu gmin. Balvi znajduje się we wschodniej części Łotwy, w historycznej krainie Łatgalia, liczy 15 288 mieszkańców. Gmina składa się z 10 jednostek administracyjnych, z których jedną jest miasto Balvi.

Podczas XLIV Sesji Rady Miejskiej w dniu 21 marca 2014 r. podjęto uchwałę w sprawie nawiązania współpracy partnerskiej pomiędzy Gminą Żukowo a społecznością lokalną gminy Świdnica (powiat świdnicki, województwo dolnośląskie)

Ideą partnerstwa jest stworzenie warunków do efektywnej współpracy mieszkańców obu gmin. Urząd Gminy Świdnica wystąpił do Urzędu Gminy Żukowo z zaproszeniem do współpracy partnerskiej, w której mają być wspólnie podejmowane działania zmierzające do: rozwoju obszarów wiejskich, rozwoju

współpracy w dziedzinie edukacji, szkolnictwa i sportu poprzez realizowanie wymian młodzieży (m.in. poprzez realizację projektów tzw. Zielonej Szkoły) oraz wymian przedstawicieli poszczególnych grup społecznych, upowszechniania kultury i tradycji regionów: dolnośląskiego i kaszubskiego, propagowania i promocji turystyki, rozwoju przedsiębiorczości.

Gmina Świdnica liczy ponad 16 tysięcy mieszkańców i jest położona dookoła miasta Świdnica. Część gminy zajmują obszary rolne, drugą część stanowią tereny przede wszystkim rekreacyjne i turystyczne. Przez gminę Świdnica przebiega transeuropejski szlak rowerowy „Szlak bursztynowy” Eurovelo 9. W gminie znajduje się Kompleks Pałacowy Krzyżowa, w którym doszło do historycznego pojednania Niemiec i Polski. Gmina ma dwóch partnerów zagranicznych: Lamperheim (Niemcy) oraz Maldegem (Belgia).

Współpraca partnerska może przynieść wiele korzyści dla społeczności lokalnej i gminy. Zaangażowanie partnerów we współpracę i wymianę doświadczeń może zaowocować stworzeniem warunków do wszechstronnego rozwoju obu samorządów.

2.18 Gmina w liczbach

ZASOBY LUDZKIE (stan na koniec 2012 roku)	
Liczba mieszkańców w tym:	31 414
miasto:	6 500
gmina	24 914
W wieku przedprodukcyjnym	8076
W wieku produkcyjnym	19967
W wieku poprodukcyjnym	3371
POWIERZCHNIA	
Miasto	4,73 km ²
Gmina	164 km ²
ZAGOSPODAROWANIE PRZESTRZENNE	
Obszary rolne	65,97%
Tereny leśne oraz zadrzewiania i zakrzaczenia	21,79%
Grunty zabudowane i zurbanizowane	8,48%
Grunty pod wodami	1,61%

Nieużytki	2,15%
Tereny różne	0,01%
GOSPODARKA (stan na koniec 2012 roku)	
Podmioty gospodarcze w tym:	3569
Sektor publiczny	39
Sektor prywatny	3530
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA (stan na koniec 2011 roku)	
Długość czynnej sieci wodociągowej	378,4 km
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej	86,7 km
Długość czynnej sieci gazowej	316,66 km
RYNEK PRACY (stan na koniec 2012 roku)	
Liczba osób bezrobotnych	871
Stopa bezrobocia	5%
MIESZKALNICTWO (stan na koniec 2010 roku)	
Mieszkania	7 652
Izby	36 588
Powierzchnia mieszkania / osobę	29,1 m ²
OCHRONA ŚRODOWISKA	
Rezerваты przyrody	1
Użytki ekologiczne	6
Obszary Natura 2000	1
Obszary chronionego krajobrazu	4
TURYSTYKA	
Obiekty całoroczne	2
Miejsca noclegowe całoroczne	18
Trasy piesze i pieszo – konne	4
Trasy rowerowe	1
Trasy kajakowe	1
Trasy Nordic Walking	2
OŚWIATA	
Przedszkola	16
Szkoły podstawowe	13
Zespoły szkół	4
Żłobki	2
KLUTURA I SPORT	
Ośrodki kultury i sportu	1
Biblioteki	5
Organizacje pożytku publicznego	17
Stowarzyszenia sportowe	2
Obiekty sportowe	4
OCHRONA ZDROWIA	
Placówki zapewniające opiekę medyczną	8

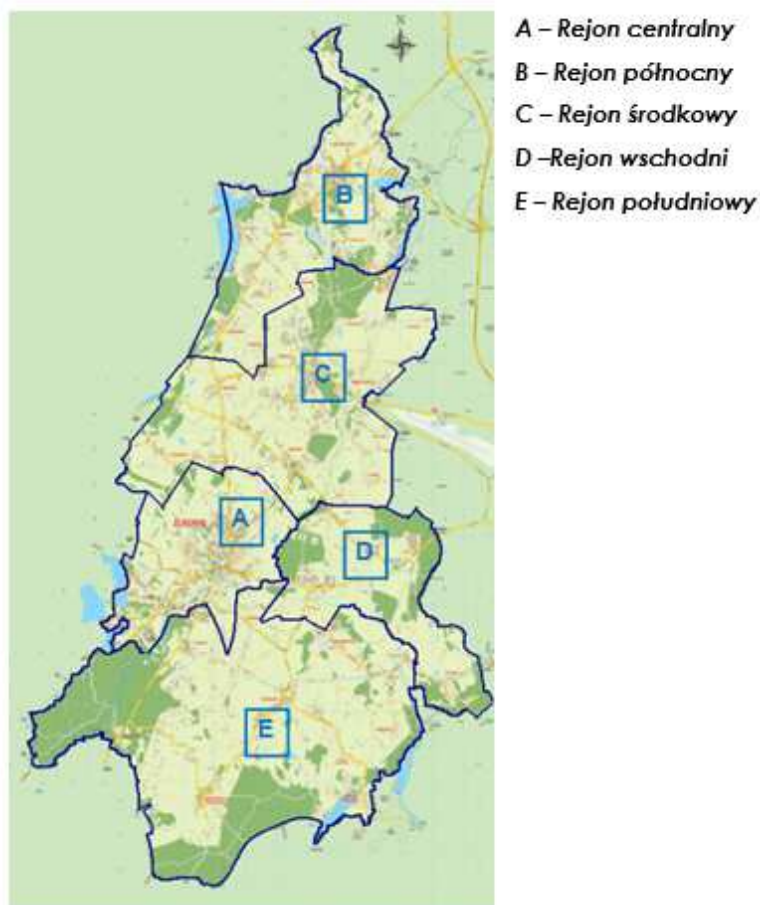
Publiczne	4
Niepubliczne	4
INSTYTUCJE PUBLICZNE I JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE	
Instytucje publiczne	3
Jednostki samorządowe	16
Instytucje kultury	2

3 Analiza obszarów problemowych gminy Żukowo

Na podstawie powyższej diagnozy sytuacji społeczno – gospodarczej gminy Żukowo, została przeprowadzona charakterystyka poszczególnych obszarów problemowych. Wskazano liczbę mieszkańców, główne funkcje, liczbę osób korzystających z pomocy społecznej, instytucje publiczne, infrastrukturę społeczną oraz pozostałą infrastrukturę, w tym turystyczną.

Ponadto po konsultacjach z przedstawicielami samorządu oraz mieszkańcami wskazano mocne i słabe strony danego obszaru.

Rysunek. Lokalizacja obszarów problemowych na terenie gminy Żukowo

Źródło: opracowanie własne na podstawie maps.google.pl

Obszar A – Rejon centralny

Zakres obszaru:	Miasto Żukowo, wsie: Żukowo, Borkowo, Rutki
Liczba mieszkańców:	8782
Funkcja obszaru:	Administracyjna, mieszkaniowa, usługowa, handlowa, gospodarcza
Liczba rodzin pobierających świadczenia pieniężne z pomocy społecznej:	129 rodzin
Instytucje publiczne:	• Urząd Gminy w Żukowie • Szkoła Podstawowa im. Obrońców Wybrzeża w Żukowie • Parafialna Szkoła Podstawowa w Żukowie • Szkoła Podstawowa w Borkowie • Publiczne Gimnazjum nr 2 im. Jana Heweliusza w Żukowie • Zespół Szkół Zawodowych i Ogólnokształcących w Żukowie • Urząd Pocztowy w Żukowie • Komisariat Policji

- Ośrodek Kultury i Sportu w Żukowie
- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
- Ochotnicza Straż Pożarna
- Dworzec PKP Żukowo Wschodnie
- Stacja PKP Żukowo Zachodnie

Pozostała infrastruktura społeczna:

- Przedszkole „Promyczek” w Żukowie
- Przedszkole „Kogucik” w Żukowie
- Przedszkole Parafialne w Żukowie
- Przedszkole Niepubliczne „Krasnoludek” w Żukowie
- Akademia Myszki Miki. Prywatny punkt opieki nad dziećmi
- Akademia Żuczka. Centrum Twórczej Edukacji
- Miejska Hala Sportowa w Żukowie
- Boisko Orlik w Żukowie
- Biblioteka Samorządowa w Żukowie
- Muzeum Haftu Kaszubskiego
- Muzeum Parafialne
- Dom Seniora „NESTOR”
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Żukowie
- Przychodnia Weterynaryjna
- Apteka „Dbam o zdrowie” w Żukowie
- Apteka Przy Rondzie
- Apteka Rodzinna w Żukowie
- Apteka Zdrowie w Żukowie
- Apteka Słoneczna
- Apteka Żukowska
- Apteka Żukowska I
- Kościół Narodzenia Św. Jana Chrzciciela
- Kościół Wniebowzięcia NMP
- Kościół Miłosierdzia Bożego
- Kaplica Św. Jana Nepomucena
- Cmentarz
- Cmentarz żołnierzy radzieckich
- Mogiła zbiorowa ofiar marszu śmierci
- Bank Spółdzielczy w Tczewie – Filia w Żukowie
- PKO Bank Polski S.A.
- Nordea Bank Polska S.A.

- Punkt Informacji Turystycznej
- Hotel Swed – Polexi
- Gościniec Kowalówka w Borkowie
- Gospodarstwa agroturystyczne
- Restauracja Gryf w Żukowie
- Restauracja Sidło w Żukowie
- Restauracja Czarny Kos w Borkowie
- Restauracja Pizzeria Luxus w Żukowie
- Restauracja – Pizzeria „Podkowa” w Żukowie
- Pizzeria Pastelowa w Żukowie
- Gospoda „U Szadego” w Borkowie
- Stadnina koni w Rułkach
- Most kolejowy
- Młyn na ul. 3 Maja
- Młyn na ul. Parkowej (dawna papiernia)
- Dworek młynarza
- Club Alcatraz
- Tymczasowy Wake Park w Żukowie
- Centrum Handlowe Byczkowski
- Biedronka, Odido
- Stacja paliw – Orlen, Generon i Oktan

Mocne strony:

- Bliskość do Aglomeracji Trójmiejskiej
- Bliskość portu lotniczego
- Przebieg Pomorskiej Kolei Metropolitalnej
- Planowany przebieg Obwodnicy Metropolitalnej
- Dobre połączenie z Trójmiastem, Kościerzyną i Kartuzami (PKS, PKP)
- Bliskość walorów przyrodniczych
- Dobre oświetlenie
- Łatwy dostęp do instytucji publicznych
- Łatwa dostępność do edukacji
- Szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne na wysokim poziomie
- Prężnie działający Ośrodek Kultury i Sportu w Żukowie (liczne imprezy kulturalne, sportowe, wystawy, spektakle, spotkania autorskie, organizacja wolnego czasu dla mieszkańców i turystów- zajęcia teatralne, taneczne, plastyczne, nauka gry na instrumentach itp.).
- Imprezy kulturalne (masowe ogólnodostępne)
- Prywatny DPS zapewniający całodobową opiekę

	• CARITAS prężnie działający • Prężnie działające parafie • Duża aktywność Kół Gospodyń Wiejskich, Klubów Sportowych i stowarzyszeń • Duży napływ mieszkańców z Trójmiasta • Dziedzictwo historyczne i kulturowe regionu Kaszub, w tym szczególnie: kultywowanie tradycji lokalnej, ciągle żywy język kaszubski (nauczany w szkołach), liczne obiekty historyczne • Obiekty i obszary zabytkowe • Atrakcyjne tereny turystyczne
Słabe strony:	• Brak Obwodnicy Żukowa oraz Obwodnicy Metropolitalnej • Nasilający się ruch samochodowy • Słaby rozwój komunikacji miejskiej • Niski poziom infrastruktury technicznej, hamujący rozwój społeczno – gospodarczy, w tym w zakresie turystyki, rekreacji i wypoczynku • Mało miejsc parkingowych • Brak ścieżek rowerowych • Brak centrum miasta (rynek) • Brak kąpielisk (basen, plaża itp.) • Brak klubów dla seniora • Brak pomocy medycznej w weekendy • Mało specjalistów medycznych (np. Kardiolog) • Niewystarczająca sieć dobrze zorganizowanych gospodarstw agroturystycznych • Niewystarczająca promocja obszaru, jego walorów i atrakcji • Brak WTZ (Warsztatów Terapii Zajęciowej)

Obszar B – Rejon północny i północno-zachodni

Zakres obszaru:	wsie: Chwaszczyno, Tuchom, Nowy Tuchom, Miszewko
Liczba mieszkańców:	4823
Funkcja obszaru:	Mieszkaniowa, usługowa, handlowa, turystyczna
Liczba rodzin pobierających świadczenia pieniężne z pomocy społecznej:	93 rodziny
Instytucje publiczne:	• Szkoła Podstawowa w Tuchomiu • Zespół Publicznego Gimnazjum i Szkoły Podstawowej w Chwaszczynie • Ośrodek Zdrowia w Chwaszczyno • Ochotnicza Straż Pożarna Chwaszczyno
Pozostała infrastruktura społeczna:	• Przedszkole Niepubliczne w Chwaszczynie • Punkt przedszkolny Arka Noego w Chwaszczynie • Niepubliczne Przedszkole „Oxfordzik” w Tuchomiu • Apteka w Chwaszczynie • Poczta w Chwaszczynie • Parafia pw. Św. Apostołów Szymona i Judy Tadeusza w Chwaszczynie • Dworek „Oleńka” • Restauracja „Orchidea” w Chwaszczynie

	• Restauracja Wanoga w Chwaszczynie • Restauracja „Patryk” Tuchom • Mulk Checz Kaszebsko w Miszewku • Zajazd „Popas” Małgorzata Czapiewska w Tuchomiu • Zaścianek/Pan Tadeusz w Chwaszczynie • Pizzeria Mirena w Chwaszczynie • Pizzeria i Kebab Pepe w Chwaszczynie • Aryton, Biedronka • LIDL
Mocne strony:	• Bliskość Trójmiasta • Dobra komunikacja do Gdyni i Żukowa • Bliskość portu lotniczego • Przebieg Pomorskiej Kolei Metropolitalnej • Planowany przebieg Obwodnicy Metropolitalnej • Żukowski Korytarz Inwestycyjny – rozwój przedsiębiorczości • Dobrze określony profil gospodarczy i jasno sprecyzowana dominująca funkcja obszaru jako spokojne miejsce zamieszkiwania dla osób pracujących w okolicznych miastach • Dużo zakładów produkcyjnych • Duża podaż siły roboczej • Dostęp do podstawowej opieki medycznej • Dostęp do szkoły podstawowej i gimnazjum • Duża aktywność Kół Gospodyń Wiejskich, Klubów Sportowych • Duży napływ mieszkańców z Trójmiasta • Możliwość korzystania z usług w Trójmieście
Słabe strony:	• Brak Obwodnicy Metropolitalnej • Nasilający się ruch samochodów • Słaby rozwój infrastruktury technicznej • Brak ścieżek rowerowych • Niewystarczająca ilość chodników • Brak wytyczonych kierunków rozwoju miejscowości (istniejąca zabudowa mieszkaniowa miesza się z zabudową usługową, produkcyjną, składową) • Słabe wykorzystanie naturalnych walorów kulturowych i przyrodniczych dla rozwoju gospodarczego, • Brak centrum, pomimo strefy historycznej (kościół, stara zabudowa wsi kaszubskiej) • Brak świetlic wiejskich

Obszar C – Rejon środkowy

Zakres obszaru:	wsie: Barniewice, Rębiechowo, Banino, Pępowo, Czaple, Miszewo, Małkowo, Borowiec, Nowy Świat, Dąbrowa
Liczba mieszkańców:	8014
Funkcja obszaru:	Mieszkaniowa, usługowa, turystyczna, handlowa
Liczba rodzin pobierających świadczenia pieniężne z pomocy społecznej:	108 rodzin
Instytucje publiczne:	- Szkoła Podstawowa im. Ks. Prałata Józefa Bigusa w Baninie - Szkoła Podstawowa im. ppor. Klemensa Wickiego w Pępowie - Szkoła Podstawowa im. Jana Trepczyka w Miszewie - Urząd Pocztowy w Żukowie – Filia w Baninie - Ośrodek Zdrowia w Baninie, w Miszewie - Ochotnicza Straż Pożarna w Baninie, w Miszewie
Pozostała infrastruktura społeczna:	- Edukacyjno – rozwojowe przedszkole im. Janusza Korczaka w Baninie - Przedszkole Niepubliczne „Maluskowo” w Baninie - Przedszkole Kreatywne w Baninie - Przedszkole Niepubliczne – Placówka opiekuńczo-wychowawcza i dydaktyczna w Baninie - Przedszkole Artystyczno-Językowe „Tęczowa Przygoda” w Baninie - Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Małe Przedszkole”

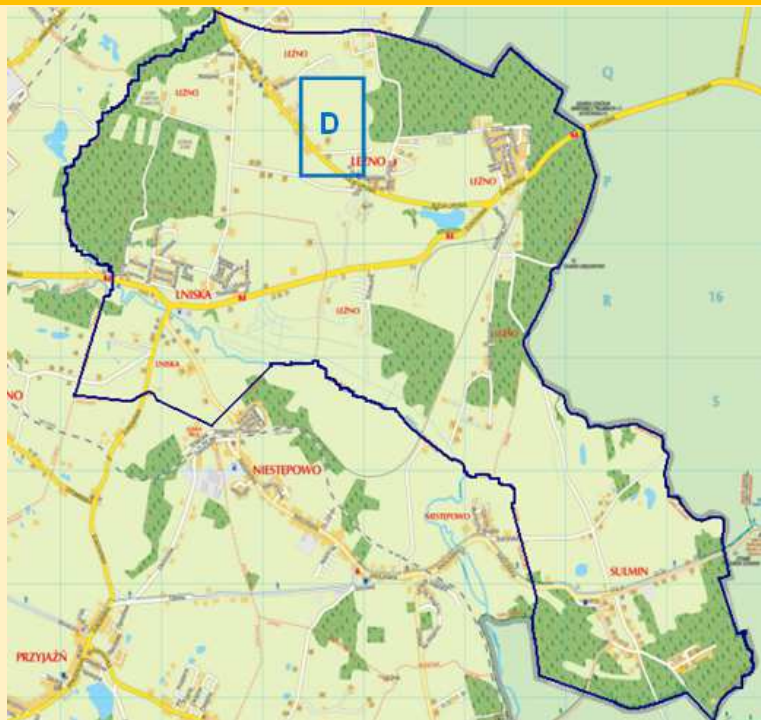
	w Pępowie • Punkt przedszkolny Akademia Odkrywców w Baninie • Punkt przedszkolny Świetlica w Baninie • Punkt przedszkolny „Mali i duzi Zuzi” w Baninie • Dom Seniora „Dąbrówka” • Apteka w Baninie • Apteka Kaszubska w Baninie • Parafia pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Baninie • Parafia pw. Św. Jadwigi w Pępowie • Cmentarz Banino • Hotel Galeria VW Pępowo • Dworek Novello • Pensjonat Villa BB w Baninie • Stoppówka w Czaplach • Restauracja „Victoria” w Małkowie • Karczma „Uroczysko” w Małkowie • Pizzeria „u Daniela” w Baninie • Pizzeria Titino w Baninie • Pizzeria Extra Pizza w Baninie • Pizzeria Zante Kebab • Bar Pizzeria „U Daniela” • Parking Lotniskowy Banino, Rębiechowo, Miszewo
Mocne strony:	• Bliskość do Aglomeracji Trójmiejskiej • Dobra komunikacja kierunek Gd. Wrzeszcz • Bliskość portu lotniczego • Przebieg Kolei Metropolitalnej • Planowany przebieg Obwodnicy Metropolitalnej • Żukowski Korytarz Inwestycyjny – rozwój przedsiębiorczości • W miejscowości Barniewice i Czaple przewiduje się mocny rozwój gospodarczy • Korzystne warunki przyrodnicze dla rozwoju rolnictwa ekologicznego • Prężnie działające Centrum Sportu i Rekreacji w Małkowie, • Koło Gospodyń Wiejskich Małkowo, Mieszewo, Banino • Aktywne KGW i Zrzeszenie Kaszubsko – Pomorskie • Duży napływ mieszkańców z Trójmiasta • Dużo sklepów
Słabe strony:	• Brak Obwodnicy Metropolitalnej • Niewystarczająca komunikacja kierunek Żukowo • Słaba komunikacja publicznymi środkami transportu

wewnątrz obszaru (Małkowo)

- Nasilający się ruch samochodów
- Słaby rozwój infrastruktury technicznej
- Brak chodnika Żukowo – Pępowo
- Brak ścieżek rowerowych
- Brak gimnazjum w Baninie
- Niewykorzystane walory turystyczne

Obszar D – Rejon wschodni

Zakres obszaru:	wsie: Leżno, Sulmin, Lniska
Liczba mieszkańców:	2488
Funkcja obszaru:	Mieszkaniowa, turystyczna, usługowa
Liczba rodzin pobierających świadczenia pieniężne z pomocy społecznej:	50 rodzin
Instytucje publiczne:	• Zespół Publicznego Gimnazjum i Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Leżnie • Ochotnicza Straż Pożarna Sulmin, Leżno
Pozostała infrastruktura społeczna:	• Punkt przedszkolny „Tygrysek” w Leżnie • Boisko w Leżnie • Boisko w Sulminie • Kościół parafialny Św. Stanisława Bp. Męczennika i Bł. Karoliny Kózkówny • Cmentarz ewangelicki • Hotel Pałac w Leżnie • Magnolia – gospodarstwo agroturystyczne w Sulminie • Hotel dla zwierząt • Klub Sportowy Leżno i Sulmin • Galeria Sulmin • Park przy pałacu • Stajnia u Richerta

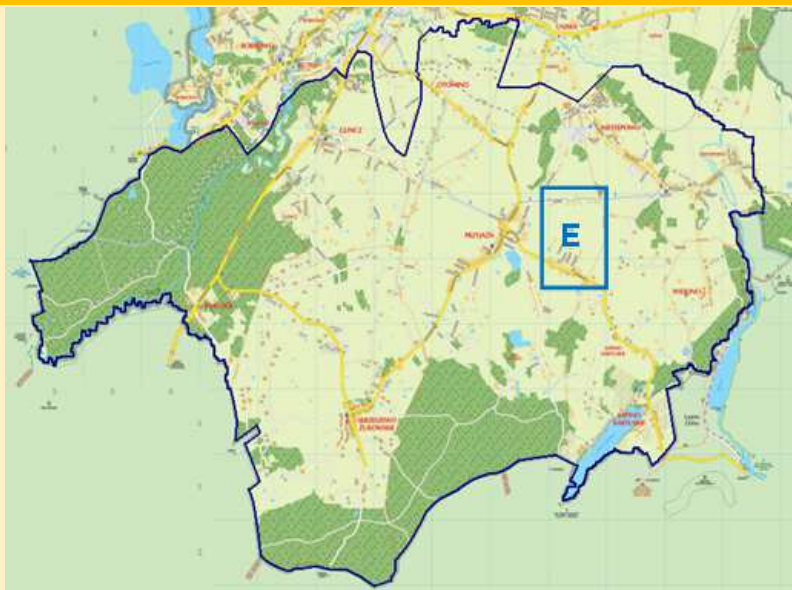
Mocne strony:

- Bliskość do Aglomeracji Trójmiejskiej
- Bliskość portu lotniczego
- Leżno, Lniska - dobra komunikacja
- Brak przemysłu
- W miejscowości Leżno przewiduje się mocny rozwój gospodarczy
- Bogate walory przyrodnicze (bliskość lasów, spokój, piękny krajobraz, czyste środowisko, powietrze)
- Sulmin trasy Nordic Walking
- Dziedzictwo historyczne i kulturowe regionu Kaszub, w tym szczególnie: kultywowanie tradycji lokalnej, ciągle żywy język kaszubski bogate tradycje kulinarne, zabytki itp.

Słabe strony:

- Brak Obwodnicy Metropolitalnej
- Nasilający się ruch samochodów
- Słaby rozwój komunikacji miejskiej
- Sulmin niewystarczająca komunikacja
- Słaby rozwój infrastruktury technicznej
- Niewystarczająca ilość chodników
- Brak chodnika Żukowo - Lniska
- Brak ścieżek i tras rowerowych
- Brak zakładów produkcyjnych
- Słabe wykorzystanie naturalnych walorów kulturowych i przyrodniczych dla rozwoju gospodarczego
- Wysokie bezrobocie
- Dużo rodzin wielodzietnych
- Dużo rodzin korzystających z pomocy
- Brak CARITAS
- Utrudniony dostęp do służby zdrowia

Obszar E – Rejon południowy

Zakres obszaru:	wsie: Łapino, Otomino, Przyjaźń, Niestępowo, Skrzeszewo, Glinch, Babi Dół, Widlino
Liczba mieszkańców:	6595
Funkcja obszaru:	Mieszkaniowa, turystyczna
Liczba rodzin pobierających świadczenia pieniężne z pomocy społecznej:	181 rodzin
Instytucje publiczne:	- Szkoła Podstawowa im. Więźniów Obozu Stutthof w Niestępowie - Szkoła Podstawowa im. ks. dra Stanisława Sychowskiego w Skrzeszewie - Szkoła Podstawowa w Glinchu - Zespół Publicznego Gimnazjum i Szkoły Podstawowej im. Jana Pawła II w Przyjaźni - Urząd Pocztowy w Żukowie – Filia w Przyjaźni
Pozostała infrastruktura społeczna:	- Przedszkole Montessori w Niestępowie - Punkt Przedszkolny w Niestępowie - Niepubliczny Punkt Przedszkolny w Skrzeszewie - Niepubliczny Punkt Przedszkolny w Przyjaźni - Niepubliczny Punkt Przedszkolny „Wesołe żabki” w Glinchu - Boisko w Przyjaźni - Biblioteka w Niestępowie - Świetlica wiejska w Widlinie - Dom Seniora „TĘCZA” - Dom Opieki „Jutrzenka”

	• Hotel Tartaruga w Łapinie • Hotel Venus w Łapinie • Gospodarstwo agroturystyczne w Niestępowie • „SAKOWCÓWKA” - Gospodarstwo agroturystyczne w Łapinie • Agroturystyka „U Myśliwego” • Pałac Kościesz w Przyjaźni • Stowarzyszenie na rzecz rozwoju wsi Niestępowo • Zakład Usług Komunalnych Marian Marszałkowski w Glinczu
Mocne strony:	• Bliskość Trójmiasta • Planowany przebieg Obwodnicy Metropolitalnej • Brak przemysłu • Bogate walory przyrodnicze (bliskość lasów, piękny krajobraz, czyste środowisko, powietrze • Jeziora • Cisza spokój • Obiekty i obszary zabytkowe • Atrakcyjne tereny turystyczne
Słabe strony:	• Brak Obwodnicy Metropolitalnej • Bardzo zła komunikacja • Nasilający się ruch samochodów • Słaby rozwój komunikacji miejskiej • Słaby rozwój infrastruktury technicznej • Brak ścieżek rowerowych • Niewystarczająca ilość chodników • Potencjał regionalny nie jest w pełni wykorzystywany (więcej architektury regionalnej, ekoturystyki itp.) • Niska aktywność gospodarcza i społeczna • Brak zakładów produkcyjnych • Słabo rozwinięte usługi, zanikanie tradycyjnych zawodów • Brak alternatywnych źródeł utrzymania dla ludności wiejskiej • Wysokie bezrobocie • Utrudniony dostęp do służby zdrowia • Dużo rodzin wielodzietnych • Dużo rodzin korzystających z pomocy • Brak CARITAS • Niewykorzystane walory turystyczne • Słabo rozwinięta infrastruktura turystyczna, w tym baza noclegowa

Klasyfikacja obszarów problemowych (rozwojowych) została dokonana na podstawie danych udostępnionych przez Urząd Gminy Żukowo oraz przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Żukowie. Poszczególnym obszarom o największej wartości określonych wskaźników (związanych m.in. z dostępem do instytucji publicznych, infrastruktury społecznej i opieką społeczną) przyporządkowano rangi od 1 (najwyższa wartość) do 5 (najniższa wartość). Następnie, rangom tym przyporządkowano określoną liczbę punktów odwrotnie proporcjonalną do wartości rangi (wg zasady: ranga 1 – 5 punktów, ranga 5 – 1 punkt itd.).

Klasyfikację obszarów w ujęciu tabelarycznym przedstawiono poniżej.

Tabela. Rangi obszarów problemowych zlokalizowanych w gminie Żukowo

Rangi	Obszary problemowe				
	A	B	C	D	E
Liczba mieszkańców	1	4	2	5	3
Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	4	3	5	2	1
Liczba bezrobotnych na 1000 mieszkańców	2	1	4	2	5
Liczba instytucji publicznych	1	4	2	5	3
Wyposażenie w infrastrukturę społeczną	1	4	2	3	3

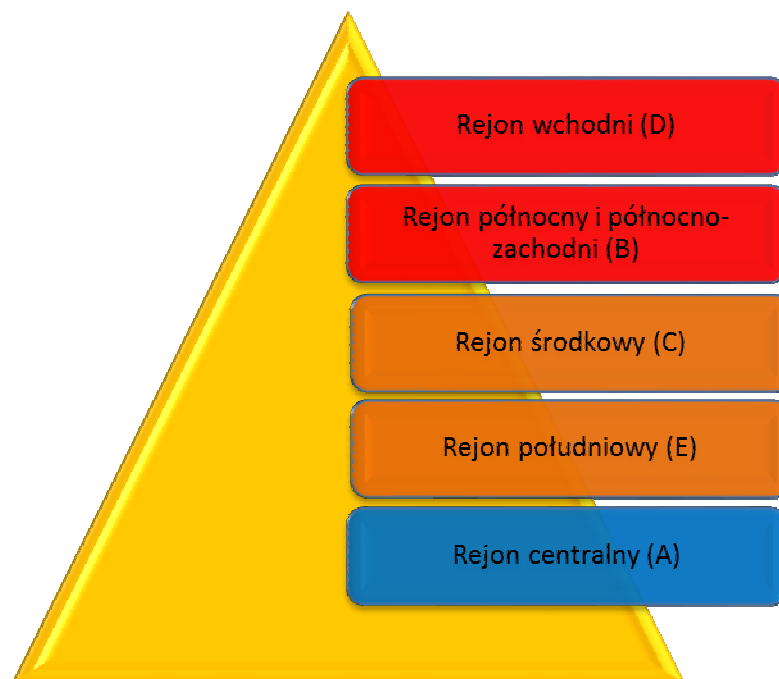
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Żukowo, GOPS i PUP w Kartuzach

Tabela. Kategoryzacja obszarów problemowych zidentyfikowanych w gminie Żukowo oraz wyznaczenie obszarów o najpilniejszej potrzebie interwencji

Punkty	Obszary problemowe				
	A	B	C	D	E
Liczba mieszkańców	5	2	4	1	3
Liczba osób korzystających z zasiłków pomocy społecznej na 1000 mieszkańców	2	3	1	4	5
Liczba bezrobotnych na 1000 mieszkańców	4	5	2	3	1
Liczba instytucji publicznych	5	2	4	1	3
Wyposażenie w infrastrukturę społeczną	5	2	4	3	3
SUMA	20	14	15	12	15
	77				
Średnia arytmetyczna	15,4				

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Żukowo, GOPS i PUP w Kartuzach

Zastosowana procedura klasyfikacji umożliwiła określenie stanu społeczno – gospodarczego na danym obszarze. Tym samym ustalono hierarchię obszarów od obszaru o najtrudniejszej do obszaru o najlepszej sytuacji społeczno – gospodarczej:

Mając na uwadze potrzebę racjonalizacji przyszłych działań inwestycyjnych gminy Żukowo należy zaznaczyć, że zidentyfikowane problemy predysponują we wskazanych lokalizacjach do intensyfikacji działań podejmowanych przez samorząd oraz podmioty prywatne. Stan istniejący generuje konieczność wdrożenia zarówno inwestycji infrastrukturalnych (budowa i przebudowa infrastruktury technicznej, stworzenie nowych obiektów o zróżnicowanych funkcjach) jak i działań o charakterze miękkim w celu zwiększenia kapitału społecznego i ludzkiego oraz zmniejszenia zjawiska wykluczenia społecznego (rewitalizacja społeczna).

Wart podkreślenia jest fakt, że zidentyfikowane problemy społeczne, słabe strony oraz zagrożenia mogą być niwelowane poprzez działania rozwojowe w sąsiednich obszarach problemowych przy założeniu zapewnienia optymalnej komunikacji między obszarami (środki komunikacji zbiorowej, połączenia drogowe umożliwiające płynny przejazd, ścieżki rowerowe, ciągi komunikacyjne dla pieszych).

Ze względu na nierównomierny podział liczby ludności gminy Żukowo w ramach obszarów, specyficzną rolę w kreowaniu rozwoju lokalnego odgrywa obszar problemowy A – rejon centralny. Mieszka tu 8782 mieszkańców, a obszar

posiada zdecydowanie najlepsze wyposażenie w infrastrukturę techniczną, znajduje się tu największa liczba instytucji publicznych oraz pozostałych obiektów infrastruktury społecznej (w tym usługi dla mieszkańców). Jest to spowodowane przede wszystkim tym, że w skład obszaru wchodzi miasto Żukowo – stolica gminy. Miasto Żukowo jest zatem biegunem wzrostu, który m.in. ze względu na swoją wielkość, korzystne położenie oraz dostępność komunikacyjną może wpływać na rozwiązanie problemów społecznych i gospodarczych rejestrowanych na pozostałych obszarach problemowych.

Kluczowym założeniem dla realizacji idei zrównoważonego rozwoju wszystkich obszarów dla rozwiązania notowanych problemów społeczno-gospodarczych, jest również podejmowanie przez samorząd oraz podmioty prywatne (w tym organizacje pozarządowe) działań ukierunkowanych na zminimalizowanie problemów w obrębie terytorialnym obszarów zidentyfikowanych jako najłabsze. Do działań tych zaliczyć można m.in. rozwój podstawowej infrastruktury technicznej i społecznej, poszerzenie oferty zajęć aktywizujących młodzież oraz seniorów, współdziałanie z PUP w Kartuzach w celu przeciwdziałania bezrobociu itd.

4 Wyniki badania ankietowego

Istotnym elementem Strategii Rozwoju Gminy Żukowo do 2020 roku było przeprowadzenie badań ankietowych wśród mieszkańców gminy. Celem badania było pozyskanie opinii na temat jakości życia oraz możliwych kierunków rozwoju gminy.

Uzyskane wyniki posłużyły między innymi opracowaniu analizy SWOT, określeniu celów strategicznych i operacyjnych oraz wskazaniu programów operacyjnych mających na celu wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Żukowo.

W ramach badań ilościowych mających dać jedną z podstaw merytorycznych do opracowania Strategii Rozwoju Gminy wykorzystywano jako narzędzie badawcze, badanie ilościowe, ankietowe, realizowane w formie formularza ankietowego.

Badanie odbywało się w okresie lipiec – wrzesień 2013 roku na terenie całej Gminy Żukowo. Udział w badaniu wzięło 126 mieszkańców. Kwestionariusz składał się z 4 pytań zamkniętych, w których mieszkańcy wskazywali największe atuty oraz czynniki warunkujące sukces rozwojowy gminy, a także oceniali obecny stan

infrastruktury i usług społecznych oraz wskazywali braki związane z nimi na terenie całego miasta oraz w swoim regionie.

Przyjęto następujące sposoby udostępniania kwestionariuszy ankietowych:

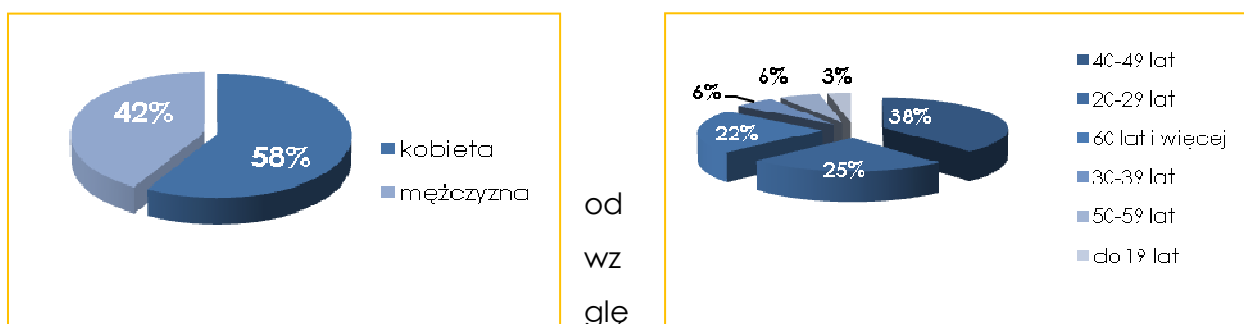
- Ogólnodostępny kwestionariusz ankiety on-line na oficjalnej stronie gminy Żukowo,
- Kwestionariusz ankiety w wersji papierowej dostępny w Urzędzie Gminy Żukowo.

RESPONDENCI

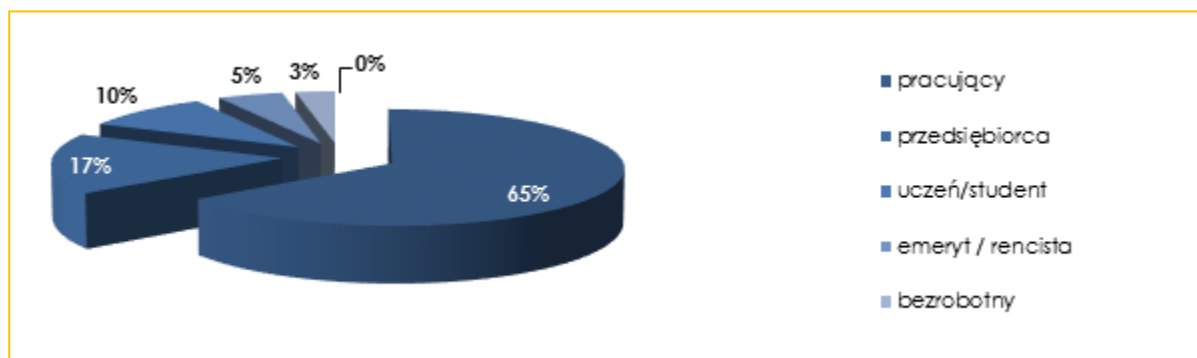
Badanie ankietowe przeprowadzone zostało na grupie 126 mieszkańców gminy Żukowo. Za pomocą ankiety weryfikowane były:

- płeć,
- wiek,
- status zawodowy,
- wykształcenie,
- przynależność administracyjna,
- wielkość gospodarstwa domowego,
- średni miesięczny dochód netto na 1 os. w gospodarstwie domowym.

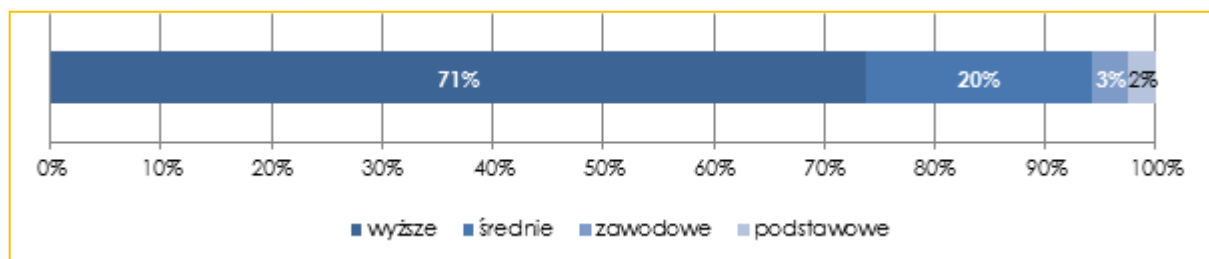
Wśród respondentów znalazło się 52 mężczyzn oraz 73 kobiety z różnych grup wiekowych, spośród których największą grupę stanowiły osoby w wieku 30-39 lat oraz kolejno w wieku 40-49 oraz na trzecim miejscu osoby w wieku 20-29 lat.

dem statusu zawodowego największą grupę ankietowanych stanowiły osoby pracujące (65%). Kolejną grupę stanowili uczniowie i studenci (17%), zaś najmniejsze grupy stanowiły osoby bezrobotne (5%).

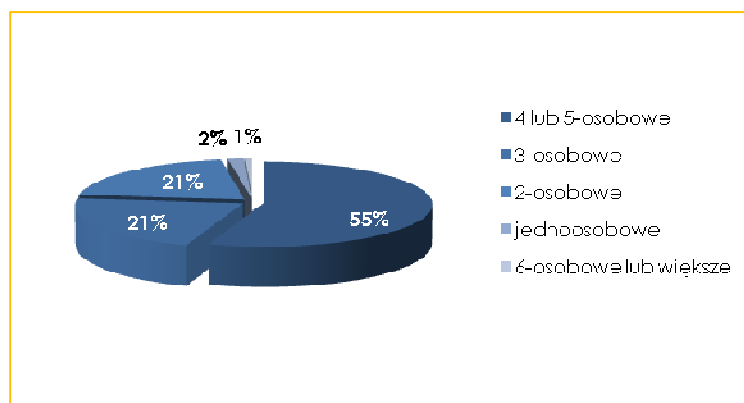

Respondenci stanowili bardzo wykształconą grupę mieszkańców, 71 % badanych posiada wykształcenie wyższe, a 20% wykształcenie średnie. Osoby z wykształceniem zawodowym i podstawowym stanowili niewielki odsetek

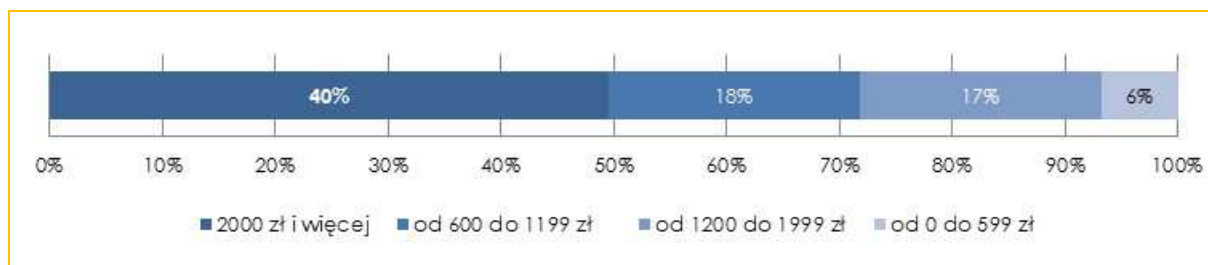

badanych.

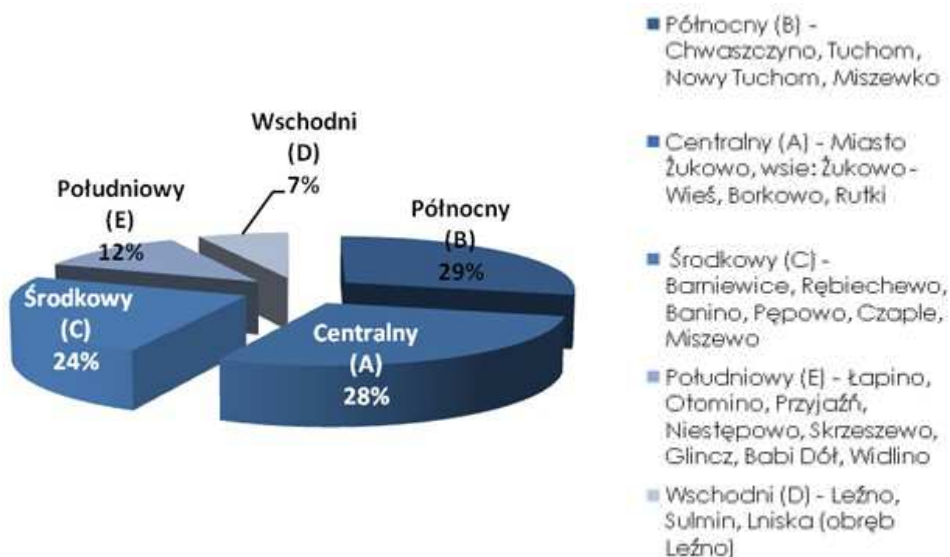
Wśród ankietowanych dominują gospodarstwa 4 lub 5-osobowe. Dużą grupę stanowią także gospodarstwa 2 lub 3 osobowe.

Z danych ankietowych wynika, że dochód netto przypadający na jedną osobę w gospodarstwie domowym wynosi dla 40% ankietowanych – powyżej 2000 zł, dla 18 % badanych od 600 do 1199 zł, a dla 17% os 1200 do 1999 zł.

Wśród respondentów wyłoniono 5 obszarów przynależności administracyjnej, zgodnych z wyznaczonymi w Strategii obszarami problemowymi. Udział mieszkańców zamieszkujących poszczególne obszary gminy Żukowo w badaniu ankietowym był zrównoważony. Mieszkańcy obszaru Północnego (B) stanowili 29%, obszaru Centralnego (A) 28%, obszaru Środkowego (C) 24%, a obszary Południowego (E) 12%. Najmniejszy odsetek stanowili mieszkańcy obszaru Wschodniego (D) 7%.

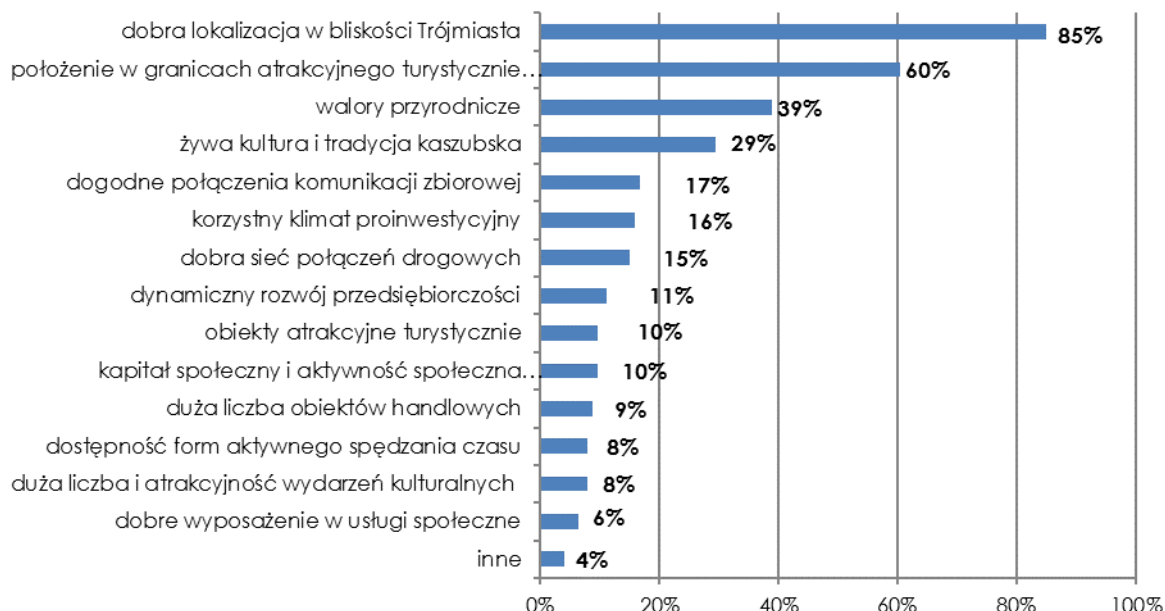

o (D) 7%.

IDENTYFIKACJA POTRZEB I OCZEKIWAŃ MIESZKAŃCÓW

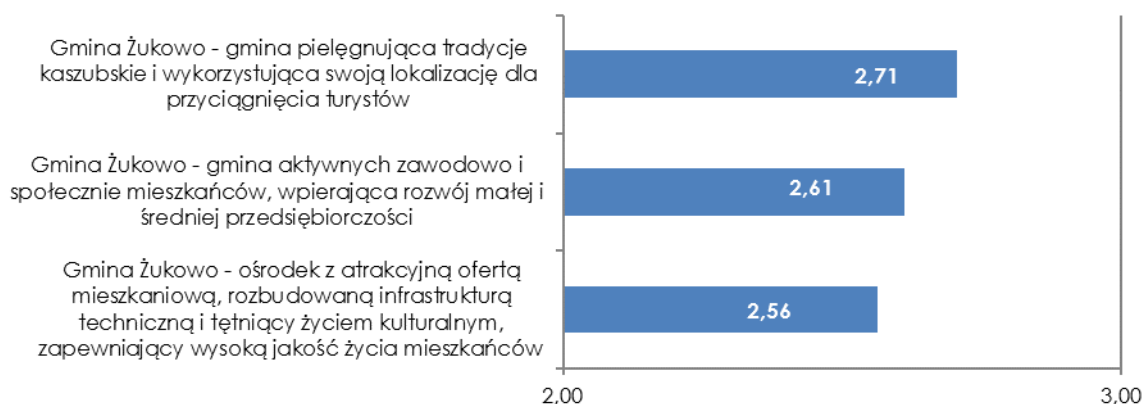
1. Proszę określić co według Pani/Pana jest obecnie największym atutem gminy Żukowo: (proszę zaznaczyć od 1 do 5 odpowiedzi)

Omówienie odpowiedzi: Pytanie 1

W badanej grupie respondentów wyraźnie zaznaczył się pogląd, że największym atutem gminy Żukowo jest jego dobra lokalizacja w bliskości Trójmiasta (85%). Zrozumiałe jest również podkreślenie położenia w granicach atrakcyjnego turystycznie jeziora Kaszubskiego. Na szczególną uwagę zasługuje jednak wskazanie na trzecim miejscu walorów przyrodniczych, jako jednego z największych atutów (39%) w kontekście wykorzystania potencjału turystycznego oraz ukazanie wartości kultury i tradycji kaszubskiej.

2. Proszę określić co wg Pani/Pana wyznacza przyszły sukces rozwojowy gminy Żukowo (proszę zaznaczyć stan w skali od 1 do 4)

Omówienie odpowiedzi: Pytanie 2

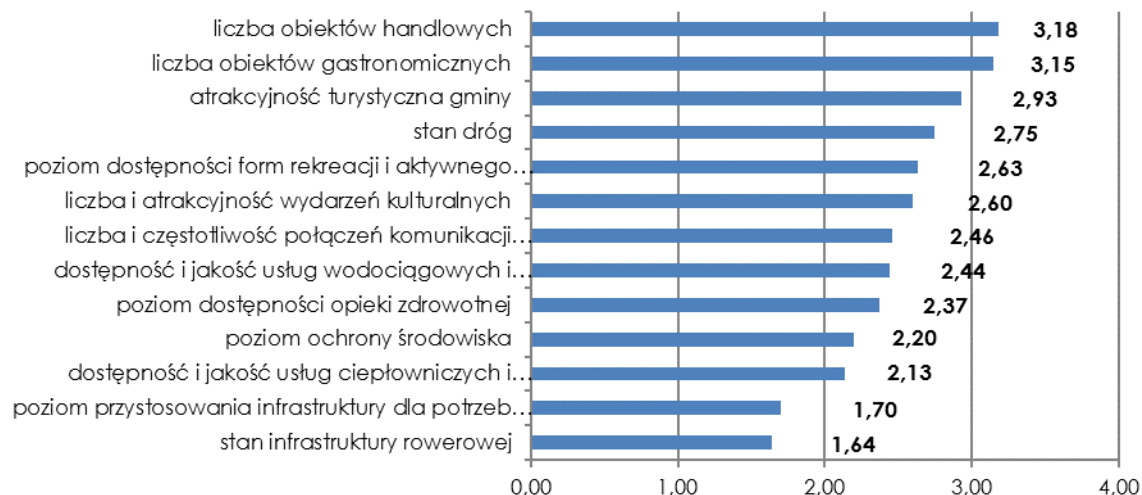
Grupa ankietowanych podzieliła się w sposób równomierny odnośnie postrzegania przyszłego sukcesu

gminy Żukowo. Najbardziej jednak zaznacza się wizja rozwoju ośrodka pielęgnującego tradycje Kaszubskie i wykorzystującego swoją lokalizację dla przyciągnięcia turystów (średnia ocena 2,71).

3. Proszę ocenić stan infrastruktury i usług społecznych: (proszę zaznaczyć stan w skali od 1 do 5)

W GMINIE ŻUKOWO

Omówienie odpowiedzi: Pytanie 3

Badana grupa respondentów zadowolająco ocenia stan zasobów infrastruktury i usług społecznych w gminie Żukowo. Ankietowani najwyżej ocenili liczbę obiektów handlowych (średnia ocen 3,18), a także liczbę obiektów gastronomicznych (3,15). Wysoko oceniono również atrakcyjność turystyczną gminy (2,93) a także stan dróg (2,93).

W MOIM REJONIE

Omówienie odpowiedzi: Pytanie 3

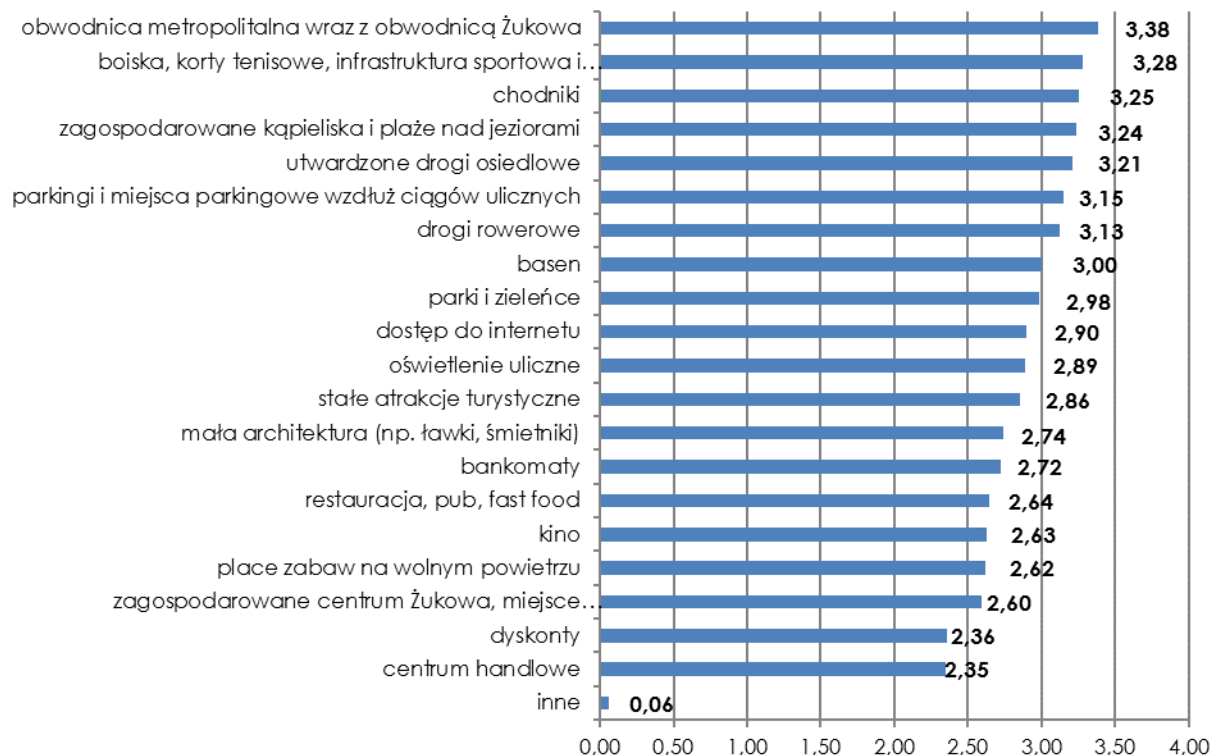
Respondenci postrzegają sytuację w swoim rejonie w sposób bardzo zbliżony do oceny przyznawanej w stosunku do całej jednostki terytorialnej gminy Żukowo. W tym przypadku trzy pierwsze wskazania

pokrywają się. Warto podkreślić, że mimo iż kolejność wskazań jest podobna, w przypadku oceny dotyczącej swojego rejonu zamieszkania – ocena w sposób dostrzegalny spada.

4. W jakim stopniu wg Pani/Pana brakuje następujących usług społecznych i obiektów infrastruktury społecznej (proszę zaznaczyć stan w skali od 1 do 4)

W GMINIE ŻUKOWO

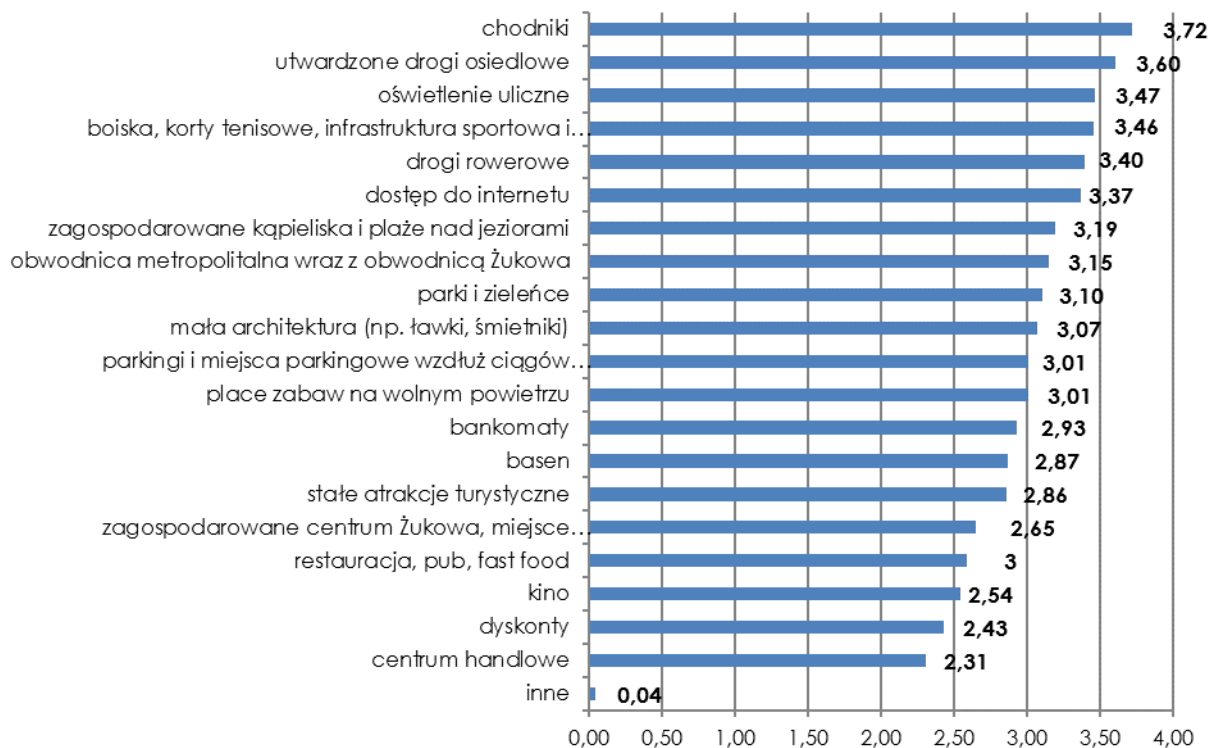

Omówienie odpowiedzi: Pytanie 4

Zdaniem ankietowanych w gminie Żukowo brakuje przede wszystkim obwodnicy metropolitalnej wraz z obwodnicą Żukowa (3,88) oraz infrastruktury sportowej (3,28). Odczuwalny jest także brak chodników (3,24). Równie istotną stwierdzoną niedogodnością jest brak zagospodarowania kąpielisk i plaż nad jeziorami (3,24), brak utwardzonych dróg osiedlowych (3,21). Braki te wskazują na konieczność poprawy i rozwoju infrastruktury drogowej i sportowej.

Mieszkańcy wskazali także postulat dotyczący utwardzenia dróg osiedlowych (średnia ocen (3,21), a także zwrócili uwagę na fakt, iż w gminie brakuje parkingów i miejsc parkingowych wzdłuż ciągów ulicznych (3,15) oraz dróg rowerowych (3,13). Wskazano także konieczność budowy basenu (3,00).

W MOIM REJONIE

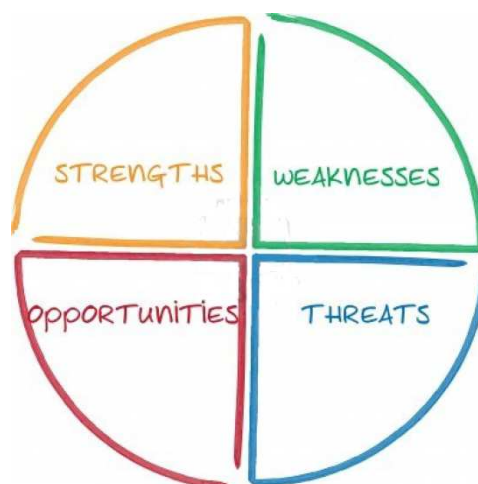
Omówienie odpowiedzi: Pytanie 4

Sytuacje związane ze zidentyfikowanymi brakami w swoim regionie ankietowani postrzegają w sposób podobny do sytuacji w całej gminie. Wskazania w dużej mierze pokrywają się, jednak ich ocena w sposób zauważalny rośnie. Podobnie jak w przypadku całej gminy ważnym brakiem w poszczególnych regionach są chodniki (3,72) utwardzone drogi osiedlowe (3,60) oraz infrastruktura sportowo rekreacyjna (3,46) i drogi rowerowe (3,40).

Mieszkańcy jako istotną niedogodność wskazali także oświetlenie uliczne (3,47), oraz dostęp do Internetu (3,37), co nie miało tak dużego znaczenia w przypadku całej gminy.

5 Analiza SWOT

Analiza SWOT jest narzędziem analitycznym wykorzystywanym w procesie planowania strategicznego. Polega na zidentyfikowaniu **mocnych (strengths)** i **słabych (weaknesses)** stron analizowanego obszaru oraz przeciwstawienie im

możliwych przyszłych **szans (opportunities)** i **zagrożeń (threats)**.

Analiza powstała na podstawie oceny stanu aktualnego gminy Żukowo oraz obiektywnych założeń rozwojowych dokonanych na poziomie samorządu (Burmistrz, członkowie Rady Miejskiej, urzędnicy), a także wniosków wynikających z przeprowadzonych konsultacji ze społecznością lokalną w ramach warsztatów oraz ankiet przeprowadzonych wśród mieszkańców gminy.

S

MOCNE STRONY

- **Dobra lokalizacja w bliskości Trójmiasta** – położenie w odległości 19 km od Gdańska, 26 km od Sopotu i 27 km od Gdyni;
- **Dostępność komunikacyjna** – lokalizacja na skrzyżowaniu dróg krajowych nr 7 i nr 20, bliskość portu lotniczego, planowany przebieg linii Pomorskiej Kolei Metropolitalnej z przystankiem w Rębiechowie, Żukowie, planowany przebieg Obwodnicy Metropolitalnej;
- **Walory krajobrazowe i turystyczne** – położenie w obszarze Pojezierza Kaszubskiego, bliskość lasów i jezior, piękny krajobraz, czyste środowisko i powietrze, obiekty i obszary zabytkowe;
- **Dziedzictwo historyczne i kulturowe regionu Kaszub** – kultywowanie tradycji lokalnej, ciągle żywy język kaszubski (nauczany w szkołach), liczne obiekty historyczne;
- **Żukowski korytarz inwestycyjny** – rozwój funkcji gospodarczej, możliwość lokalizacji zakładów produkcyjnych;
- **Bogata oferta sportowa i rekreacyjna** – prężnie działający Ośrodek Kultury i Sportu w Żukowie (imprezy kulturalne, sportowe, wystawy, spektakle, zajęcia teatralne, taneczne i plastyczne);
- **Szybki wzrost liczby mieszkańców** – napływ mieszkańców z Trójmiasta;
- **Wysoka aktywność społeczności lokalnej** – działalność Kół Gospodyń Wiejskich, klubów sportowych i stowarzyszeń;
- **Łatwy dostęp do instytucji publicznych i edukacji** – szkolnictwo podstawowe i gimnazjalne na wysokim poziomie, prężnie działający CARITAS;
- **Dostatecznie rozwinięta infrastruktura techniczna** – wysoki stopień zwodociągowania gminy;

SŁABE STRONY

W

- **Niezadawalający stan infrastruktury drogowej** – brak Obwodnicy Żukowa oraz Obwodnicy Metropolitalnej, nasilający się ruch samochodowy, niewystarczająca ilość chodników; ścieżek rowerowych i parkingów;
- **Słabo rozwinięta komunikacja miejska** – brak alternatywy dla ruchu samochodowego;
- **Nierównomierny rozwój poszczególnych miejscowości** – brak podstawowej infrastruktury technicznej i społecznej w niektórych miejscowościach;
- **Brak przestrzeni urbanistycznej o charakterze centralnym** - rynek główny, plac miejski;
- **Utrudniony dostęp do specjalistycznej opieki medycznej** – brak pomocy medycznej w weekendy, mała liczba specjalistów, brak warsztatów terapii zajęciowej, brak klubów seniora;
- **Rosnące bezrobocie** – wzrost poziomu bezrobocia związany z tendencjami krajowymi oraz brakiem chęci mieszkańców do zmiany kwalifikacji zawodowych (odejście od tradycyjnych zawodów i dostosowanie się do potrzeb rynku pracy).

SZANSE

- **Modernizacja infrastruktury drogowej** – budowa i przebudowa dróg o znaczeniu lokalnym i regionalnym, chodników, dróg rowerowych oraz parkingów;
- **Przebieg linii Pomorskiej Kolei Metropolitalnej przez teren gminy z przystankiem w Rębiechowie i Żukowie** – stworzenie alternatywy dla komunikacji samochodowej;
- **Zagospodarowanie przestrzeni publicznej** – poprawa estetyki gminy, organizacja skwerów, parków i terenów zielonych, stworzenie miejsca do rekreacji i wypoczynku;
- **Rozwój bazy turystycznej i sportowo rekreacyjnej** - zwiększenie liczby obiektów noclegowych, budowa boisk, kortów tenisowych itp., zagospodarowanie kąpielisk i plaż nad jeziorami;
- **Aktywizacja rynku pracy** - powstanie nowych miejsc pracy w branżach perspektywicznych dla gminy Żukowo oraz dostosowanie rynku pracy do zapotrzebowania działających przedsiębiorstw;
- **Rozwój Żukowskiego Korytarza Inwestycyjnego** – wykorzystanie terenów wzdłuż drogi krajowej nr 20 na tereny inwestycyjne;
- **Poprawa dostępności do specjalistycznej opieki medycznej** – zatrudnienie większej liczby specjalistów w przychodniach i ośrodkach zdrowia w ramach posiadanych kontraktów z NFZ;
- **Wzrost liczby mieszkańców napływających z Trójmiasta** – rozwój urbanistyczny miasta i gminy;
- **Pozyskiwanie środków dotacyjnych Unii Europejskiej**, w tym w ramach Programów Operacyjnych w perspektywie 2014-2020;
- **Rozwój aktywności obywatelskiej** – wspieranie działalności Kół Gospodyń Wiejskich, klubów sportowych i stowarzyszeń (w tym OSP);
- **Wdrożenie nowych form wsparcia dla przedsiębiorstw** – aktywizacja zawodowa, wsparcie i doradztwo dla przedsiębiorstw.

ZAGROŻENIA

- **Pogarszający się stan infrastruktury drogowej spowodowany posiadaniem niewystarczających środków finansowych na remonty** – ograniczenie dostępności komunikacyjnej gminy oraz obniżenie jakości podróżowania;
- **Zaniechanie budowy obwodnicy Żukowa i Obwodnicy Metropolitalnej** – utrudnienia w komunikacji między regionem Kaszub a Trójmiejskim Obszarem Metropolitalnym;
- **Spowolnienie rozwoju gospodarczego kraju** – negatywnie wpłynie na zasobność mieszkańców gminy oraz aktywność funkcjonujących przedsiębiorstw;
- **Ograniczenie środków dostępnych w nowej perspektywie budżetowej UE 2014 – 2020** – konieczność ograniczenia planów inwestycyjnych gminy;
- **Wzrastający poziom zadłużenia samorządu wynikający z ogólnopolskiej tendencji** – ograniczenie środków przeznaczanych na działania rozwojowe;
- **Rosnąca konkurencja w dziedzinie turystyki i rekreacji ze strony sąsiednich regionów** – spadek zainteresowania gminą Żukowo wśród turystów;
- **Rosnące rozwarstwienie się społeczeństwa** – powodujące powstawanie szeregu problemów społecznych;
- **Zaniechanie kultywowania tradycji kaszubskiej**

T

6 Wizja

Wizja to pożądaný, docelowy obraz przyszłości, a więc w pełni ukształtowany wizerunek, który jest wynikiem dokonanej diagnozy sytuacji gminy Żukowo i analizy jej silnych i słabych stron oraz potencjalnych szans i zagrożeń, a także rezultatem wielopoziomowych konsultacji, tj. zarówno na poziomie władz samorządowych, jak i mieszkańców.

Wizja to zatem odpowiedź na oczekiwania i aspiracje mieszkańców, mająca na celu wzmocnienie wizerunku gminy, którą chce ono osiągnąć na koniec założonego horyzontu czasowego, tj. do 2020 roku, przy założeniu partycypacji społeczności lokalnej, przedstawicieli władz samorządowych oraz partnerów społeczno-gospodarczych.

Deklaruje się zatem:

Żukowo w 2020 roku to gmina:

- gdzie ludzie chcą żyć i pracować, a w szczególności:
 - czują się dobrze i bezpiecznie
 - są życzliwi wobec siebie
 - mają poczucie integracji
 - mają potrzebę i możliwość ciągłego doskonalenia siebie i swojej pracy
 - są aktywni i chętni do realizacji nowych inicjatyw i przedsięwzięć

- konkurencyjnej gospodarki, o której świadczy jakość i dynamika rozwoju poprzez:
 - atrakcyjność dla nowych inwestycji
 - dynamiczny rozwój małych i średnich przedsiębiorstw
 - stabilne warunki do funkcjonowania i rozwoju przedsiębiorczości
 - prężnie działające instytucje otoczenia biznesu
- o pozycji lidera, który:
 - jest atrakcyjny gospodarczo i osiedleńczo
 - wykorzystuje swoje zasoby do racjonalnego i zrównoważonego rozwoju
 - promuje swoje walory i przyciąga turystycznie
 - jest aktywne na polu ponadlokalnej współpracy
 - korzysta z możliwości rozwoju.

7 Misja

Realizacja wizji rozwoju gminy Żukowo jest wyzwaniem skierowanym do wszystkich aktorów lokalnej sceny. Jej osiągnięcie powierzono mieszkańcom, władzom samorządowym oraz wszelkim działającym na jej obszarze organizacjom i instytucjom społeczno-gospodarczym.

Natomiast koordynowanie tego procesu, dbanie o jego spójność i utrzymanie jego ciągłości jest zadaniem władz samorządowych. Stąd misja gminy Żukowo przypisana została wyłącznie lokalnym władzom. Określa ona metody i instrumenty niezbędne do stosowania, aby osiągnąć założoną wizję rozwoju.

Misją gminy Żukowo jest więc:

Dla zapewnienia skutecznej realizacji Strategii Rozwoju Gminy Żukowo do 2020 roku, oprócz określenia misji ważne jest także wskazanie **wartości** sprzyjających wszechstronnemu i zrównoważonemu rozwojowi. Powinny one przyświecać wszystkim interesariuszom rozwoju gminy Żukowo. Wartości te to przede wszystkim:

Najważniejsza z wartości o wysokim poziomie wartości dodanej oraz tworząca efekt synergii rozwojowej, to wzajemne **zaufanie**, które stanowi warunek prowadzenia **współpracy** na każdym wymaganym poziomie (m.in. na linii mieszkaniac-mieszkaniec, mieszkaniac-samorząd, samorząd-inwestor, samorząd-samorząd, samorząd-organizacje pozarządowe). Dwie wspomniane wartości z kolei, współwystępując z **otwartością** (na innowacje, modernizacje, nowe idee) oraz przy założeniu powszechnie akceptowanych zasad **wolności** i integralności podmiotów uczestniczących z rozwoju, prowadzą do osiągnięcia wartości docelowych tj. **zdrowie**, **zamożność** i poczucie spełnienia osobistego każdego mieszkańca.

8 Cele strategiczne

Dla skutecznej realizacji misji gminy Żukowo należy zaplanować cele strategiczne, które będą służyły jej osiągnięciu. Proces oparty o analizę stanu obecnego w sferze przestrzenno-społeczno-ekonomicznej, konsultacje społeczne oraz wnioski z analizy SWOT pozwalają na dobór optymalnych działań

umożliwiających osiągnięcie celów strategicznych. Poniżej przedstawiono schemat procesu planowania Strategii.

Schemat. Proces planowania Strategii

Źródło: Opracowanie własne

Cele podlegają hierarchizacji i są ustalane na dwóch poziomach: strategicznym i operacyjnym. Fundamentem procesu formułowania celów było założenie, iż powinny być one konkretne, mierzalne, istotne, realistyczne i określone w czasie (zasady SMART). Sprecyzowane wskazanie celów strategicznych pozwala na właściwą koordynację realizacji programów operacyjnych. Cele strategiczne określają długofalowe zrównoważone kierunki rozwoju gminy Żukowo, które są główną szansą zrównoważonego rozwoju gminy.

CELE STRATEGICZNE

1. Stymulowanie rozwoju gospodarki i lokalnej przedsiębiorczości

2. Rozwój turystyki, sportu, rekreacji i kultury wraz z promocją gminy

3. Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego wraz z poprawą stanu infrastruktury technicznej

4. Zrównoważony rozwój komunikacji i transportu

5. Poprawa jakości życia mieszkańców i wzrost partycypacji społecznej

CELE OPERACYJNE

- 1.1 Rozwój sektora MŚP
- 1.2 Promocja gminy, jako atrakcyjnego obszaru lokowania inwestycji
- 1.3 Promocja Żukowskiego Korytarza Inwestycyjnego
- 1.4 Promocja terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe
- 1.5 Wzmacnianie konkurencyjności rynku pracy
- 1.6 Aktywizacja i podnoszenie kwalifikacji zawodowych mieszkańców
- 1.7 Poszerzenie oferty inwestycyjnej gminy
- 1.8 Podejmowanie działań w celu zapewnienia ładu przestrzennego oraz zwiększenie obszarów objętych miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego

- 2.1 Zachowanie dziedzictwa kulturowego Kaszub
- 2.2 Rozwój lokalnej oferty kulturalnej
- 2.3 Tworzenie warunków dla rozwoju kultury, sportu i rekreacji
- 2.4 Dostosowanie zasobów gminy do potrzeb turystyki i rekreacji
- 2.5 Wykorzystanie walorów dziedzictwa kulturowego i środowiska naturalnego
- 2.6 Budowa infrastruktury wspierającej rozwój turystyki i rekreacji

- 3.1 Poprawa stanu środowiska naturalnego, w tym jakości wód powierzchniowych
- 3.2 Wspieranie edukacji ekologicznej i promocja postaw proekologicznych
- 3.3 Wspieranie wytwarzania i wykorzystania odnawialnych źródeł energii
- 3.4 Zwiększenie efektywności systemu energetycznego
- 3.5 Podniesienie atrakcyjności osiedleńczej gminy poprzez budowę i modernizację infrastruktury technicznej

- 4.1 Poprawa dostępności komunikacyjnej gminy
- 4.2 Poprawa funkcjonowania systemu transportowego
- 4.3 Poprawa jakości połączeń komunikacyjnych
- 4.4 Modernizacja dróg dojazdowych
- 4.5 Wzrost spójności komunikacyjnej w obrębie gminy oraz usprawnienie połączeń z aglomeracją trójmiejską

- 5.1 Promowanie zdrowego stylu życia poprzez aktywność sportową
- 5.2 Zapewnienie mieszkańcom lepszego dostępu do oświaty, ochrony zdrowia
- 5.3 Wspieranie inicjatyw społeczności lokalnej oraz organizacji pozarządowych
- 5.4 Modernizacja placówek oświatowych
- 5.5 Wspieranie integracji społecznej i ograniczenie poziomu ubóstwa
- 5.6 Rewitalizacja obszarów problemowych (zdegradowanych) w obszarze gminy

9 Wdrażanie i monitorowanie strategii

Wdrożenie Strategii Rozwoju Gminy Żukowo do 2020 roku wymaga zaangażowania nie tylko władz samorządowych, ale również współpracy podmiotów gospodarczych i społecznych. Konieczne jest więc zawiązanie swoistych więzi partnerstwa z kluczowymi aktorami działającymi w gminie i jej otoczeniu.

Władze lokalne są partnerem strategicznym ze względu na mandat społeczny, kompetencje oraz możliwości, toteż ciężar wdrożenia Strategii spoczywa w pierwszej kolejności na przedstawicielach samorządu gminy Żukowo. W myśl tego założenia wprowadzanie w życie Strategii Rozwoju Gminy Żukowo do 2020 roku i realizacja jej celów strategicznych zostanie rozpoczęta, zgodnie z obowiązującymi procedurami samorządowymi, niezwłocznie po uchwaleniu dokumentu przez Radę Gminy Żukowo.

Zidentyfikowane w niniejszym dokumencie programy operacyjne stanowią swoistą wizję kierunków rozwoju gminy, które mogą podlegać modyfikacjom oraz zmianom uzależnionym od zaistnienia nowych czynników zewnętrznych. Na etapie planowania Strategii nie ma bowiem możliwości predykcyjnych w zakresie wszystkich okoliczności negatywnych i pozytywnych, związanych z aspektami organizacyjnymi i formalnym oraz z finansowaniem inwestycji. Należy pamiętać, że wspomniane przyszłe uwarunkowania mogą utrudnić lub uniemożliwić prawidłowe wdrażanie konkretnych programów operacyjnych.

Czynnikiem warunkującym skuteczne wdrażanie założeń niniejszego dokumentu strategicznego jest stałe monitorowanie efektów realizacji programów operacyjnych wpisanych w zakres Strategii. Proces monitorowania obejmuje zbieranie i analizę danych ukazujących tempo oraz jakość wdrażania programów. Służyć temu będzie weryfikacja wskaźników wpisanych w ramach programów operacyjnych.

Za monitorowanie realizacji Strategii odpowiedzialna będzie komórka organizacyjna Urzędu Gminy w Żukowie wyznaczona przez Burmistrza. W kompetencjach wydzielonej komórki będzie należało dokonywanie analizy na koniec każdego roku kalendarzowego, weryfikowanie zbieżności działań z celami

strategicznymi oraz stopnia realizacji programów operacyjnych. Powyższa analiza służyć będzie do podejmowania działań naprawczych, albo w zakresie modyfikacji działań, albo w zakresie modyfikacji Strategii przez osoby odpowiedzialne za jej wdrażanie. Poniżej zaprezentowano schemat wdrażania i monitorowania niniejszej Strategii.

Strategii.

Schemat. Wdrażanie i monitorowanie Strategii Rozwoju Gminy Żukowo do 2020 roku

Źródło: Opracowanie własne

Załącznik 1 Zgodność celów strategicznych z krajowymi, wojewódzkimi, powiatowymi oraz gminnymi dokumentami o charakterze strategicznym

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności”

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności jest dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno – gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, obejmującym okres 20 lat. Strategia uwzględnia uwarunkowania wynikające ze zdarzeń i zmian w otoczeniu społecznym, politycznym i gospodarczym Polski w latach 2011-2012.

Celem głównym dokumentu jest poprawa jakości życia Polaków mierzona zarówno wskaźnikami jakościowymi, jak i wartością oraz tempem wzrostu PKB w Polsce. Osiąganie strategicznego celu kluczowego będzie możliwe dzięki trzem filarom zadaniowym: Innowacyjności (modernizacji), Terytorialnie zrównoważonego rozwoju (dyfuzji) i Efektywności.

Zgodność celów strategicznych Strategii Rozwoju Gminy Żukowo z obszarami zadaniowymi Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju przedstawiona została poniżej.

 Trzecia fala nowoczesności Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju	Strategia Rozwoju GMINY ŻUKOWO do 2020 roku
OBSZAR: Konkurencyjność i innowacyjność gospodarki	CS 1: Stymulowanie rozwoju gospodarki i lokalnej przedsiębiorczości CS 2: Rozwój turystyki, sportu, rekreacji i kultury wraz z promocją gminy CS 3: Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego wraz z poprawą stanu infrastruktury technicznej CS 5: Poprawa jakości życia mieszkańców i wzrost partycypacji społecznej
OBSZAR: Równoważenie potencjałów rozwojowych regionów	CS 1: Stymulowanie rozwoju gospodarki i lokalnej przedsiębiorczości

	CS 4: Zrównoważony rozwój komunikacji i transportu
OBSZAR: Efektywność i sprawność państwa	CS 5: Poprawa jakości życia mieszkańców i wzrost partycypacji społecznej

Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju – „Strategia Rozwoju Kraju 2020”

Strategia Rozwoju Kraju 2020 – to główna strategia rozwojowa w średnim horyzoncie czasowym. Dokument wskazuje strategiczne zadania państwa, których podjęcie w perspektywie najbliższych lat jest niezbędne, by wzmocnić procesy rozwojowe (wraz z szacunkowymi wielkościami potrzebnych środków finansowych).

Celem głównym Strategii jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności. Strategia wyznacza trzy obszary strategiczne – I Sprawne i efektywne państwo, II Konkurencyjna gospodarka, III Spójność społeczna i terytorialna, w których koncentrować się będą główne działania oraz określa, jakie interwencje są niezbędne w perspektywie średniookresowej w celu przyspieszenia procesów rozwojowych.

Poniżej zaprezentowano zgodność celów strategicznych Strategii Rozwoju Gminy Żukowo z obszarami strategicznymi Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju.

 Strategia Rozwoju Kraju 2020	Strategia Rozwoju GMINY ŻUKOWO do 2020 roku
OBSZAR: Sprawne i efektywne państwo	CS 5: Poprawa jakości życia mieszkańców i wzrost partycypacji społecznej
OBSZAR: Konkurencyjna gospodarka	CS 1: Stymulowanie rozwoju gospodarki i lokalnej przedsiębiorczości CS 2: Rozwój turystyki, sportu, rekreacji i kultury wraz z promocją gminy CS 3: Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego wraz z poprawą stanu infrastruktury technicznej CS 5: Poprawa jakości życia mieszkańców i wzrost partycypacji społecznej
OBSZAR: Spójność społeczna i terytorialna	CS 5: Poprawa jakości życia mieszkańców i wzrost partycypacji społecznej

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007 - 2013

Dokumentem określającym kierunki wsparcia ze środków finansowych dostępnych z budżetu Unii Europejskiej są Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013. NSRO jest dokumentem przygotowanym zgodnie z wymogami art. 27 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999.

Celem strategicznym Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia dla Polski jest tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Poniżej zaprezentowano tabelę, która wskazuje zgodność celów strategicznych Strategii Rozwoju Gminy Żukowo z celami horyzontalnymi Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia dla Polski.

NARODOWE STRATEGICZNE RAMY ODNIESIENIA 2007-2013 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI	Strategia Rozwoju GMINY ŻUKOWO do 2020 roku
2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej	CS 5: Poprawa jakości życia mieszkańców i wzrost partycypacji społecznej
3. Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski	CS 2: Rozwój turystyki, sportu, rekreacji i kultury wraz z promocją gminy CS 3: Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego wraz z poprawą stanu infrastruktury technicznej CS 4: Zrównoważony rozwój komunikacji i transportu
4. Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług	CS 1: Stymulowanie rozwoju gospodarki i lokalnej przedsiębiorczości

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego jest jedną z dziewięciu strategii zintegrowanych i stanowi odpowiedź na konieczność podniesienia jakości życia w Polsce w perspektywie roku 2020. Jest jednocześnie punktem wyjścia do

rozbudowy i podnoszenia jakości kapitału ludzkiego w Polsce poprzez zastosowanie właściwych rozwiązań, dostosowanych do potrzeb osób na każdym etapie życia.

Głównym celem realizacji Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób, tak aby mogły one w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia. Ponadto działania planowane w Strategii służyć będą m. in. wzrostowi zatrudnienia, podniesienia poziomu kompetencji i kwalifikacji, poprawie zdrowia, rozwojowi aktywności zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych i starszych.

Zgodność celów strategicznych Strategii Rozwoju Gminy Żukowo z celami szczegółowymi Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego została wykazana w postaci tabeli.

	
Cel szczegółowy 1: Wzrost zatrudnienia	CS 1: Stymulowanie rozwoju gospodarki i lokalnej przedsiębiorczości CS 5: Poprawa jakości życia mieszkańców i wzrost partycypacji społecznej
Cel szczegółowy 2: Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych	CS 5: Poprawa jakości życia mieszkańców i wzrost partycypacji społecznej
Cel szczegółowy 3: Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym	CS 5: Poprawa jakości życia mieszkańców i wzrost partycypacji społecznej
Cel szczegółowy 4: Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej	CS 5: Poprawa jakości życia mieszkańców i wzrost partycypacji społecznej
Cel szczegółowy 5: Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli	CS 5: Poprawa jakości życia mieszkańców i wzrost partycypacji społecznej

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego – Regiony – Miasta – Obszary wiejskie

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego – Regiony – Miasta – Obszary wiejskie została przyjęta przez Radę Ministrów 13 lipca 2010 r. i stanowi kompleksowy średniookresowy dokument strategiczny odnoszący się do prowadzenia polityki

rozwoju społeczno – gospodarczego kraju w ujęciu wojewódzkim. Celem strategicznym polityki regionalnej, wskazanym w Strategii, jest efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych oraz terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym. Ponadto ustalone zostały trzy cele szczegółowe: 1) Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów, 2) Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych, 3) Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

Poniżej przedstawiona została tabela wskazująca zgodność celów strategicznych Strategii Rozwoju Gminy Żukowo z celami Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego.

	Strategia Rozwoju GMINY ŻUKOWO do 2020 roku
1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów „konkurencyjność”	CS 1: Stymulowanie rozwoju gospodarki i lokalnej przedsiębiorczości CS 2: Rozwój turystyki, sportu, rekreacji i kultury wraz z promocją gminy CS 3: Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego wraz z poprawą stanu infrastruktury technicznej CS 4: Zrównoważony rozwój komunikacji i transportu CS 5: Poprawa jakości życia mieszkańców i wzrost partycypacji społecznej
2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych „spójność”	CS 1: Stymulowanie rozwoju gospodarki i lokalnej przedsiębiorczości CS 2: Rozwój turystyki, sportu, rekreacji i kultury wraz z promocją gminy CS 3: Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego wraz z poprawą stanu infrastruktury technicznej CS 5: Poprawa jakości życia mieszkańców i wzrost partycypacji społecznej
3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie „sprawność”	CS 5: Poprawa jakości życia mieszkańców i wzrost partycypacji społecznej

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego będąca podstawowym i najważniejszym narzędziem prowadzonej przez samorząd województwa polityki regionalnej, została przyjęta uchwałą nr 458/XXII/12 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 24 września 2012 r. Strategia wyznacza główne cele i kierunki dalszego rozwoju regionu. Poniżej przedstawiona została tabela wskazująca zgodność celów strategicznych Strategii Rozwoju Gminy Żukowo z celami Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020.

	Strategia Rozwoju GMINY ŻUKOWO do 2020 roku
Nowoczesna gospodarka	CS 1: Stymulowanie rozwoju gospodarki i lokalnej przedsiębiorczości CS 2: Rozwój turystyki, sportu, rekreacji i kultury wraz z promocją gminy
Aktywni mieszkańcy	CS 5: Poprawa jakości życia mieszkańców i wzrost partycypacji społecznej
Atrakcyjna przestrzeń	CS 3: Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego wraz z poprawą stanu infrastruktury technicznej CS 4: Zrównoważony rozwój komunikacji i transportu

Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013

Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013 (RPO WP), został przyjęty przez Zarząd Województwa Pomorskiego w dniu 2 października 2007 roku uchwałą nr 799/68/07. RPO WP został dwukrotnie (w latach 2010 i 2011) poddany modyfikacji. Obie zmiany miały na celu podniesienie efektywności interwencji realizowanej w ramach Programu. RPO WP jest dokumentem planistycznym określającym obszary, jakie organy samorządu województwa podejmują w celu wspierania rozwoju regionu. Celem strategicznym RPO WP jest poprawa konkurencyjności gospodarczej, spójności społecznej i dostępności przestrzennej województwa przy zrównoważonym wykorzystaniu specyficznych cech potencjału gospodarczego i kulturowego regionu oraz przy

pełnym poszanowaniu jego zasobów przyrodniczych. Cel ten zostanie osiągnięty przez cztery cele szczegółowe.

Zgodność celów Strategii Rozwoju Gminy Żukowo z celami szczegółowymi Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego przedstawiona została w postaci tabeli.

 Pomorskie w Unii URZĄD MARSZAŁKOWSKI WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO www.pomorskiewunii.pl	Strategia Rozwoju GMINY ŻUKOWO do 2020 roku
CEL SZCZEGÓŁOWY NR 1: Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności gospodarki oraz wzrost kompetencji mieszkańców	CS 1: Stymulowanie rozwoju gospodarki i lokalnej przedsiębiorczości CS 5: Poprawa jakości życia mieszkańców i wzrost partycypacji społecznej
CEL SZCZEGÓŁOWY NR 2: Poprawa atrakcyjności inwestycyjnej ośrodków miejskich i usprawnienie powiązań między nimi	CS 4: Zrównoważony rozwój komunikacji i transportu
CEL SZCZEGÓŁOWY NR 3: Poprawa atrakcyjności osiedleńczej i turystycznej	CS 2: Rozwój turystyki, sportu, rekreacji i kultury wraz z promocją gminy CS 3: Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego wraz z poprawą stanu infrastruktury technicznej CS 5: Poprawa jakości życia mieszkańców i wzrost partycypacji społecznej
CEL SZCZEGÓŁOWY NR 4: Przełamywanie barier strukturalnych na obszarach o niższym potencjale rozwojowym	CS 5: Poprawa jakości życia mieszkańców i wzrost partycypacji społecznej

Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2014 - 2020
Projekt do konsultacji społecznych (zaakceptowany uchwałą Nr 1116/288/13 z dnia 27.09.2013 r. Zarządu Województwa Pomorskiego)

Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2014 -2020 (RPO WP) będzie jednym z narzędzi realizacji Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 (SRWP). Tematyczny zakres oraz logika interwencji RPO WP są zdeterminowane zapisami sześciu Regionalnych Programów Strategicznych (w zakresie rozwoju gospodarczego, aktywności zawodowej i społecznej, transportu, energetyki i środowiska, aktywności kulturalnej i turystycznej, ochrony zdrowia) stanowiącymi uszczegółowienie SRWP.

Zgodność priorytetów RPO WP z celami strategicznymi Strategii Rozwoju Gminy Żukowo przedstawiona została w postaci tabeli.

Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 Projekt do konsultacji społecznych	Strategia Rozwoju GMINY ŻUKOWO do 2020 roku
1. Komerccjalizacja wiedzy	CS 1: Stymulowanie rozwoju gospodarki i lokalnej przedsiębiorczości
2. Przedsiębiorstwa	CS 1: Stymulowanie rozwoju gospodarki i lokalnej przedsiębiorczości
3. Edukacja	CS 5: Poprawa jakości życia mieszkańców i wzrost partycypacji społecznej
4. Kształcenie zawodowe	CS 5: Poprawa jakości życia mieszkańców i wzrost partycypacji społecznej
5. Zatrudnienie	CS 1: Stymulowanie rozwoju gospodarki i lokalnej przedsiębiorczości
6. Integracja	CS 5: Poprawa jakości życia mieszkańców i wzrost partycypacji społecznej
7. Zdrowie	CS 5: Poprawa jakości życia mieszkańców i wzrost partycypacji społecznej
8. Konwersja	CS 2: Rozwój turystyki, sportu, rekreacji i kultury wraz z promocją gminy
9. Mobilność	CS 4: Zrównoważony rozwój komunikacji i transportu
10. Energia	CS 3: Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego wraz z poprawą stanu infrastruktury technicznej
11. Środowisko	CS 3: Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego wraz z poprawą stanu infrastruktury technicznej

Strategia Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014 - 2020 - projekt do konsultacji społecznych

Strategia Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014 - 2020 stanowi załącznik do Uchwały Nr 985/278/13 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 27 sierpnia 2013 roku. Dokument ma za zadanie zweryfikowanie obranych od 2006 r. kierunków w regionalnej polityce społecznej i zaplanowanie działań prowadzących do budowania nowego wymiaru integracji społecznej, koniecznego w kontekście zmian demograficznych, gospodarczych oraz społeczno – kulturowych.

Strategia jest opracowaniem kompleksowym, obejmującym w szczególności programy: przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, wyrównywania szans osób niepełnosprawnych, pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Strategia Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 jest integralną częścią Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 i stanowi tym samym dokument o charakterze operacyjno-wdrożeniowym w obszarze aktywni mieszkańcy. Cele strategiczne Strategia Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014 – 2020 są spójne z celem strategicznym nr 5 „Poprawa jakości życia mieszkańców i wzrost partycypacji społecznej” niniejszej Strategii.

Program Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020

Program Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2013-2016 z perspektywą do roku 2020” (uchwała nr 528/XXV/12). Dokument stanowi aktualizację „Programu Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy 2011-2014”, przyjętego przez SWP 24 września 2007 r. uchwałą nr 191/XII/07.

Strategiczna część dokumentu zawiera 4 cele perspektywiczne, 12 średniookresowych, 1 priorytetowy oraz 60 kierunków działań. Każdemu z celów towarzyszy krótka charakterystyka stanu i problemów środowiska oraz wybranych uwarunkowań wynikających z przepisów prawa. Strategia Rozwoju Gminy Żukowo jest spójna z Programem Ochrony Środowiska poprzez cel strategiczny nr 3 „Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego wraz z poprawą stanu infrastruktury technicznej”.

Strategia Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Powiatu Kartuskiego 2006-2015

Strategia Rozwoju Społeczno - Gospodarczego Powiatu Kartuskiego 2006 – 2015 jest dokumentem, który określa cele strategiczne rozwoju społeczno-gospodarczego powiatu. Za najważniejszy, długofalowy cel rozwoju powiatu kartuskiego, a zarazem jego misję uznano hasło: „Powiat kartuski miejscem dla przedsiębiorczości i wypoczynku, bogaty pięknem krajobrazu i tradycji kaszubskiej”. Problemami, na których koncentruje się strategia są: gospodarka i infrastruktura,

ekologia i przestrzeń oraz społeczność. Zbieżność celów głównych Strategii Powiatu z celami strategicznymi Strategii Rozwoju Gminy Żukowo prezentuje poniższa tabela.

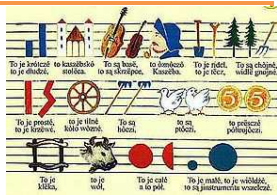
STRATEGIA ROZWOJU SPOŁECZNO – GOSPODARCZEGO POWIATU KARTUSKIEGO 2006 – 2015	Strategia Rozwoju GMINY ŻUKOWO do 2020 roku
1. Rozwój gospodarki, infrastruktury oraz zasobów ludzkich	CS 1: Stymulowanie rozwoju gospodarki i lokalnej przedsiębiorczości CS 2: Rozwój turystyki, sportu, rekreacji i kultury wraz z promocją gminy CS 4: Zrównoważony rozwój komunikacji i transportu
2. Poprawa stanu środowiska i ładu przestrzennego oraz zachowanie walorów przyrodniczych, krajobrazowych i kulturowych powiatu	CS 2: Rozwój turystyki, sportu, rekreacji i kultury wraz z promocją gminy CS 3: Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego wraz z poprawą stanu infrastruktury technicznej
3. Poprawa stanu zdrowia, bezpieczeństwa, świadomości i odpowiedzialności społecznej oraz rozwój aktywności mieszkańców powiatu	CS 2: Rozwój turystyki, sportu, rekreacji i kultury wraz z promocją gminy CS 5: Poprawa jakości życia mieszkańców i wzrost partycypacji społecznej

Załącznik 2 Programy operacyjne

Przejście z poziomu planowania celów strategicznych do planowania działań operacyjnych jest kluczowym aspektem realizacji Strategii.

Proces wdrażania Strategii oparty jest na realizacji wskazanych programów operacyjnych. Wyróżniono następujące Programy Operacyjne:

GOSPODARKA	
TURYSTYKA I KULTURA	
INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I ŚRODOWISKO	
TRANSPORT	
SPOŁECZEŃSTWO	

Programy natomiast zostały skonkretyzowane w oparciu o politykę rozwojową samorządu (w tym Wieloletni Plan Finansowy), uwzględniają także konsultacje społeczne. Podstawą opracowania wskazanych programów operacyjnych była również zbieżność ze Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 przyjętą przez Sejmik Województwa Pomorskiego dnia 24 września 2012r.

STRATEGIA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO 2020

REGIONALNE PROGRAMY STRATEGICZNE

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ŻUKOWO DO 2020 ROKU

**NOWOCZESNA
GOSPODARKA**

ROZWÓJ GOSPODARCZY

GOSPODARKA

ATRAKCYJNOŚĆ KULTURALNA I
TURYSTYCZNA

TURYSTYKA I KULTURA

**ATRAKCYJNA
PRZESTRZEŃ**

TRANSPORT

TRANSPORT

ENERGETYKA I ŚRODOWISKO

**INFRASTRUKTURA TECHNICZNA
I ŚRODOWISKO**

**AKTYWNI
MIESZKAŃCY**

AKTYWNOŚĆ ZAWODOWA I
SPOŁECZNA

SPOŁECZEŃSTWO

OCHRONA ZDROWIA

Zaktualizowana Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego wyznacza w perspektywie 2020 roku trzy wzajemnie uzupełniające się i równie ważne cele strategiczne tj.: *nowoczesna gospodarka, aktywni mieszkańcy i atrakcyjna przestrzeń*. Celem nadrzędnym jest spójność regionu, rozumiana jako zapewnienie możliwości rozwoju i poszukiwanie takich ścieżek zmian, które będą wykorzystywały i wzmacniały potencjał każdego z obszarów. Na podstawie strategii Pomorskie 2020 przygotowano także Regionalne Programy Strategiczne (RPS) w sześciu obszarach: (1) rozwój gospodarczy, (2) atrakcyjność kulturalna i turystyczna, (3) aktywność zawodowa i społeczna, (4) ochrona zdrowia, (5) transport, a także (6) energetyka i środowisko.

Zależności między Strategią Rozwoju Gminy Żukowo do 2020 roku oraz Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 wspólnie z Regionalnymi Programami Strategicznymi (RPS) – prezentuje powyższa rycina.

Przechodząc do samej konstrukcji programów operacyjnych w ramach Strategii Rozwoju Gminy Żukowo do 2020 roku należy wskazać, iż realizują one co najmniej jeden cel strategiczny na poziomie niniejszej Strategii, a w związku z tym jeden lub więcej celów operacyjnych. Zakres każdego programu operacyjnego obejmuje w szczególności: cele strategiczne programu, uwarunkowania realizacji programu, identyfikację potencjalnych beneficjentów, powiązania z innymi programami operacyjnymi, przewidywalne mierzalne rezultaty, listę projektów kluczowych, źródła finansowania projektu.

Wszystkie cele wynikają ze stworzonej misji oraz wizji rozwoju gminy Żukowo. Realizacja projektów kluczowych weryfikowana przez mierzalne rezultaty umożliwi osiągnięcie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego nakreślonego w wizji rozwoju gminy Żukowo do roku 2020.

1

PROGRAM OPERACYJNY: GOSPODARKA

POWIĄZANIA Z INNYMI PROGRAMAMI:

- Turystyka i kultura
- Transport
- Infrastruktura techniczna i środowisko
- Społeczeństwo

CELE STRATEGICZNE:

1. Stymulowanie rozwoju gospodarki i lokalnej przedsiębiorczości

CELE OPERACYJNE:

- 1.1 Rozwój sektora MŚP
- 1.2 Promocja gminy, jako atrakcyjnego obszaru do lokowania inwestycji
- 1.3 Promocja Żukowskiego Korytarza Inwestycyjnego
- 1.4 Promocja terenów przeznaczonych pod budownictwo mieszkaniowe
- 1.5 Wzmacnianie konkurencyjności rynku pracy
- 1.6 Aktywizacja i podnoszenie kwalifikacji zawodowych mieszkańców
- 1.7 Poszerzanie oferty inwestycyjnej gminy
- 1.8 Podejmowanie działań w celu zapewnienia ładu przestrzennego oraz zwiększenie obszarów objętych miejscowym

BENEFICJENCI:

- Przedsiębiorcy
- Mieszkańcy Gminy Żukowo

PARTNERZY:

- Przedsiębiorcy
- Inne jednostki samorządu terytorialnego
- Organizacje pozarządowe
- Powiatowy Urząd Pracy w Kartuzach
- Cech Rzemiosł Różnych w Kartuzach

REZULTATY:

- Wzrost liczby podmiotów gospodarczych
- Wzrost liczby inwestycji
- Spadek liczby bezrobotnych/wzrost liczby nowych miejsc pracy

KORZYŚCI:

- Rozwój przedsiębiorczości
- Powstanie nowych miejsc pracy
- Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego
- Wzrost jakości życia mieszkańców

ROLA SAMORZĄDU:

- Pełnienie funkcji inicjatora działań
- Wsparcie organizacyjne
- Wsparcie finansowe
- Promocja Żukowskiego Korytarza Inwestycyjnego

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

- Budżet gminy
- Pozostałe środki publiczne
- Środki dotacyjne w ramach funduszy unijnych (w tym RPO)
- Środki pozadotacyjne w ramach funduszy unijnych (w tym inicjatywa JESSICA)
- Środki prywatne

PROJEKTY/ZADANIA KLUCZOWE:

- Budowa infrastruktury zapewniającej dostęp do szerokopasmowego Internetu w mieście i gminie Żukowo
- Podjęcie działań promujących rozwój przedsiębiorczości na obszarze Żukowskiego Korytarza Inwestycyjnego
- Podjęcie działań mających na celu utworzenie korytarza inwestycyjnego wzdłuż drogi nr 7
- Rewitalizacja społeczna, gospodarcza i infrastrukturalno-przestrzenna obszarów zdegradowanych lub zagrożonych degradacją

2

PROGRAM OPERACYJNY: TURYSTYKA I KULTURA

POWIĄZANIA Z INNYMI PROGRAMAMI:

- Gospodarka
- Infrastruktura techniczna i środowisko
- Społeczeństwo

CELE STRATEGICZNE:

2. Rozwój turystyki, sportu, rekreacji i kultury wraz z promocją gminy

CELE OPERACYJNE:

- 2.1 Zachowanie dziedzictwa kulturowego Kaszub
- 2.2 Rozwój lokalnej oferty kulturalnej
- 2.3 Tworzenie warunków dla rozwoju kultury, sportu i rekreacji

- 2.4 Dostosowanie zasobów gminy do potrzeb turystyki i rekreacji
- 2.5 Wykorzystanie walorów dziedzictwa kulturowego i środowiska naturalnego
- 2.6 Budowa infrastruktury wspierającej rozwój turystyki i rekreacji

BENEFICJENCI:

- Mieszkańcy gminy Żukowo
- Turyści
- Przedsiębiorcy

PARTNERZY:

- Inne jednostki samorządu terytorialnego
- Jednostki organizacyjne gminy
- Instytucje kultury
- Organizacje pozarządowe
- Kluby, związki, organizacje sportowe

REZULTATY:

- Wzrost liczby i powierzchni terenów, obiektów sportowo – rekreacyjnych
- Wzrost liczby turystów odwiedzających gminę
- Wzrost liczby wydarzeń kulturalnych

KORZYŚCI:

- Rozwój oferty turystycznej, kulturalnej i sportowej gminy
- Zwiększenie aktywności fizycznej mieszkańców
- Zwiększenie uczestnictwa mieszkańców w wydarzeniach

ROLA SAMORZĄDU:

- Pełnienie funkcji inicjatora działań
- Wsparcie organizacyjne
- Wsparcie finansowe
- Promocja walorów turystycznych i kulturalnych gminy

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

- Budżet gminy
- Pozostałe środki publiczne
- Środki dotacyjne w ramach funduszy unijnych (w tym RPO)
- Środki pozadotacyjne w ramach funduszy unijnych (w tym inicjatywa JESSICA)
- Środki prywatne

PROJEKTY/ZADANIA KLUCZOWE:

- Rozbudowa Muzeum Haftu, Izby Regionalnej Sióstr Płach
- Rewitalizacja Młyna w centrum Żukowa
- Zainicjowanie organizacji imprez cyklicznych: Żukowskie Lato Muzyczne, Freedom Cover Festival, Festival Kultur – z tradycją w przyszłość
- Badania oczekiwań turystycznych i kulturalnych mieszkańców i turystów, szkolenie kadr w zakresie promocji i organizacji turystyki i kultury

- Budowa Szlaku Legend Kaszubskich
- Budowa centrum kulturalno-sportowo-rekreacyjnego „Park Jeziorko”
- Budowa tras rowerowych na terenie gminy
- Budowa przystani kajakowej i pola biwakowego na rzece Raduni
- Budowa infrastruktury turystycznej przy rezerwacie „Jar Raduni”
- Rewitalizacja społeczna, gospodarcza i infrastrukturalno-przestrzenna obszarów zdegradowanych lub zagrożonych degradacją

3

PROGRAM OPERACYJNY: INFRASTRUKTURA TECHNICZNA I ŚRODOWISKO

POWIĄZANIA Z INNYMI PROGRAMAMI:

- Gospodarka
- Turystyka i kultura
- Transport
- Społeczeństwo

CELE STRATEGICZNE:

3. Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego wraz z poprawą stanu infrastruktury technicznej

CELE OPERACYJNE:

- 3.1 Poprawa stanu środowiska naturalnego, w tym jakości wód powierzchniowych
- 3.2 Wspieranie edukacji ekologicznej i promocja postaw proekologicznych
- 3.3 Wspieranie wytwarzania i wykorzystania odnawialnych źródeł energii
- 3.4 Zwiększenie efektywności systemu energetycznego
- 3.5 Podniesienie atrakcyjności osiedleńczej gminy poprzez budowę i modernizację infrastruktury technicznej

BENEFICJENCI:

- Mieszkańcy gminy Żukowo
- Turyści
- Przedsiębiorcy

PARTNERZY:

- Inne jednostki samorządu terytorialnego
- Jednostki organizacyjne gminy
- Instytucje ochrony środowiska
- Organizacje pozarządowe

REZULTATY:

- Wzrost liczby przedsięwzięć proekologicznych
- Wzrost świadomości mieszkańców z zakresu ekologii i ochrony środowiska
- Rozbudowa infrastruktury technicznej

KORZYŚCI:

- Poprawa stanu środowiska naturalnego
- Poprawa jakości życia mieszkańców
- Zachowanie naturalnych walorów przyrodniczych

ROLA SAMORZĄDU:

- Pełnienie funkcji inicjatora działań
- Wsparcie organizacyjne
- Wsparcie finansowe

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

- Budżet gminy
- Pozostałe środki publiczne
- Środki dotacyjne w ramach funduszy unijnych (w tym RPO)
- Środki pozadotacyjne w ramach funduszy unijnych (w tym inicjatywa JESSICA)
- Środki prywatne

PROJEKTY/ZADANIA KLUCZOWE:

- Stworzenie programu retencji wód opadowych i roztopowych na terenie gminy Żukowo
- Budowa kanalizacji sanitarnej na terenie gminy
- Uszczelnienie kanalizacji sanitarnej
- Budowa sieci kanalizacji deszczowej
- Kompleksowe uregulowanie systemu kanalizacji deszczowej dla Żukowa

- Rozbudowa sieci wodociągowej na terenie gminy Żukowo
- Likwidacja wodociągów wykonanych z rur azbestocementowych na terenie miasta i gminy Żukowo
- Gospodarka odpadami, edukacja ekologiczna mieszkańców
- Modernizacja oświetlenia drogowego na LED
- Kompleksowa modernizacja energetyczna budynków użyteczności publicznej
- Rewitalizacja społeczna, gospodarcza i infrastrukturalno-przestrzenna obszarów zdegradowanych lub zagrożonych degradacją

4

PROGRAM OPERACYJNY:
TRANSPORT

POWIĄZANIA Z INNYMI PROGRAMAMI:

- Infrastruktura techniczna i środowisko
- Gospodarka

CELE STRATEGICZNE:

4. Zrównoważony rozwój komunikacji i transportu

CELE OPERACYJNE:

- 4.1 Poprawa dostępności komunikacyjnej gminy
- 4.2 Poprawa funkcjonowania systemu transportowego
- 4.3 Poprawa jakości połączeń komunikacyjnych
- 4.4 Modernizacja dróg dojazdowych
- 4.5 Wzrost spójności komunikacyjnej w obrębie gminy oraz usprawnienie połączeń z aglomeracją trójmiejską

BENEFICJENCI:

- Mieszkańcy gminy Żukowo
- Przedsiębiorcy
- Turyści

PARTNERZY:

- Inne jednostki samorządu terytorialnego
- Zarząd Dróg Powiatowych
- Zarząd Dróg Wojewódzkich
- Przedsiębiorcy prywatni
- Grupa PKP
- Samorząd województwa

REZULTATY:

- Wzrost długości zmodernizowanych dróg
- Wzrost długości nowo wybudowanych dróg
- Skrócenie czasu dojazdu komunikacją publiczną oraz samochodem do Trójmiasta

KORZYŚCI:

- Poprawa stanu technicznego i przepustowości dróg
- Polepszenie bezpieczeństwa ruchu drogowego
- Poprawa efektywności transportu publicznego kolejowego i drogowego

ROLA SAMORZĄDU:

- Pełnienie funkcji inicjatora działań
- Wsparcie organizacyjne
- Wsparcie finansowe

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

- Budżet gminy
- Pozostałe środki publiczne
- Środki dotacyjne w ramach funduszy unijnych (w tym RPO)
- Środki pozadotacyjne w ramach funduszy unijnych (w tym inicjatywa JESSICA)
- Środki prywatne

PROJEKTY/ZADANIA KLUCZOWE:

- Budowa i modernizacja dróg gminnych – dojazdowych do powiatowych, wojewódzkich i krajowych w gminie Żukowo
- Przebudowa ul. Armii Krajowej w Żukowie i Pępowie w ramach usprawnienia połączenia drogowego Kaszub ze stacją Pomorskiej Kolei Metropolitalnej i portem lotniczym
- Budowa Pomorskiej Kolei Metropolitalnej (stacja Banino) wraz z infrastrukturą towarzyszącą typu parking P&R
- Budowa Obwodnicy Metropolitalnej
- Realizacja węzłów integracyjnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą oraz STeR - System Tras Rowerowych

5

PROGRAM OPERACYJNY: SPOŁECZEŃSTWO

POWIĄZANIA Z INNYMI PROGRAMAMI:

- Gospodarka
- Turystyka i kultura
- Infrastruktura techniczna i środowisko

CELE STRATEGICZNE:

5. Poprawa jakości życia mieszkańców i wzrost partycypacji społecznej

CELE OPERACYJNE:

- 5.1 Promowanie zdrowego stylu życia poprzez aktywność sportową
- 5.2 Zapewnienie mieszkańcom lepszego dostępu do oświaty, ochrony zdrowia
- 5.3 Wspieranie inicjatyw społeczności lokalnej oraz organizacji pozarządowych
- 5.4 Modernizacja placówek oświatowych
- 5.5 Wspieranie integracji społecznej i ograniczenie poziomu ubóstwa
- 5.6 Rewitalizacja obszarów problemowych (zdegradowanych) w obszarze gminy

BENEFICJENCI:

- Mieszkańcy gminy Żukowo

PARTNERZY:

- Przedsiębiorcy prywatni
- Inne jednostki samorządu terytorialnego
- Organizacje pozarządowe
- Ośrodek Pomocy Społecznej
- Powiatowy Urząd Pracy w Kartuzach

REZULTATY:

- Zmniejszenie liczby świadczeń przekazywanych w ramach opieki społecznej
- Zmniejszenie liczby przestępstw
- Spadek liczby bezrobotnych
- Wzrost liczby organizacji pozarządowych

KORZYŚCI:

- Likwidacja lub ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego
- Wzrost jakości życia mieszkańców
- Wzrost publicznej partycypacji mieszkańców
- Aktywizacja osób starszych

ROLA SAMORZĄDU:

- Pełnienie funkcji inicjatora działań
- Wsparcie organizacyjne
- Wsparcie finansowe

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA:

- Budżet gminy
- Pozostałe środki publiczne
- Środki dotacyjne w ramach funduszy unijnych (w tym RPO)
- Środki pozadotacyjne w ramach funduszy unijnych (w tym inicjatywa JESSICA)
- Środki prywatne

PROJEKTY/ZADANIA KLUCZOWE:

- Kompleksowe remonty i wyposażenie świetlic wiejskich na terenie gminy Żukowo
- Budowa i modernizacja boisk na terenie gminy Żukowo
- Budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Baninie
- Realizacja projektów edukacyjnych i wyrównawczych dla dzieci i młodzieży
- Przygotowanie oferty spędzania wolnego czasu dla dzieci, młodzieży ponadgimnazjalnej, osób starszych na obszarach zagrożonych wykluczeniem społecznym
- Wspieranie inicjatyw aktywizacji osób starszych
- Wspieranie działalności organizacji pozarządowych działających na terenie i na rzecz gminy
- Wspieranie inicjatyw lokalnych związanych z tworzeniem nowych punktów przedszkolnych, żłobków, domów opieki
- Zagospodarowanie centrów wsi na terenie gminy

Załącznik 3 Inwestycje flagowe w ramach JESSICA

JESSICA to instrument inżynierii finansowej przygotowany przez Komisję Europejską we współpracy z Europejskim Bankiem Inwestycyjnym, który umożliwia wykorzystanie części finansowania ze środków unijnych w postaci zwrotnych inwestycji (pożyczki, wkłady kapitałowe) w projekty dotyczące trwałego rozwoju obszarów miejskich i przyczyniających się do wzrostu ich atrakcyjności. Główną, innowacyjną ideą wdrażania inicjatywy JESSICA jest współfinansowanie projektów generujących dochód i realizowanych m.in. na zasadzie partnerstwa publiczno-prywatnego.

W ramach inicjatywy mogą być finansowane następujące typy projektów:

- budowa, rozbudowa, przebudowa, remont obiektów przeznaczonych na stworzenie lub rozwijanie parków naukowo-technologicznych, centrów zaawansowanych technologii, centrów doskonałości, centrów edukacyjno-wdrożeniowych, inkubatorów przedsiębiorczości i innych instytucji o podobnym charakterze (wraz z niezbędną infrastrukturą techniczną oraz zagospodarowaniem otoczenia),
- kompleksowa rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich (m.in. przemysłowych, powojkowych, pokolejowych, portowych i przyportowych, mieszkaniowych, usługowych), w tym budowa nowej, rozbudowa i przebudowa istniejącej publicznej infrastruktury związanej z rozwojem funkcji m.in. gospodarczych, edukacyjnych, społecznych, rekreacyjnych,
- budowa, rozbudowa, przebudowa, remont, adaptacja i wyposażenie obiektów użyteczności publicznej (z wyłączeniem siedzib jednostek samorządu terytorialnego) i innych obiektów znaczeniu historycznym o charakterze i funkcjach metropolitalnych i ponadlokalnych (w tym m.in. obiektów sportowych, kongresowych, kulturalnych, wystawienniczych i targowych) wraz z niezbędnym zagospodarowaniem otoczenia tych obiektów,

- kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznych w centrach miast m.in. poprzez wyłączenie ich z ruchu kołowego, budowę parkingów wraz z małą architekturą i infrastrukturą towarzyszącą,
- budowa nowej, rozbudowa i przebudowa istniejącej liniowej infrastruktury transportu trolejbusowego, autobusowego i szynowego (szybkiej kolei miejskiej oraz tramwaju) oraz punktowej infrastruktury transportu zbiorowego w obszarach regionalnych węzłów integracyjnych,
- kompleksowa termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej i wielorodzinnych budynków mieszkalnych, połączoną również z przekształceniem istniejących systemów ogrzewania, w tym przebudowa źródeł ciepła na wykorzystujące odnawialne źródła energii,
- likwidacja istniejących systemów ogrzewania węglem i podłączenie odbiorców do miejskiego systemu ciepłowniczego oraz lokalnych systemów ciepłowniczych,
- rozbudowa lub przebudowa scentralizowanych systemów zaopatrzenia w ciepło, obejmującą źródła, sieci i węzły cieplne (w tym wyposażenie ich w instalacje ograniczające emisje zanieczyszczeń pyłowych i gazowych),
- rozbudowa lub przebudowa infrastruktury oraz zakup urządzeń służących do produkcji energii pozyskiwanej ze źródeł odnawialnych, w tym m.in.: budowa źródeł ciepła opalanych biomasą, biogazem lub biopaliwami, budowa instalacji solarnych.

W związku z tym, że projekty realizowane przy wsparciu z Inicjatywy JESSICA z założenia powinny generować dochód i wpisywać się w zintegrowane plany rozwoju obszarów miejskich, których rolę pełnić mogą Lokalne Programy/Plany Rewitalizacji, Programy Rozwoju Miast, Zintegrowane Plany Rozwoju Transportu Miejskiego, Strategie Rozwoju itp., niezbędne jest uwzględnienie takiego przedsięwzięcia w Strategii Rozwoju Gminy Żukowo do 2020 roku.

Inwestycje planowane do realizacji w ramach inicjatywy JESSICA:

- Budowa basenu na terenie Gminy Żukowo
- Budowa kortów tenisowych na terenie Gminy Żukowo

- Modernizacja starego młyna w Żukowie na cele kulturalno-społeczno-handlowe
- Kompleksowa rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich (m.in. przemysłowych, kolejowych, mieszkaniowych, usługowych), w tym budowa nowej, rozbudowa i przebudowa istniejącej publicznej infrastruktury związanej z rozwojem funkcji m.in. gospodarczych, edukacyjnych, społecznych, rekreacyjnych.

Gmina Żukowo zaprasza przedsiębiorców do zgłaszania przedsięwzięć, które chcieliby zrealizować przy współfinansowaniu z inicjatywy JESSICA.

Załącznik 4 Formularz badania ankietowego mieszkańców

Strategia Rozwoju
GMINY ŻUKOWO
do 2020 roku

ANKIETA

Proszę o wypełnienie przeznaczanej dla mieszkańców Gminy Żukowo ankiety dotyczącej oceny stanu i potencjału gminy.
Ankieta jest anonimowa. Dla uzyskania optymalnych celów statystycznych prosimy o wypełnienie wszystkich pól.
 Ankieta stanowić będzie źródło danych dla powstającego opracowania pt. „Strategia Rozwoju Gminy Żukowo do 2020 roku”.

SFERA: IDENTYFIKACJA POTRZEB I OCZEKIWAŃ MIESZKAŃCÓW

1. Proszę określić co wg Pani/Pana jest obecnie największym atutem gminy Żukowo (proszę zaznaczyć od 1 do 5 odpowiedzi)

☐ korzystny klimat proinwestycyjny ☐ dynamiczny rozwój przedsiębiorczości ☐ dobre wyposażenie w usługi społeczne ☐ duża liczba obiektów handlowych ☐ duża liczba i atrakcyjność wydarzeń kulturalnych ☐ kapitał społeczny i aktywność społeczna mieszkańców ☐ dostępność form aktywnego spędzania czasu ☐ dobra lokalizacja w bliskości Trójmiasta	☐ żywa kultura i tradycja kaszubska ☐ położenie w granicach atrakcyjnego turystycznie Pojezierza Kaszubskiego ☐ dogodne połączenia komunikacji zbiorowej ☐ dobra sieć połączeń drogowych ☐ walory przyrodnicze ☐ obiekty atrakcyjne turystycznie ☐ inne: (jakie?)
---	--

2. Proszę określić co wg Pani/Pana wyznacza przyszły sukces rozwojowy gminy Żukowo (proszę zaznaczyć stan w skali od 1 do 5)

1 – zdecydowanie nie; 2 – raczej nie; 3 – raczej tak; 4 – zdecydowanie tak; BZ – brak zdania

10	20	30	40	BZ	Gmina Żukowo – gmina aktywnych zawodowo i społecznie mieszkańców, wspierająca rozwój małej i średniej przedsiębiorczości
10	20	30	40	BZ	Gmina Żukowo – ośrodek z atrakcyjną ofertą mieszkaniową, rozbudowaną infrastrukturą techniczną i bieżącym życiem kulturalnym, zapewniający wysoką jakość życia mieszkańców
10	20	30	40	BZ	Gmina Żukowo – gmina pielęgnująca tradycje kaszubskie i wykorzystująca swoją lokalizację dla przydiągania turystów

☐ Inny: (jak?)

3. Proszę ocenić stan infrastruktury i usług społecznych: (proszę zaznaczyć stan w skali od 1 do 5)

1 – bardzo zły; 2 – zły; 3 – średni; 4 – dobry; 5 – bardzo dobry; BZ – brak zdania

--- W GMINIE ŻUKOWO ---		--- W MOIM REJONIE ---
10 20 30 40 50 BZ	stan dróg	10 20 30 40 50 BZ
10 20 30 40 50 BZ	liczba i częstotliwość połączeń komunikacji kolejowej i kolejowej	10 20 30 40 50 BZ
10 20 30 40 50 BZ	stan infrastruktury rowerowej	10 20 30 40 50 BZ
10 20 30 40 50 BZ	dostępność i jakość usług wodociągowych i kanalizacyjnych	10 20 30 40 50 BZ
10 20 30 40 50 BZ	dostępność i jakość usług ciepłowniczych i energetycznych	10 20 30 40 50 BZ
10 20 30 40 50 BZ	poziom dostępności opieki zdrowotnej	10 20 30 40 50 BZ
10 20 30 40 50 BZ	poziom przystosowania infrastruktury dla potrzeb niepełnosprawnych	10 20 30 40 50 BZ
10 20 30 40 50 BZ	liczba obiektów handlowych	10 20 30 40 50 BZ
10 20 30 40 50 BZ	liczba obiektów gastronomicznych	10 20 30 40 50 BZ
10 20 30 40 50 BZ	poziom ochrony środowiska	10 20 30 40 50 BZ
10 20 30 40 50 BZ	poziom dostępności form rekreacji i aktywnego spędzania czasu	10 20 30 40 50 BZ
10 20 30 40 50 BZ	liczba i atrakcyjność wydarzeń kulturalnych	10 20 30 40 50 BZ
10 20 30 40 50 BZ	atrakcyjność turystyczna gminy	10 20 30 40 50 BZ

AMT Partner Sp. z o.o.
ul. Jaskowa Dolina 15, 80-252 Gdańsk
www.amtpartner.pl

Doradca Samorządu i Biznesu

ANKIETA

4. W jakim stopniu wg Pań/Panów **brakuje** następujących usług społecznych i obiektów infrastruktury społecznej (proszę zaznaczyć stan w skali od 1 do 5)

1 – zdecydowanie nie; 2 – raczej nie; 3 – raczej tak; 4 – zdecydowanie tak; BZ – brak zdania

--- W MOIM REZONTE ---

10	20	30	40	820	obwodnica metropolitalna wraz z obwodnicą Żukowa	10	20	30	40	820
10	20	30	40	820	zagospodarowane kąpieliska i plaże nad jeziorami	10	20	30	40	820
10	20	30	40	820	parki i zieleńce	10	20	30	40	820
10	20	30	40	820	boiska, korty tenisowe, infrastruktura sportowa i rekreacyjna	10	20	30	40	820
10	20	30	40	820	plac zabaw na wolnym powietrzu	10	20	30	40	820
10	20	30	40	820	mała architektura (np. ławki, fontanny)	10	20	30	40	820
10	20	30	40	820	zagospodarowane centrum Żukowa, miejsce integracji mieszkańców	10	20	30	40	820
10	20	30	40	820	basen	10	20	30	40	820
10	20	30	40	820	kino	10	20	30	40	820
10	20	30	40	820	utwardzone drogi osiedlowe	10	20	30	40	820
10	20	30	40	820	chodniki	10	20	30	40	820
10	20	30	40	820	oświetlenie uliczne	10	20	30	40	820
10	20	30	40	820	drogi rowerowe	10	20	30	40	820
10	20	30	40	820	parkingi i miejsca parkingowe wzdłuż ciągów ulicznych	10	20	30	40	820
10	20	30	40	820	stałe atrakcje turystyczne	10	20	30	40	820
10	20	30	40	820	bankomaty	10	20	30	40	820
10	20	30	40	820	centrum handlowe	10	20	30	40	820
10	20	30	40	820	dyskonty	10	20	30	40	820
10	20	30	40	820	dostęp do internetu	10	20	30	40	820
10	20	30	40	820	restauracja, pub, fast food	10	20	30	40	820

☐ Inne: (skle?)

SFERA: IDENTYFIKACJA OSOBOWA

5. Płeć: ☐ kobieta ☐ mężczyzna
6. Wykształcenie: ☐ podstawowe ☐ zawodowe ☐ średnie ☐ wyższe
7. Grupa wiekowa: ☐ do 19 lat ☐ 20-29 lat ☐ 30-39 lat ☐ 40-49 lat ☐ 50-59 lat
☐ 60 lat i więcej
8. Status zawodowy: ☐ uczeń/student ☐ pracujący ☐ przedsiębiorca ☐ emeryt/
rentista ☐ bezrobotny ☐ inny
9. Rejon zamieszkania:
- ☐ Centralny (A) - Miasto Żukowo, wieś: Żukowo - Wieś, Borkowo, Rutki
- ☐ Północny (B) - Chwaszczyno, Tuchom, Nowy Tuchom, Miszewko
- ☐ Środkowy (C) - Barnewice, Rębiechewo, Baranin, Łepowo, Czaple, Miszewo, Małkowo
- ☐ Wschodni (D) - Leżno, Sulmin, Lniska (obwód Leżno)
- ☐ Południowy (E) - Łapino, Otomino, Przyjaźń, Niestepowo, Skrzyszewo, Glinicz, Babi
Dół, Widlino
10. Wielkość gospodarstwa domowego, z którego Pan/Pani pochodzi:
- ☐ jednoosobowe ☐ 2-osobowe ☐ 3-osobowe ☐ 4 lub 5-osobowe ☐ 6-osobowe
lub większe
11. Średnia wielkość miesięcznych dochodów netto na 1 os. w gospodarstwie domowym:
- ☐ od 0 do 599 zł ☐ od 600 do 1199 zł ☐ od 1200 do 1999 zł ☐ 2000 zł i więcej

